

2026

Programmabegroting

VOORWOORD

De afgelopen jaren hebben we in Stadskanaal met zorg en betrokkenheid gewerkt aan de toekomst van onze gemeente. Daarbij zijn we behoudend omgegaan met grote investeringen, maar onze ambities zijn altijd levendig gebleven. Dankzij deze bewuste keuzes staan we er financieel gezond voor, met voldoende reserves, al vraagt het huishoudboekje om scherpe keuzes voor de komende jaren.

In 2025 hebben we samen met inwoners, organisaties en partners belangrijke stappen gezet. Denk aan de ontwikkeling van Dideldom, het vaststellen van het Toekomstperspectief Stadskanaal-Musselkanaal en de vernieuwing van ons stadscentrum. Ook nieuwe woningbouwprojecten, de voortgang rond de Nedersaksenlijn en investeringen in bereikbaarheid en infrastructuur zijn tastbare voorbeelden van de energie en inzet waarmee we vooruitkijken. Deze resultaten laten zien dat Stadskanaal niet stilstaat, maar zich blijft vernieuwen.

Vooruitkijkend naar 2026 en verder, ligt er een uitdagende maar inspirerende agenda. We willen blijven investeren in de voorzieningen die het leven in Stadskanaal aantrekkelijk maken: onderwijshuisvesting, binnen- en buitensportvoorzieningen, en de mogelijke verbouwing van theater Geert Teis, al dan niet gecombineerd met een nieuw gemeentehuis. Ook blijven we inzetten op een bruisend stadscentrum, een sterk voorzieningenniveau en een goede bereikbaarheid, waaronder de ambitie voor een stationslocatie.

Daarbij maken we gebruik van de kansen die regionale programma's zoals Nij Begun en de verschillende regiodeals ons bieden. Tegelijkertijd houden we vast aan onze eigen koers en ambities, die we samen met inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners vormgeven.

We realiseren ons dat de financiële ruimte beperkt is en dat ingrijpende keuzes nodig zijn om onze plannen te verwezenlijken. Het kader daarvoor werken we uit in de Kadernota Financieel Perspectief 2026-2036, die in het voorjaar van 2026 aan de raad wordt voorgelegd.

Met deze begroting willen we niet alleen verantwoorden, maar vooral ook perspectief bieden: een toekomst waarin Stadskanaal zich ontwikkelt tot een gemeente waar inwoners met plezier wonen, werken, sporten, zich ontwikkelen en met elkaar verbinden. Een gemeente die kansen blijft bieden voor jong en oud.

Vol vertrouwen bouwen we samen aan het Stadskanaal van morgen.

Namens college van burgemeester en wethouders,

de heer G. Borgesius
wethouder Financiën

INHOUDSOPGAVE PROGRAMMABEGROTING 2026

Blz.

BEGROTING IN HOOFDLIJNEN

Aanbieding	1
Financiële Beschouwingen	7

BEGROTING

Beleidsbegroting

A. Programmaplan	
Leeswijzer	17
<i>a. Programma's</i>	
1. Participatie	19
2. Ontplooiing	33
3. Leefbaarheid	40
4. Dienstverlening	50
<i>b. Overzicht van algemene dekkingsmiddelen en het bedrag voor onvoorzien</i>	56
<i>c. Overzicht van de kosten van overhead</i>	60
B. Paragrafen	
1. Lokale heffingen	63
2. Weerstandsvermogen en risicobeheersing	73
3. Onderhoud kapitaalgoederen	80
4. Financiering	83
5. Grondbeleid	87
6. Verbonden partijen	89
7. Bedrijfsvoering	97
8. Wet open overheid	100

Financiële Begroting

A. Overzicht van baten en lasten	103
B. Uiteenzetting financiële positie	109
C. Overzicht geraamde baten en lasten per taakveld	115

Meerjarenraming	117
-----------------	-----

Bijlagen

Overzicht beschikbaar te stellen kredieten investeringen 2026	131
Overzicht subsidies	132

**BEGROTING
IN
HOOFDLIJNEN**

AANBIEDING

Aan de raad,

Programmabegroting 2026

Wij bieden u hierbij de begroting 2026 en de meerjarenraming 2027-2029 aan. De begroting is opgesteld op basis van bestaand beleid, op de door u bij de Voorjaarsnota 2025 vastgestelde uitgangspunten én nieuw beleid en verruimingsmaatregelen uit de Perspectiefnota 2025-2028 (vastgesteld in 2024). In aanloop naar het opstellen van de begroting 2026 is geen Perspectiefnota 2026-2029 opgesteld.

De ramingen van de uitkeringen gemeentefonds zijn gebaseerd op de Meicirculaire 2025.

Begrotingspositie

Het financieel perspectief in de Voorjaarsnota 2025 was met een prognose van structurele tekorten van ruim € 4,5 miljoen zorgelijk. Dit beeld is daarbij wel genuanceerd met de aankondiging dat in de Meicirculaire 2025 enkele positieve financiële effecten in de uitkeringen uit het gemeentefonds werden verwacht. Begin juli heeft u van ons een raadsbrief ontvangen over de uitwerking van de meicirculaire met daarin inderdaad een fors positieve ontwikkeling van de begrotingssaldi voor de jaren 2025 tot en met 2029. Ten opzichte van het meerjarenperspectief in de Voorjaarsnota 2025 hebben de begrotingssaldi zich positief ontwikkeld. De begroting 2026 heeft in plaats van een verwacht nadeel van bijna € 4,6 miljoen nog een nadelig saldo van afgerond € 210.000,00. De saldi in de meerjarenraming muteren tot een tekort van € 196.000,00 in 2029. Structureel ligt het tekort daarmee ongeveer op hetzelfde niveau als in 2026.

Saldi begroting 2026 en meerjarenraming 2027-2028

bedragen x € 1.000,00)

	2026	2027	2028	2029
Saldi Programmabegroting 2026	- 210	- 364	- 1.996	-196
Saldi Voorjaarsnota 2025	- 4.592	- 4.791	- 4.746	-4.746
Verschil	4.382	4.427	2.750	4.550

De begroting 2026 sluit met een nadelig saldo van afgerond € 210.000,00. De saldi in de meerjarenraming muteren nadelig van respectievelijk € 364.000,00, € 1.996.000,00 en € 196.000,00 in 2027, 2028 en 2029. Wanneer we de incidentele baten en lasten hierop in mindering brengen bedraagt in 2026 het saldo € 60.000,00 negatief en in 2029 € 196.000,00 negatief.

bedragen x € 1.000,00

	2026	2027	2028	2029
Saldi Programmabegroting 2026	-210	-364	-1.996	-196
Saldi incidentele baten en lasten	-150	-554	-29	0
Saldi structurele baten en lasten	-60	190	-1.967	-196

Het is mogelijk om maximaal tien procent van het vrije deel (het deel dat niet nodig is voor het afdekken van onze financiële risico's) van onze algemene reserve aan te wenden en aan te merken als structurele dekking voor het tekort 2026. Tien procent van het vrije deel bedraagt circa € 1,1 miljoen en dit is ruim voldoende om het tekort in 2026 structureel te dekken. Ik stel voor om de raad te vragen om op deze wijze de begroting structureel sluitend te maken. Voor het provinciaal begrotingstoezicht is dat voldoende voor repressief begrotingstoezicht.

Een analyse van de verschillen van de saldi van de begroting en de meerjarenraming met de saldi van de Voorjaarsnota 2025 is opgenomen bij de financiële beschouwingen. De positieve mutaties zijn met name veroorzaakt door extra middelen voor jeugdzorg in de uitkeringen uit het gemeentefonds op basis van de Meicirculaire 2025.

Financieel perspectief

Onze gemeente staat voor grote uitdagingen. Maatschappelijke ontwikkelingen vragen om een proactieve overheid die samen met inwoners deze uitdagingen aanpakt. Ambities gaan verder dan de komende jaren en strekken zich uit over tientallen jaren. Grootschalige woningbouwontwikkelingen gaan gepaard met investeringen in infrastructuur en voorzieningen. Daarnaast staat vernieuwing van maatschappelijk vastgoed, onderwijshuisvesting en de vervanging van (kunst)sportvelden op de planning. Ook zijn er opgaven zoals de toekomst van Theater Geert Teis, het gemeentehuis, onderhoud van de openbare ruimte en infrastructuur, verduurzaming van de woningvoorraad en maatregelen voor verbetering van verkeersveiligheid en (openbaar) vervoer.

De begrotingssaldi voor de komende jaren zijn structureel negatief en gelet op de opgaven en daaraan gerelateerd kosten die op onze gemeente afkomen baart dit zorgen. De negatieve saldi zijn het vertrekpunt voor het opstellen van de Kadernota Financieel Perspectief 2026-2036. Daarin schetsen we op basis van investeringsagenda's, de ontwikkelingen in het gemeentefonds en overige maatregelen en ontwikkelingen het meerjarig financieel perspectief. Deze nota behandelt uw raad opiniërend in februari 2026. Besluitvorming vindt plaats na de gemeenteraadsverkiezingen door de nieuwe gemeenteraad. In het licht van het opstellen van deze kadernota zijn in de Begroting 2026 geen nieuwe beleidswensen opgenomen. Nieuwe beleidswensen komen in de kadernota en kunnen zo integraal worden afgewogen samen met investeringsagenda's, andere ontwikkelingen, ombuigingsmaatregelen en mogelijk genereren van extra inkomsten.

Financiële positie

De financiële positie van onze gemeente is goed. Om een beeld te geven van de financiële positie is gebruik gemaakt van een aantal kengetallen.

De ratio voor de weerstandscapaciteit (in hoeverre zijn we met eigen middelen in staat om financiële risico's op te vangen) is op 1 januari 2026 6,87 waarbij deze minimaal 1,15 moet zijn. We zitten daar dus ruim boven en zijn hiermee in staat om incidentele tegenvallers op te vangen.

De solvabiliteitsratio bedraagt 47%. Met deze ratio is de verhouding tussen het eigen vermogen (de Algemene reserve en de bestemmingsreserves) en het totale vermogen (alles wat de gemeente bezit) uitgedrukt. De landelijke norm is een minimale ratio van 20%. We zitten daar ruim boven.

De schuldquote geeft de verhouding tussen door de gemeente opgenomen geldleningen en de eigen middelen weer. De netto schuldquote bedraagt 22%, de maximale toegestane norm is 130%. Daar zitten we ruim onder.

Met de huidige financiële positie zijn we in staat voor een aantal jaren tekorten op te vangen.

In de paragraaf Weerstandvermogen en risicobeheersing is de financiële positie uitgebreid toegelicht.

Indeling Programmabegroting 2026

De begroting bevat het deel Begroting in Hoofdlijnen met daarin de aanbidding, de financiële beschouwingen en het deel Begroting met daarin de beleidsbegroting, de financiële begroting, de meerjarenraming en de bijlagen.

De *financiële beschouwingen* geven een beeld van de begrotings- en financiële positie en het meerjarenperspectief.

In de *beleidsbegroting* zijn het programmaplan (de 4 programma's, het overzicht algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien en het overzicht van de kosten van de overhead) en 8 paragrafen opgenomen. In het programmaplan is een leeswijzer en een totaaloverzicht van de kaders opgenomen.

In de *financiële begroting* vindt u de overzichten van baten en lasten en van de financiële positie.

De *meerjarenraming* geeft inzicht in het verloop van de programmabudgetten en begrotingssaldi van 2027 tot en met 2029 en de ontwikkelingen in de balansposities.

De volgende *bijlagen* zijn opgenomen:

- Overzicht beschikbaar te stellen kredieten investeringen 2026;
- Overzicht subsidies.

Behandeling

De behandeling van de begroting 2026 staat gepland voor de vergadering van 10 november 2025.

Besluitvorming

Het is uw bevoegdheid de begroting vast te stellen.

1. Wij stellen u voor deze ontwerpbegroting vast te stellen.
2. Een deel van de algemene reserve in te zetten als structurele dekking voor het begrotingstekort 2026.

Eventueel door uw raad aangenomen amendementen worden beschouwd als de eerste wijziging van de begroting. Als zich dat voordoet wordt de eerste wijziging gelijktijdig met de primitieve begroting vastgesteld.

Met de vaststelling van de programmabegroting geeft u ons opdracht de programma's uit te voeren en machtigt u ons om te beschikken over de aan de programma's gekoppelde budgetten. Ook stelt u dan de kredieten beschikbaar voor investeringen.

Zodra de begroting is vastgesteld zenden wij een exemplaar aan Gedeputeerde Staten van de provincie Groningen. Dit moet vóór 15 november 2025 gebeuren.

Stadskanaal, 7 oktober 2025.

Burgemeester en wethouders

de heer G.J. van der Zanden
secretaris

de heer K. Sloots
burgemeester

Aldus vastgesteld in de vergadering van de raad van de gemeente Stadskanaal op 10 november 2025.

mevrouw W.J. Onrust
raadsgriffier

FINANCIËLE BESCHOUWINGEN

Begrotingspositie

Samenvatting begroting 2026 en meerjarenraming 2027-2029

	Programma	Begroting 2026	Meerjarenraming		
			2027	2028	2029
1	Participatie	-74.660.360	-73.880.360	-72.467.116	-70.959.116
2	Ontplooiing	-9.514.700	-10.529.902	-10.347.448	-10.828.418
3	Leefbaarheid	-14.313.988	-14.550.043	-14.176.547	-14.853.108
4	Dienstverlening	-8.091.638	-8.091.638	-8.091.638	-8.091.638
	Saldo van baten en lasten programma's	-106.580.686	-107.051.943	-105.082.749	-104.732.280
	Algemene dekkingsmiddelen	120.319.625	120.633.172	117.626.007	118.465.169
	Overhead	-14.670.286	-14.675.986	-14.675.986	-14.675.986
	Totaal saldo van baten en lasten	-931.347	-1.094.757	-2.132.728	-943.097
	Mutaties reserves				
1	Participatie	103.330	103.330	103.330	103.330
2	Ontplooiing	453.087	449.157	443.127	437.832
3	Leefbaarheid	427.372	427.372	-174.784	427.372
4	Dienstverlening				
	Algemene dekkingsmiddelen	-275.028	-261.121	-247.385	-233.633
	Overhead	12.200	12.200	12.200	12.200
	Totaal mutaties reserves	720.961	730.938	136.488	747.101
	Resultaat	-210.386	-363.819	-1.996.240	-195.996

Toelichting resultaat

De begroting 2026 vertoont een nadelig saldo van afgerond € 210.000,00. De meerjarenraming vertoont in 2029 een nadelig saldo van afgerond € 196.000,00.

De begroting 2026 bestaat uit baten en lasten die ieder jaar terugkomen (structurele baten en lasten) en die voortkomen uit onze structurele taken. Daarnaast bestaan er baten en lasten (incidentele baten en lasten) die eenmalig zijn of een tijdelijk karakter hebben (maximaal 3 jaar). Zij beïnvloeden het begrotingssaldo incidenteel.

De provincie beoordeelt de begroting als toezichthouder. Voor het bepalen van de vorm van toezicht (preventief of repressief) beoordeelt de provincie op het structureel begrotingsevenwicht. Dat is het saldo van alléén de structurele baten en lasten, de incidentele baten en lasten worden daarbij dus buiten beschouwing gelaten. Het saldo van de structurele baten en lasten is bepalend voor het financieel toekomstperspectief.

Voor repressief toezicht is het voldoende dat óf het begrotingsjaar óf het laatste jaar in de meerjarenraming een structureel positief begrotingssaldo heeft.

In de hierna opgenomen tabel is weergegeven hoe de saldi van de programmabegroting 2026 zijn verdeeld in incidentele en structurele baten en lasten.

Het saldo van structurele baten en lasten bedraagt in 2026 € 60.000,00 negatief en in 2029 bedraagt het saldo geschoond van incidentele baten en lasten € 196.000,00 negatief.

Het is mogelijk om maximaal tien procent van het vrije deel (het deel dat niet nodig is voor het afdekken van onze financiële risico's) van onze algemene reserve aan te wenden en aan te merken als structurele dekking voor het tekort 2026. Tien procent van het vrije deel bedraagt circa € 1,1 miljoen en dit is ruim

voldoende om het tekort in 2026 structureel te dekken. Voor het provinciaal begrotingstoezicht is dat voldoende voor repressief begrotingstoezicht.

(bedragen x € 1.000,00)

	2026	2027	2028	2029
Saldi Programmabegroting 2026	-210	-364	-1.996	-196
Saldi incidentele baten en lasten	-150	-554	-29	0
Saldi structurele baten en lasten	-60	190	-1.967	-196

De geraamde stand per 31 december 2026 van de Algemene reserve is € 15,9 miljoen en van de reserve Verkoop aandelen Essent is afgerond € 14,0 miljoen.

Analyse resultaat ten opzichte van de Voorjaarsnota 2025

In de Voorjaarsnota 2025 zijn de saldi van de begroting bijgesteld naar een geraamd tekort van € 4.592.000,00 voor het jaar 2026 en een tekort van € 4.746.000,00 voor het jaar 2029. Ten opzichte van deze ramingen hebben de begrotingssaldi voor de periode 2026-2029 zich positief ontwikkeld. In 2026 is het saldo € 4.382.000,00 voordeliger dan verwacht, in 2029 is dit € 4.550.000,00.

(bedragen x € 1.000,00)

	2026	2029
Saldi Programmabegroting 2026	-210	-196
Saldi Voorjaarsnota 2025	-4.592	-4.746
Vershil	4.382	4.550

Het verschil tot en met 2029 is geanalyseerd, de mutaties in taakvelden zijn op hoofdlijnen toegelicht.

Taakvelden Sociaal Domein

- Lasten bijstandsverlening	€ 97.000,00 N
- Uitvoering schuldhulpverlening	€ 173.000,00 V
- Bijdragen Wedeka	€ 716.000,00 V
- Voorzieningen WMO	€ 412.000,00 N
- Jeugdzorg	€ 764.000,00 N

Taakveld Uitkeringen gemeentefonds

- Uitkeringen gemeentefonds	€ 8.440.000,00 V
-----------------------------	------------------

Taakveld Overige baten en lasten

- Reserveringen uitkeringen gemeentefonds	€ 724.000,00 N
- Stelpost maatregelen jeugddomein	€ 1.314.000,00 N

Diverse taakvelden

- Loonontwikkelingen	€ 482.000,00 N
- Saldo niet nader toegelichte ontwikkelingen	€ 986.000,00 N
	€ 4.550.000,00 V

Gemeentefonds

Het gemeentefonds bestaat uit een algemene uitkering en een integratie- en decentralisatie uitkering, deze worden door het Rijk verdeeld over alle Nederlandse gemeenten. De hoogte van de algemene uitkering is afhankelijk van ruim 60 kenmerken waaronder het aantal inwoners van en de oppervlakte van de gemeente en hoeveel (WOZ) belasting de gemeente zelf kan heffen, deze is vrij besteedbaar. Aan de

integratie en decentralisatie uitkeringen is een bestedingsrichting aangegeven maar ook deze zijn vrij beschikbaar.

Om het belang van het gemeentefonds aan te geven, in de begroting bedragen de totale baten € 158,5 miljoen waarvan het gemeentefonds € 110,2 miljoen (circa 70%) bedraagt.

Ieder jaar brengt het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties een aantal circulaire uit waarin de ontwikkelingen van het gemeentefonds wordt verstrekt. De belangrijkste circulaire is de meicirculaire. Deze is de basis voor het komende begrotingsjaar.

Overzicht:

(bedragen x € 1.000)	2026	2027	2028	2029
Programmabegroting 2026	110.202	109.845	106.825	107.539
Programmabegroting 2025	94.516	94.749	94.749	94.749
Verschil	15.686	15.096	12.076	12.790

Ontwikkeling uitkering gemeentefonds 2026-2029

Op basis van de meicirculaire 2025 is de gemeentefondsuitkering voor 2026 ten opzichte van de begroting 2025 toegenomen met € 15.686.000. Hiertegenover staat voor ongeveer de helft één op één kosten geraamd. De andere helft heeft betrekking op het terugdraaien van eerder door het Rijk aangekondigde bezuinigingen, deze waren nog niet gerealiseerd.

In 2028 wordt ruim € 3,4 miljoen minder ontvangen dan in 2026. Dit bedrag is wel € 12.076.000 hoger dan de verwachting was in de begroting 2025. Dit benadrukt de complexiteit van een meerjarig stabiel beleid voeren.

Financiële verruimingsmaatregelen

Van de verruimingsmaatregelen op grond van de Kadernota Financieel Perspectief 2023-2033 resteren na verwerking van de Voorjaarsnota 2025 nog de volgende bedragen.

2026 € 330.000,00

2027 € 390.000,00

2028 € 378.000,00

2029 € 378.000,00

In de begroting 2026 zijn de volgende taakstellingen gerealiseerd:

1. Arbeidsmarkt	€ 110.000,00 structureel
9. Subsidies	€ 29.000,00 structureel
19. Sponsoring rotondes	€ 10.000,00 structureel

Restant verruimingsmaatregelen

Na verwerking van bovenstaande resteren nog de volgende verruimingsmaatregelen. Hiervoor moeten nog maatregelen worden getroffen.

Nr.	Verruimingsmaatregelen	2026	2027	2028	2029
2	Jeugdhulp	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
3	Budgetsubsidie stichting Welstad	110.000	110.000	110.000	110.000
5	Bibliotheek	-	60.000	60.000	60.000
9	Subsidies	71.000	71.000	59.000	59.000
15	Streekhistorisch centrum	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
17	Resultaat onderzoek vastgoed	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
		181.000	241.000	229.000	229.000

Sustainable Development Goals

In 2015 hebben de 193 lidstaten van de Verenigde Naties de **Sustainable Development Goals** (SDG's), of duurzame ontwikkeldoelstellingen vastgesteld: 17 wereldwijde doelen voor een duurzame, inclusieve en rechtvaardige samenleving in 2030. Deze doelen richten zich op thema's als armoedebestrijding, goede gezondheid, gelijke kansen, duurzame economie, sterk bestuur en klimaatactie.

De doelstellingen bieden ook voor gemeenten een bruikbaar kader om op een integrale manier invulling te geven aan maatschappelijke opgaven. Zij helpen om lokale ambities te verbinden met mondiale doelen, en bevorderen samenwerking tussen overheid, inwoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties.

De 17 doelen in het kort

1. **Geen armoede** – Beëindig armoede in al haar vormen.
2. **Geen honger** – Beëindig honger en bevorder duurzame landbouw.
3. **Goede gezondheid en welzijn** – Verzeker goede gezondheidszorg en welzijn voor iedereen.
4. **Kwaliteitsonderwijs** – Zorg voor inclusief en gelijkwaardig onderwijs.
5. **Gendergelijkheid** – Bereik gelijkheid tussen mannen en vrouwen.
6. **Schoon water en sanitair** – Verzeker toegang tot water en sanitaire voorzieningen.
7. **Betaalbare en duurzame energie** – Verzeker toegang tot betaalbare, betrouwbare en duurzame energie.
8. **Werk en economische groei** – Bevorder duurzame economische groei en fatsoenlijk werk.
9. **Industrie, innovatie en infrastructuur** – Bouw veerkrachtige infrastructuur en stimuleer innovatie.
10. **Ongelijkheid verminderen** – Verminder ongelijkheid binnen en tussen landen.
11. **Duurzame steden en gemeenschappen** – Maak steden inclusief, veilig, veerkrachtig en duurzaam.
12. **Verantwoorde consumptie en productie** – Zorg voor duurzame consumptie- en productiepatronen.
13. **Klimaatactie** – Neem dringend actie tegen klimaatverandering en haar gevolgen.
14. **Leven in het water** – Bescherm oceanen, zeeën en mariene hulpbronnen.
15. **Leven op het land** – Bescherm ecosystemen, bossen en biodiversiteit.
16. **Vrede, justitie en sterke publieke diensten** – Bevorder vreedzame en inclusieve samenlevingen.
17. **Partnerschap om doelstellingen te bereiken** – Versterk het wereldwijde partnerschap voor duurzame ontwikkeling.

Gemeenten4GlobalGoals

Onze gemeente is onderdeel van het landelijke initiatief Gemeenten4GlobalGoals, gecoördineerd door de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG). Meer dan 100 Nederlandse gemeenten doen mee en zetten de ontwikkeldoelstellingen in als leidraad voor lokaal beleid en maatschappelijke betrokkenheid. Het doel is om bewustwording te vergroten, inwoners en partners te activeren, en beleidskeuzes te spiegelen aan duurzame waarden.

Via dit netwerk delen gemeenten kennis, werken samen aan SDG-monitoring en organiseren acties, bijvoorbeeld tijdens de jaarlijkse SDG Action Day of de Global Goals Gemeenteweek.

Naar een groeimodel voor de ontwikkeldoelstellingen

De gemeente ziet de ontwikkeldoelstellingen (SDG's) als een waardevol kader om integraal en duurzaam te werken aan maatschappelijke opgaven. Tegelijkertijd vraagt een volledige koppeling aan lokaal beleid en uitvoering om een stapsgewijze aanpak.

Daarom wordt gekozen voor een groeimodel, waarin we ons als organisatie en als gemeenschap geleidelijk ontwikkelen in het toepassen en uitdragen van de doelstellingen. We richten ons vooral op bewustwording, oriëntatie en het creëren van samenhang.

Een logische vervolgstap is om in de komende bestuursperiode enkele doelstellingen specifiek te benoemen als prioriteit, passend bij de lokale context. Door gerichte aandacht te geven aan deze doelen, kunnen we ervaring opdoen met integratie in beleid, uitvoering en samenwerking met partners.

Zo bouwen we aan een stevige basis voor de verdere toepassing van de Global Goals in de toekomst.

Financiële positie

Geprognosticeerde balans 2026-2029*

(Bedragen x € 1.000)

Activa	31 december 2026	31 december 2027	31 december 2028	31 december 2029
Immateriële vaste activa	3.685	3.488	3.291	3.094
Materiële vaste activa	112.532	115.144	112.208	107.505
Financiële vaste activa	6.351	6.351	6.351	6.351
Voorraden	-268	-550	40	40
Totaal activa	122.300	124.432	121.889	116.989
Passiva				
Algemene reserve	15.907	15.907	15.907	15.907
Bestemmingsreserves	41.559	40.828	40.692	39.944
Voorzieningen	6.561	6.288	6.015	5.742
Vaste schulden	43.361	40.221	37.081	33.941
Resultaat begroting	-210	-574	-2.570	-2.766
Totaal passiva	107.177	102.670	97.124	92.768
Financieringsbehoefte	15.123	21.762	24.765	24.222

* voor specificaties van de geprognosticeerde balans zie de Financiële begroting.

Weerstandvermogen en risicobeheersing

Weerstandscapaciteit

De structurele weerstandscapaciteit wordt bepaald door structurele begrotingsoverschotten en/of maatregelen die structurele middelen generen. Tegenvallers en risico's van structurele aard met financiële gevolgen voor de langere termijn kunnen in beginsel niet worden gedekt uit de incidentele weerstandscapaciteit. Zodra structurele risico's zich voordoen zullen deze moeten worden vertaald naar de meerjarenbegroting. Incidenteel kunnen voor tegenvallende lastenontwikkelingen echter wel bedragen onttrokken worden aan de Algemene reserve.

De meerjarenraming vertoont in 2029 een structureel begrotingstekort van € 196.000,00.

In het kader van de benodigde weerstandscapaciteit wordt de ondergrens van de Algemene reserve gerelateerd aan de benodigde weerstandscapaciteit. Deze capaciteit wordt bepaald door het totaal van de financieel gekwalificeerde risico's te vermenigvuldigen met een ratio van 1,15. Voor 2026 betekent dit dat de Algemene reserve op basis van het totaal van de gekwalificeerde risico's van € 3,9 miljoen daarom afgerond minimaal € 4,5 miljoen (€ 3,9 miljoen x 1,15) moet bedragen.

Eventuele tekorten leggen beslag op de Algemene reserve tot aan de ondergrens en resterende tekorten worden gedekt uit de bestemmingsreserve Verkoop aandelen Essent. De verwachte standen van de Algemene reserve en de reserve Verkoop aandelen Essent bedragen per 1 januari 2026 respectievelijk € 15,9 miljoen en € 14,0 miljoen.

Weerstandsvermogen (incidenteel)

(x € 1.000)

	1 januari 2026	31 december 2026
Beschikbare weerstandscapaciteit (a)	€ 29.200	€ 29.200
Benodigde weerstandscapaciteit (b)	€ 4.250	€ 3.900
Weerstandsvermogen (a-b)	€ 24.950	€ 25.300
Ratio weerstandscapaciteit (a/b)	6,87	7,49

In de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing is de beschikbare *incidentele* weerstandscapaciteit per 31 december 2026 geraamd op € 29,2 miljoen. Op basis van de vastgestelde ratio van 1,15 is de beschikbare incidentele weerstandscapaciteit voldoende voor de dekking van de *incidentele* risico's (per 31 december 2026 totaal € 3,9 miljoen).

Risico's

Het risicoprofiel is toegelicht in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing. Hierin zijn de volgende *structurele* risico's weergegeven.

Sociaal domein

Binnen het sociale domein lopen wij met name bij de uitvoering van de taken financiële risico's. Deze worden vooral veroorzaakt door het open-einde karakter van de regelingen.

Jeugdzorg

De afgelopen jaren is de roep om fundamentele hervorming van de jeugdhulp in Nederland sterker geworden. Dit heeft geleid tot de ontwikkeling van twee samenhangende beleidslijnen: de Hervormingsagenda Jeugd en het Toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming. De Groninger gemeenten hebben afgesproken om als robuuste regio gezamenlijk invulling te geven aan de landelijke ontwikkelingen en regionale bewegingen in het jeugdhulplandschap. Hiervoor is de regionale ontwikkelagenda en beleidskader 'langjarig perspectief transformatie jeugdhulplandschap in Groningen' opgesteld. De inzet van deze ontwikkelagenda is om in onderlinge samenhang, stap voor stap het jeugdhulplandschap per segment verder te transformeren. Dit betreft de basishulp jeugd en gezin, de aanvullende hulp, de hoogspecialistische hulp en de schaarse voorzieningen die regionaal en landelijk worden ingekocht. De gemeente Stadskanaal is gestart met de voorbereidingen voor het lokaal contracteren van de basis jeugdhulp inclusief het versterken van de toegang. Parallel hieraan wordt eind 2025 de regionale aanbesteding voor Hoogspecialistische jeugdhulp opgestart.

Beoordeling financiële kengetallen

Het overzicht van de berekende kengetallen is opgenomen in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing.

Op basis van deze kengetallen voor de begroting 2026 kunnen we concluderen dat onze financiële positie goed is.

De solvabiliteitsratio van 47% geeft aan dat we voldoende in staat zijn om aan onze verplichtingen te voldoen.

De boekwaarden van de grondexploitatie zijn reëel en kunnen naar verwachting worden terugverdiend.

Het kengetal structurele exploitatieruimte is in 2026 is marginaal negatief.

De meerjarenraming laat hetzelfde beeld zien. Dit volgt de ontwikkeling van de meerjarige begrotingssaldi.

Wanneer we het structurele tekort in het kader van onze financiële kengetallen bekijken dan is er nog belastingcapaciteit aanwezig om dit op te kunnen vangen. Daarnaast kan er worden gekeken naar andere maatregelen.

Voor incidentele tegenvallers is er incidentele weerstandscapaciteit aanwezig (zie onder weerstandsvermogen), inzet hiervan is wel van invloed op de solvabiliteitsratio.

Investeringsen

In de meerjarenraming is het Overzicht investeringen 2026-2029 opgenomen. Het geraamde bedrag voor 2026 is € 14.802.385,00. Voor deze investeringen wordt u gevraagd kredieten beschikbaar te stellen (zie de bijlage). De lasten die samenhangen met deze investeringen zijn opgenomen in de begroting. In de periode 2027-2029 is totaal € 9.625.125,00 aan voorgenomen investeringen geraamd. Deze investeringen vinden hun basis in de Kadernota Financieel Perspectief 2023-2033 en de Perspectiefnota 2025-2028.

	2026	2027	2028	2029
Sportvelden	950.000	600.000		
Nieuwbouw onderwijsvoorziening Maarsveld	9.144.800			
Uitvoeringsprogramma wegen	2.526.350	4.600.000	460.000	
Civiele kunstwerken	1.000.000	1.000.000	900.000	
Openbare verlichting	367.500	233.000	286.000	
Beschoeiing		650.000		
Riolering divers	165.000			
Uitvoeringsprogramma wegen	396.750			
MJP vervangingsinvesteringen	252.000	264.175	252.875	379.075
Totaal	14.802.400	7.347.175	1.898.875	379.075

De totale boekwaarde van de investeringen bedraagt per 1 januari 2026 € 111.900.000,00 en per 31 december 2026 € 117.000.000,00. De investeringen zijn geactiveerd onder aftrek van bijdragen van derden. Bijdragen uit reserves zijn niet in mindering gebracht op het investeringsbedrag, maar vallen vrij met jaarlijkse termijnen gelijk aan de afschrijvingsperiode van de investering. Deze bijdragen zijn gestort in de bestemmingsreserve Bijdragen in kosten activa. De boekwaarde van deze bestemmingsreserve bedraagt per 1 januari 2026 € 15.000.000,00 en per 31 december 2026 € 14.300.000,00.

Financiering

De investeringen van onze gemeente worden gefinancierd met eigen en vreemd vermogen. Onder eigen vermogen vallen algemene reserves en bestemmingsreserves (boekwaarde per 1 januari 2026 € 58,2 miljoen), onder vreemd vermogen vallen voorzieningen en de langlopende geldleningen (boekwaarde per 1 januari 2026 € 53,3 miljoen). De totale boekwaarde per 1 januari 2026 van de financieringsmiddelen bedraagt € 111,5 miljoen. Het financieringstekort op de boekwaarde van de investeringen bedraagt € 0,4 miljoen (€ 111,9 miljoen -/- € 111,5 miljoen). De boekwaarde van de vlottende activa is per 1 januari 2026 € 283.000,00. Het totale financieringstekort per 1 januari 2026 bedraagt dan afgerond € 643.000,00.

Wij hanteren een systematiek van totaalfinanciering. Zonodig zullen wij, afhankelijk van de ontwikkelingen in de financieringsbehoefte, voor de vaste financieringsmiddelen en de liquiditeitspositie, vaste geldleningen afsluiten.

Rentelasten

Om een reëel beeld van de investeringslasten te geven berekenen wij rente over de interne financieringsmiddelen (eigen vermogen en voorzieningen).

Het verschil tussen de totaal geraamde rentelasten van de financieringsmiddelen (intern en extern) en de toegerekende omslagrente over investeringen is opgenomen in de raming van algemene

dekkingsmiddelen, taakveld Treasury. De berekening van dit renteresultaat is opgenomen in de paragraaf Financiering (renteschema).

Door de reserves en voorzieningen voor financiering te gebruiken, besparen wij rente op geldleningen van derden. De toegerekende rente wordt bepaald aan de hand van het gewogen gemiddeld rentepercentage op vreemd vermogen.

De rente over de reserves en voorzieningen komt ten gunste van algemene dekkingsmiddelen. Voor een deel wordt na resultaatbepaling rente aan bestemmingsreserves toegevoegd.

Op basis van de verwachte stand van de reserves en voorzieningen per 1 januari 2026 is de totale bespaarde rente in 2026 geraamd op € 1.302.000,00. Ten gunste van de algemene dekkingsmiddelen is totaal € 1.002.000,00 geraamd. Aan de bestemmingsreserves is € 300.000,00 rente toegevoegd.

Overzicht rentelasten

	Bedrag
Toegerekende rentelasten	€ 2.132.000,00
Bespaarde rente	€ -1.302.000,00
Renteresultaat	€ 25.000,00
Netto (externe) rentelasten	€ 855.000,00

BEGROTING

BELEIDSBEGROTING

Programmaplan

LEESWIJZER PROGRAMMAPLAN

Algemeen

De "Kaders" die door u zijn vastgesteld zoals beleidsnota's of bovengemeentelijke nota's die betrekking hebben op de programma's zijn niet opgenomen in de begroting. U kunt ze vinden op www.stadskanaal.bestuurlijkeinformatie.nl (iBabs) en op www.lokaleregelgeving.overheid.nl. De programma's zijn opgebouwd door antwoord te geven op de zogenaamde drie "W"-vragen: "Wat willen wij bereiken?", "Wat doen wij daarvoor?" en "Wat mag het kosten?". Het programmaplan bevat verder het onderdeel Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien en het overzicht van de kosten van overhead.

Programmanaam

De begroting kent vier programma's. Onder de naam van het programma is aangegeven welke taakvelden onder dit programma vallen.

Wat willen wij bereiken?

Maatschappelijk effect

Hier worden de maatschappelijke effecten genoemd die beoogd worden met het programma.

Nieuw beleid

Hier staan de nieuwe beleidsprioriteiten. De indeling is als volgt:

1. Prioriteiten als gevolg van wettelijke verplichtingen
2. Prioriteiten als gevolg van aangegane eigen verplichtingen
3. Prioriteiten als gevolg van wensen/ambities

Onder nieuw beleid vatten wij alleen die beleidsprioriteiten waarvoor tot dusver nog geen budget beschikbaar gesteld is. Dus nieuw beleid = nieuw geld.

Beleidsindicatoren

Hier zijn de beleidsindicatoren die tot het programma behoren opgenomen. Gemeenten moeten voor de verplichte beleidsindicatoren gebruik maken van de (landelijke) publicatie van bestaande bronnen.

De brongegevens zijn **niet** de eigen gegevens van onze gemeente, waar van toepassing zijn de beleidsindicatoren toegelicht.

Naast de verplichte beleidsindicatoren zijn bij programma 1 Participatie eigen indicatoren opgenomen.

Wat doen wij daarvoor?

Hier worden van de taakvelden die tot het programma behoren de belangrijkste activiteiten genoemd. Indien van toepassing wordt het nieuwe beleid nader uiteengezet. Daarna worden de activiteiten van het bestaande beleid van de taakvelden genoemd.

Bestaand beleid kan overigens wel nieuwe activiteiten bevatten, waarvan de kosten gedekt worden uit bestaande en voor dat doel beschikbaar gestelde budgetten.

Wat mag het kosten?

Lasten en baten

Hier worden de lasten en de baten van zowel het nieuwe als het bestaande beleid van het programma in één totaal vermeld.

Taakvelden

Hier worden de lasten en baten gespecificeerd naar taakvelden.

Toelichting

Hier is aangegeven (indien van toepassing) welk deel van de ramingen betrekking heeft op nieuw beleid.

Eventueel wordt een korte toelichting gegeven op de ramingen van het begrotingsjaar. Het verschil tussen de cijfers van 2026 en 2025 is beknopt toegelicht.

Het verschil in de totale apparaatskosten (personeelskosten programma's en totale kosten overhead) wordt in het Overzicht overhead toegelicht.

Meerjarenraming

Hier wordt een korte toelichting gegeven op de ramingen van de meerjarenraming 2027-2029.

Mutaties reserves

Hier wordt een toelichting gegeven op de geraamde mutaties reserves die betrekking hebben op het programma.

Programma's

1. PARTICIPATIE

Meedoen en Zelfredzaamheid

Taakvelden Economie en Sociaal domein

Wat willen wij bereiken?

Maatschappelijke effecten

Ons beleid is erop gericht dat onze inwoners op een gezonde, gelukkige en veilige manier meedoen in de samenleving. Zij zijn zelf- en samen redzaam, ook als zij beperkingen hebben. Zij kunnen zolang dat lukt in hun eigen woonomgeving wonen. We staan voor een gemeente die mensen ondersteunt in hun bestaanszekerheid als het even of langere tijd niet op eigen kracht of met hulp van een eigen netwerk lukt. Daarmee voorkomen we dat kleinschalige problemen op langere termijn escaleren en zware hulp en ondersteuning nodig zijn. We stimuleren eigen initiatief van inwoners en juichen creatieve ideeën toe om zorg en ondersteuning met meer eigen regie van eigen inwoners. We verbinden partners in het veld aan elkaar en helpen ervoor te zorgen dat elke inwoner de juiste ondersteuning bij hulpvragen weet te vinden.

Effecten taakvelden Economie

- Een aantrekkelijke gemeente zijn en blijven voor ondernemers, waar middelgrote en kleine bedrijven floreren.
- Behoud en uitbreiding van werkgelegenheid in het algemeen en waar mogelijk de vestiging van bedrijven, die laaggeschoold werk bieden, in combinatie met een goede en praktische aansluiting in opleidingen.
- Goede samenwerking en aansluiting tussen onderwijs, regionaal bedrijfsleven en overheid.
- Realisatie Innovatiewerkplaats en commerciële werkplaatsen, samen met onderwijsinstellingen en het bedrijfsleven.
- Meer werkgelegenheid in de regio Zuidoost Groningen, bij voorkeur in de circulaire economie.
- Het mogelijk maken van diverse en aantrekkelijke warenmarkten.
- Samenwerking met de regio en de provincie om goede recreatieve en toeristische verbindingen tussen zowel het gebied Westerwolde, de Veenkoloniën als de Drentse Hondsrug te realiseren.

Effecten taakvelden Sociaal domein

- Het ondersteunen van inkomen en bestaanszekerheid voor inwoners, die niet of onvoldoende in de kosten van eerste levensbehoeften kunnen voorzien. Dit voorkomt problemen in het maatschappelijk functioneren.
- Een samenhangend aanbod van hulpverlening en laagdrempelige voorzieningen, die participatie en zelfredzaamheid en het langer thuis kunnen blijven wonen bevorderen, ook als de (psychische) kwetsbaarheid toeneemt.
- Efficiënt gebruik van onze welzijnsaccommodaties.
- We bevinden ons momenteel in fase twee van de Vastgoednota: het formuleren van beleid voor de verhuur aan maatschappelijke organisaties. In juni 2025 zijn hiervoor twee informatieavonden georganiseerd. Op basis van de huidige planning werken we toe naar het vaststellen van het raamwerk. Naar verwachting zal fase twee begin 2026 ter vaststelling aan de raad worden aangeboden. Dit vormt een belangrijke stap richting de verdere uitwerking van de Vastgoednota.
- Deelname van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt en een arbeidsbeperking aan onze samenleving.
- De participatie uitkering is zoveel mogelijk een tijdelijke situatie. Inwoners hebben structureel een duurzaam perspectief voor een toekomst met werk.
- Het op creatieve manieren doorbreken van generatiearmoede, door bijvoorbeeld het inzetten van buddy's.
- Door middel van extra inzet op vroegsignalering gaat de schuldenlast van onze inwoners naar beneden en/of wordt voorkomen dat er een schuldenlast ontstaat.
- Iedere inwoner, ook wie kwetsbaar is of een beperking heeft, moet volwaardig kunnen meedoen, op school, op het werk en in de samenleving. Uitsluiting en discriminatie worden actief bestreden. We bieden gerichte ondersteuning, zodat iedereen naar eigen vermogen kan participeren en gelijke kansen krijgt om bij te dragen.

Beleidsindicatoren

(zie leeswijzer)

	Indicator	Eenheid	Periode	Gemeente	Nederland
1	Functiemenging	%	2023	45,6	54,2
2	Vestigingen (van bedrijven)	aantal per 1.000	2023	148,1	181,8
3	Banen	aantal per 1.000	2023	659,3	836,6
4	Werkloze jongeren	%	2023	4	2
5	Netto arbeidsparticipatie	%	2024	69,6	73,2
6	Bijstandsuitkeringen	aantal per 10.000	2024	386,7	343,6
7	Kinderen in uitkeringsgezin	%	2023	7	6
8	Aantal re-integratievoorzieningen	aantal per 10.000	2024	265,8	203,1
9	Wmo-cliënten met een maatwerkarrangement	aantal per 10.000	2024	1.260	720
10	Jongeren met jeugdhulp	%	2024	15,4	13,7
11	Jongeren met jeugdbescherming	%	2024	1,9	1
12	Jongeren met delict voor de rechter	%	2024	1	1
13	Jongeren met jeugdreclassering	%	2024	0,7	0,4

Bron: *Waarstaatjegemeente.nl (Besluit Begroting en Verantwoording)*

Toelichting

- De functiemengingsindex (FMI) weerspiegelt de verhouding tussen banen en woningen, en varieert tussen 0 (alleen wonen) en 100 (alleen werken). Bij een waarde van 50 zijn er evenveel banen als woningen.
- Het aantal vestigingen van bedrijven per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 tot en met 64 jaar.
- Het aantal banen per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 tot en met 64 jaar. Onder een baan wordt een vervulde positie verstaan. Dit betreffen zowel fulltimers, parttimers als uitzendkrachten.
- Het percentage personen van 16 tot en met 22 jaar die als werkzoekende staan ingeschreven en geen baan hebben als werknemer.
- Het percentage van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de (potentiële) beroepsbevolking.
- Het aantal personen met een uitkering op grond van de Wet werk en bijstand (WWB, t/m 2014) en de Participatiewet (vanaf 2015) per 10.000 inwoners.
- Het percentage kinderen tot 18 jaar dat in een gezin leeft dat van een bijstandsuitkering moet rondkomen.
- Het aantal lopende re-integratievoorzieningen per 10.000 inwoners in de leeftijd van 15 tot en met 64 jaar.
- Het aantal per 10.000 inwoners in de betreffende bevolkingsgroep. Een maatwerkarrangement is een vorm van specialistische ondersteuning binnen het kader van de Wmo. Voor de Wmo gegevens geldt dat het referentiegemiddelde gebaseerd is op 327 deelnemende gemeenten.
- Het percentage jongeren tot 18 jaar met jeugdhulp ten opzichte van alle jongeren tot 18 jaar.
- Het percentage jongeren tot 18 jaar met een door de rechter dwingend opgelegde jeugdbeschermingsmaatregel ten opzichte van alle jongeren tot 18 jaar.
- Het percentage jongeren (12 tot en met 21 jaar) dat met een delict voor de rechter is verschenen.
- Het percentage jongeren (12-23 jaar) met een jeugdreclasseringsmaatregel ten opzichte van alle jongeren (12-23 jaar).

Afwijkingen Gemeente ten opzichte van Nederland

- Het aantal banen is in verhouding lager dan het landelijk gemiddelde, dit komt ook tot uiting in de indicator van het aantal banen. Het aantal banen in onze regio is sinds jaar en dag lager dan landelijk gemiddeld.
- Hoewel het aantal vestigingen per 1.000 inwoners in Stads kanaal licht is gestegen sinds 2019, blijft het structureel achter bij de landelijke ontwikkeling. De afwijking is stabiel rond de 40 vestigingen per 1.000 inwoners, wat neerkomt op een afwijking groter dan 5%. Onze gemeente groeit wel mee met de landelijke stijging, maar ontwikkelt zich beduidend trager. Dit is ook een actueel thema binnen de Economische Agenda vanuit Nij Begun. Met een generatielange inzet van dertig jaar en een flinke investering wordt de regio op het nationaal gemiddelde van brede welvaart gebracht. Op het thema toekomstbestendige economie en het bevorderen van ondernemerschap bestaan de ambities onder andere uit het laten

toenemen van het aantal snelgroeiende vestigingen tot het landelijke gemiddelde en het halveren van de achterstand op het landelijke gemiddelde als het gaat om het gestarte aantal vestigingen per 1.000 inwoners.

3. Het aantal banen in is onze regio sinds jaar en dag lager dan het landelijk gemiddelde, veel laaggeschoolde banen zijn in het verleden verdwenen door de sluiting van fabrieken in de regio.
4. De meeste jongeren met mogelijkheden gaan naar school of zijn aan het werk. Jongeren, die ondersteuning nodig hebben, worden begeleid door team Werk en worden begeleid naar (baanafspraak)banen of beschut werk.
6. De inwoners met goede kansen op de arbeidsmarkt zijn in de laatste jaren uitgestroomd naar werk. De inwoners, die nu nog een bijstandsuitkering ontvangen, hebben vaak een grote afstand tot de arbeidsmarkt en meer begeleiding nodig.
7. Inherent aan een hoger aantal inwoners met een bijstandsuitkering is ook het aantal kinderen dat opgroeit in een gezin met een bijstandsuitkering hoger.
8. Wij zetten meer re-integratievoorzieningen in dan het landelijk gemiddelde. Dit komt, doordat we inwoners met een bijstandsuitkering goed in beeld hebben en begeleiding bieden vanuit het TDC.
9. Wij zetten meer Wmo-maatwerkvoorzieningen in dan landelijk gezien. Dit beeld sluit aan bij de groeiende groep ouderen in Stadskanaal en de hulpvragen die hieruit voortvloeien.
10. In Stadskanaal leven meer gezinnen met een lager sociaaleconomische status met een relatief hoog percentage aan mentale problematiek. Dit is terug te zien in verhoogde aanvragen jeugdhulp.
11. Zie onder punt 10.
12. Zie onder punt 13.
13. De indicatoren onder punt 12 en 13 worden meegenomen in een onderzoek naar jeugdcriminaliteit, waarvan eind 2025 de eerste resultaten opgeleverd zullen worden.

Overige indicatoren

(zie leeswijzer)

Indicator voorzieningen	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Aantal uitkeringsgerechtigden	766	805	775
Uitstroom uit de uitkering	224	250	225
Aantal aanvragen bijzondere bijstand	683	900	900
Aantal Bewindvoering	367	450	450
Instroom Schuldhulpverlening (SHV)	140	160	180
Aantal Schuldregelingen	134	150	160
Aantal Budgetbegeleiding	191	300	300
Aantal Wet Sanering Natuurlijke Personen (WSNP)	8	20	20
Uitstroom SHV	58	100	100
Aantal trajecten Vroegsignalering	93	100	120
Aantal in behandeling bij Humanitas-thuisadministratie	149	200	200
Aantal in behandeling bij Stichting Leergeld	476	200	300
Aantal in behandeling bij Jeugdfonds Sport en Cultuur	175	200	200
Aantal meldingen vroegsignalering	n.v.t	1.800	1.800
Bereik vroegsignalering na de melding	n.v.t	25%	30%

Indicator arbeidsparticipatie	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Verbetering trede 3 t.o.v. peildatum 1 januari ¹	12%	20%	15%
Plaatsing op werkstages ²	132	125	125
Plaatsing op reguliere en gesubsidieerde arbeid ³	149	110	125
Aantal WSW plaatsen Wedeka ⁴	428	450	410

¹ Percentage van het aantal klanten die op 1 januari in trede 3 geregistreerd staan en naar treden 4, 5 of 6 doorstromen, dan wel uitstromen (naar werk).

² Gemiddeld aantal klanten die via een werkstage intern (bij Wedeka) of extern (bij reguliere werkgevers) werkervaring opdoen.

³ Regulier werk inclusief parttime, afspraakbanen, beschut werk en uitzendbanen.

⁴ Betreft het aantal subsidiabele eenheden.

In verband met de veranderende arbeidsmarkt, doelgroep én het opzetten van het Ontwikkelcentrum in Stadskanaal stellen we voor om bij de begroting 2027 te komen met nieuwe indicatoren arbeidsparticipatie, zodat deze passen bij de uitvoeringspraktijk.

Wat doen wij daarvoor?

Bij dit programma staan meedoen, zelfredzaamheid en bestaanszekerheid centraal. Belangrijk uitgangspunt is dat de gemeente een ondersteunende en faciliterende rol heeft en dat inwoners en ondernemers zelf verantwoordelijk zijn. Daar waar de veiligheid van onze burgers en vooral minderjarige jongeren in het geding is, wordt van ons als gemeente (ook) verwacht dat wij daadkrachtig ingrijpen met maatregelen in de sfeer van drang en soms zelfs dwang.

‘Werk, werk, werk’ is voor ons een belangrijk thema. Wij zien een ambitieuze rol weggelegd voor de gemeente om de verdere ontwikkeling van de lokale en regionale economie te versterken. In samenwerking met ondernemers en onderwijs beogen we om de kansen op werk voor al onze doelgroepen te vergroten, zeker nu er op dit moment sprake is van krapte op de arbeidsmarkt. We zetten in op een goede match tussen wat de markt aan competenties vraagt en de competenties van de werkzoekenden die wij binnen ons team Werk begeleiden.

Via de Regio Deals en het Nij Begun wordt met bewoners en organisaties samengewerkt aan het verbeteren van de brede welvaart.

TAAKVELDEN ECONOMIE

Fysieke bedrijfsinfrastructuur

- Ondersteuning bieden bij de verdere ontwikkeling van Makeport Mercurius en, als dat nodig is, een gebiedsgerichte aanpak voor het Mercurius Business Park.
- Wij treden op als intermediair op het gebied van bedrijventerreinen.

Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen

- De accountmanager bedrijven en beleidsmedewerker economische zaken zijn het aanspreekpunt ('loket') voor het bedrijfsleven (inclusief de agrarische sector).
- Wij zullen actief meewerken aan initiatieven tot vestiging en uitbreiding van bedrijven, om de structuur en werkgelegenheid van de gemeente te versterken.
- Wij trekken samen op met het Stadskanaalster bedrijfsleven om de economische structuur in onze gemeente te versterken. Wij acteren actief op signalen en kansen in ons werkgebied en zoeken waar mogelijk samenwerking met regionale partners en de provincie. Werkgelegenheid voor de doelgroep van de Participatiewet heeft daarbij extra onze aandacht.
- De gemeente is zichtbaar door haar aanwezigheid bij diverse overlegorganen van handels- en winkeliersverenigingen. Wij onderhouden onze contacten en zorgen voor regelmatige bedrijfsbezoeken.
- We bieden een evenwichtige en aantrekkelijke warenmarkt met breed assortiment in Stadskanaal en Musselkanaal voor het winkelend publiek.

Economische promotie

- Signalen voor nieuwe vestiging van bedrijven vanuit het netwerk worden opgevolgd door de accountmanager bedrijven.
- Samen met onze buurgemeenten geven we uitvoering aan de marketingactiviteiten en de informatievoorziening aan toeristen.
- Ondersteunen van het routebureau (wandelen, fietsen en varen) in Groningen.
- Het scheppen van goede voorwaarden en faciliteren van (toeristische) markten, evenementen en voorzieningen.
- Ondersteuning van de agrarische sector bij het invullen van de transitie van het landelijk gebied.
- Met de recreatieve sector invulling geven aan de ambitie uit het bestuursakkoord om de samenwerking te zoeken in de regio en met de provincie via het baanbrekersproject, om goede recreatieve en toeristische verbindingen te slaan tussen zowel het gebied Westerwolde, de Veenkoloniën als de Drentse Hondsrug.

TAAKVELDEN SOCIAAL DOMEIN

Samenkracht en burgerparticipatie

Activiteiten maatschappelijk werk

- Het subsidiëren en laten uitvoeren van basistaken door het Algemeen maatschappelijk werk (Amw).
- Het (co)subsidiëren van een organisatie die slachtofferhulp biedt.
- Subsidiëring van het steunpunt Mantelzorg/vrijwillige thuiszorg (als onderdeel van het budgetsubsidiecontract met Stichting Welstad).
- Uitvoering "Blijk van Waardering" voor mantelzorgers, die intensieve zorg bieden, inclusief jonge mantelzorgers.
- Inzet van activiteiten, gericht op jonge mantelzorgers.
- Uitvoering "Blijk van Waardering" voor ouders, die pleegzorg bieden aan jeugdigen in onze gemeente.
- Het 24 uur per dag bieden van (vrijwillige) telefonische bereikbaarheid (zogenaamd luisterend oor). Dit wordt uitgevoerd door "De Luisterlijn" van het programma "Eén tegen Eenzaamheid".
- "Blijk van waardering" voor vrijwilligers middels de vrijwilligersprijs.
- Uitvoering geven aan de Wet Gemeentelijke anti-discrimatievoorzieningen. De wettelijke taken (de behandeling en registratie van meldingen) zijn belegd bij het provinciale Discriminatie Meldpunt Groningen (DMG).
- In 2026 gaan wij door met de uitvoering van de werkwijzen vanuit de Wet Inburgering 2021, samen met onze maatschappelijke samenwerkingspartners.

Activiteiten Voorzieningen Wmo

- In 2026 worden de aanbestedingen afgerond voor hulpmiddelen en trapliften.
- De aanbesteding van Publiek Vervoer wordt in 2026 uitgevoerd.
- Er zullen voorbereiding getroffen worden voor de verwachte invoering van de inkomens- en vermogensafhankelijke eigen bijdrage in de Wmo per 2027.
- Het houden van toezicht op de rechtmatigheid (Jeugd en Wmo) en kwaliteit (Wmo) van onze voorzieningen.

Activiteiten Inburgering

- Het bieden van maatschappelijke begeleiding door Stichting Vluchtelingenwerk aan statushouders, die door het Centraal Orgaan Opvang Asielzoekers (COA) aan de gemeente Stadskanaal zijn toegewezen.
- Het bieden van participatieverklaringstrajecten (PVT) door Stichting Vluchtelingenwerk aan statushouders, die door het COA aan de gemeente Stadskanaal zijn toegewezen.
- Het bevorderen van de vroegtijdige integratie en participatie van statushouders aan de hand van afspraken op het gebied van scholing, onderwijs, werk, gezondheidszorg, veiligheid, jeugdhulp en huisvesting. Voor alle statushouders wordt een Plan Inburgering en Participatie (PIP) opgesteld.
- Het realiseren van de taakstelling op het gebied van huisvesting van vergunningshouders.
- Diverse (duale) trajecten aanbieden voor onze statushouders. "Bewegen Werkt" is hier een voorbeeld van.

Activiteiten Welzijn breed

- Onderdeel van het lokaal plan van de aanpak Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA); de aanpak van eenzaamheid.
- Doorontwikkelen van de integrale visie op de toegang "Stadskanaal, samen met de burger".
- Het organiseren van afstemming met ketenpartners, waaronder het versterken van de samenwerking tussen het sociaal domein, publieke gezondheid en het medisch domein (zorgkantoor, zorgverzekeraar, wijkverpleegkundigen, huisartsen en specialistische medische zorg). Dit betreft in ieder geval taken, die voortvloeien uit het in 2023 afgesloten Integraal Zorgakkoord (IZA) en het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA). *Zie ook programma 4 Dienstverlening.*
- Ambtelijke ondersteuning van de Participatieraad Stadskanaal.
- Coördinatie budgetsubsidie Stichting Welstad.
- Uitvoeren van het wettelijk verplichte cliënt-ervaringsonderzoek en deelname aan de monitor sociaal domein.

- Uitvoeren Actieagenda Lokale Inclusie Stadskanaal 2021-2024. Wij toetsen onder andere plannen in de openbare ruimte aan de hand van een Programma van Eisen (PvE) met een checklist, die is opgesteld vanuit de Actieagenda Lokale Inclusie.
- Er is in 2025 een haalbaarheidsonderzoek gedaan naar de website www.samenstadskanaal.nl (onze sociale kaart), om de website beter te positioneren. In april 2025 zijn de conclusies en aanbevelingen uit dit haalbaarheidsonderzoek gepresenteerd. Op basis van deze aanbevelingen wordt gekeken hoe we verder gaan met de website.
- Een bijdrage leveren aan visies, programma's en projectenagenda's voor de wijken en dorpen volgens het programma wijkgericht werken. *Zie ook programma 3 Leefbaarheid.*
- Inzet en samenwerking met buurtwerkers en het verstrekken van wijkbudgetten aan wijkraden. Actualiseren van het beleid Wijkgericht Werken.
- Uitvoering van de Woonzorgvisie in samenhang met de Woonvisie.
- Het uitvoeren van het concept van Welzijn op Recept door toevoeging van een welzijnscoach aan elke huisartsenpraktijk. Dit is een van de verplichte ketenaanpakken vanuit het GALA en het IZA. *Zie ook programma 4 Dienstverlening.*
- De inzet van het sociaal domein versterken bij de aanpak van de wachtlijsten in de Geestelijke gezondheidszorg (Ggz), door uitvoering van Voorzorggroepen en het MOI-/Verkenkend gesprek.
- Met het sluiten van het Aanvullend Zorg- en Welzijnsakkoord (AZWA) op 3 juli 2025 wordt verder ingezet op een versterking van de domein overstijgende samenwerking tussen het medisch en sociaal domein, met onder meer aandacht voor passende zorg en gelijkwaardiger toegang, preventie en verkorting van wachtlijsten.

Activiteiten Sociaal cultureel werk

- Uitvoering van sociaal cultureel werk, ouderenwerk, algemeen maatschappelijk werk/buurtwerk, mantelzorgondersteuning, vrijwilligerswerk, brede scholen, combinatiefunctionaris Cultuur & Sport (buurtsportcoaches) en het jeugd- en jongerenwerk op basis van een met Stichting Welstad afgesproken werkprogramma waarin de diverse werkzaamheden op acht thema's zijn geclusterd.
- Cofinanciering van de buurtsportcoaches, die ingezet worden door schoolbesturen in het primair onderwijs.
- Het realiseren van een juiste afstemming tussen vraag en aanbod met betrekking tot het gebruik van gemeentelijke panden door sociaal-maatschappelijke partijen.
- De exploitatie van buurthuizen en multifunctionele accommodaties, inclusief het optimaliseren van het beheer en gebruik van deze accommodaties (bijvoorbeeld ruimtes efficiënter inzetten door medegebruik). Ook werken wij verder aan de vastgoedexploitatie op basis van uniforme huren.

Activiteiten Kinderopvang

- Gezinnen, waarin sprake is van een problematische gezinssituatie vanwege sociale en/of medische problematiek, kunnen tijdelijk gebruik maken van kinderopvang voor kinderen tot en met 12 jaar, wanneer zij geen recht op kinderopvangtoeslag hebben,
- De Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst (GGD) Groningen voert wettelijk verplichte inspecties in de kinderopvang uit. Gastouderbureaus, gastouders, kinderdagverblijven en organisaties voor buitenschoolse opvang en peuterspeelzalen, die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen, worden opgenomen in het Landelijk Register Kinderopvang. De gemeente kan in geval van tekortkomingen handhavend optreden.

Toegang en eerstelijnsvoorzieningen

- Ook in 2026 zal een team van consultants integraal samenwerken om inwoners te helpen, die op verschillende leefgebieden tegelijk problemen hebben. Denk aan zaken zoals wonen, werk, opvoeding, psychische gezondheid, schulden en veiligheid thuis. Dit betekent dat ze niet los van elkaar hulp coördineren, maar samen kijken wat iemand nodig heeft. Ze houden hierbij rekening met verschillende wetten en beleid, zoals de Wmo (Wet maatschappelijke ondersteuning), Jeugdwet, Participatiewet en hulp na detentie. In plaats van dat inwoners van hulpverlener naar hulpverlener worden doorgestuurd, ('estafettehulp') zorgt dit team voor een gezamenlijke aanpak. Zo krijgen inwoners sneller passende ondersteuning.
- De inzet van onafhankelijke cliëntondersteuning, tolk (anderstaligen) of een doventolk voor het gehele sociaal domein.
- In 2026 geven we verder vorm aan een lokale netwerksamenwerking, in lijn met landelijke en regionale ontwikkelingen. Het doel is om een effectieve samenwerking op te zetten voor onze ambulante

jeugdvoorzieningen, waarbij taakgericht werken centraal staat. We willen professionals zoveel mogelijk ruimte geven om hun werk goed te doen. Daardoor kunnen zij eerder handelen, wachttijden verkorten en sneller passende hulp bieden, dichtbij huis. We verwachten dat deze nieuwe manier van samenwerken in de eerste twee jaar (tot en met 2027) nog geen kostenbesparing oplevert ten opzichte van 2025. Vanaf 2028 is het de verwachting dat de kosten zullen stabiliseren of zelfs dalen, dankzij het duurzaam lokaal gecontracteerde aanbod.

Inkomensregelingen

- Inwoners van de gemeente, die niet of in onvoldoende mate in de noodzakelijke kosten van het bestaan kunnen voorzien, kunnen aanspraak maken op een inkomensondersteunende gemeentelijke voorziening op grond van de Participatiewet.
- Op 22 september 2025 is de Lokale Agenda Bestaanszekerheid vastgesteld door de gemeenteraad. De komende jaren gaan we aan de slag met de uitvoeringsagenda die integraal onderdeel is van de Lokale Agenda Bestaanszekerheid.
- Ook zal het gebruik van de loonkostensubsidie door de stimulans van het rijk geleidelijk toenemen. Daarom is het gebruik niet naar beneden bijgesteld in de tabel.
- De "Participatiewet in Balans" omvat wijzigingen in de Participatiewet om de bestaanszekerheid van inwoners te versterken. Deze wet treedt hoogstwaarschijnlijk per 1 januari 2026 in. Het jaar 2026 zal in teken staan van de uitvoering van deze wijzigingen.
- Inwoners met schulden kunnen de gemeente benaderen en ondersteuning krijgen via de Wet op de schuldhulpverlening.
- Vanaf 2026 zal de uitvoering van de schuldhulpverlening wijzigen ten opzichte van 2024. Dit zal een overgang zijn voor inwoners, de gemeente en de GKB. De nieuwe wijze van uitvoering start op 1 oktober 2025. Vanaf dit tijdstip zal de gemeente een aantal taken, die voorheen belegd waren bij de GKB, zelf uitvoeren. De Stichting GKB is per 1 juli 2025 opgericht, na afronding van het sociaal plan en het adviestraject met de ondernemingsraad. De overgang van het personeel en de activiteiten van de Gemeenschappelijke Regeling GKB naar de Stichting vindt plaats op 1 januari 2026. Twaalf gemeenten, waaronder Stadskanaal, sluiten aan bij de nieuwe stichting.
- De vroegsignalering, die wettelijk sinds 2021 binnen onze organisatie is belegd, zorgt ervoor dat de gemeente inwoners eerder kan helpen bij beginnende schulden. Deze inzet heeft als doel dat schulden worden voorkomen. Het ligt voor de hand om een deel van de taken, die hieraan raken, ook zelf uit te voeren om de basis van de schuldhulpverlening te verstevigen. Deze taken zijn nu nog belegd bij de GKB. Door vroegsignalering in eigen beheer te combineren met gedeeltelijke uitvoering van schuldhulpverlening ontstaat een integrale aanpak. De gemeente Stadskanaal zal per 1 oktober 2025 de intake, stabilisatie en financiële begeleiding (budgetbeheer) gaan uitvoeren.
- De uitvoering van de nieuwe regelgeving voor terugvordering en verhaal van de participatie uitkering voorkomt dat inwoners, bij onterecht ontvangen uitkeringen, teveel moeten terugbetalen, waardoor zij onder het bestaansminimum zouden terechtkomen.

WSW en beschut werk

- In het Trainings- en Diagnosecentrum (TDC) werkt Team Werk van de gemeente samen met het leerwerkbedrijf Wedeka en andere samenwerkingspartners om de brede doelgroep van de Participatiewet te begeleiden naar zo regulier mogelijk werk.
- Onder regie van de gemeente wordt begeleiding aan de doelgroep Participatiewet vanuit het Ontwikkelcentrum uitgevoerd, waarbij de deelnemers na een persoonlijke diagnose ingedeeld worden op een trede van de participatieladder. In het Ontwikkelcentrum zal de dienstverlening van het TDC een plek krijgen.
- Bij de re-integratie van inwoners nemen we de Participatiewet in Balans, die naar verwachting vanaf 1 januari 2026 geldt, als uitgangspunt, we gaan uit van vertrouwen en sluiten aan bij de kansen en mogelijkheden van inwoners. Onze dienstverlening verandert daarmee van 'klantmanager' naar het zijn van een 'gids/coach' voor inwoners in zijn of haar zoektocht naar kansen en ontwikkel mogelijkheden.
- We verwachten in 2026 een aantal plaatsingen Beschut Werk te realiseren zoals de landelijke taakstelling in 2026 van ons vraagt. Daarnaast geven we invulling aan Nij Begun-banen. Voor mensen met een indicatie beschut werk is er een wachtlijst, omdat de landelijke taakstelling lager is dan het aantal mensen met een indicatie.

- Vanaf 2024 ontvangen gemeenten impulsmiddelen om een duurzame én toekomstbestendige infrastructuur van sociale ontwikkelbedrijven te ontwikkelen. Deze ontwikkeling pakken we met Wedeka en de andere gemeenten van de gemeenschappelijke regeling (GR) Wedeka op. Binnen de GR is afgesproken dat Wedeka deze impulsmiddelen in aparte bestemmingsreserve opneemt, specifiek bedoeld voor uitvoering van deze ontwikkeling.

Arbeidsparticipatie

- Vanaf 2021/2022 zien we dat er steeds meer sprake is van krapte op de arbeidsmarkt in bijna alle sectoren. In de afgelopen jaren heeft dit de kans op een baan bij de doelgroep bijstandsgerechtigden vergroot. Hier hebben inmiddels een groot aantal mensen van weten te profiteren. De groep die hier niet van heeft weten te profiteren, vraagt meer en intensievere begeleiding. Dit is in veel gevallen een langdurig traject. De daling van het aantal bijstandsgerechtigden, zoals we deze in de afgelopen jaren hebben gezien, zal minder aan de orde zijn. We verwachten een lichte daling, dan wel stabilisering van de omvang van de doelgroep.
- Voor een optimale werkgeversbenadering wordt in onderlinge samenwerking tussen de gehele arbeidsmarktregio Werk in Zicht (WIZ) Groningen en de subregio Oost-Groningen jaarlijks een arbeidsmarktbe werkingsplan opgesteld. In de subregio Oost-Groningen maken we jaarlijks een uitvoeringsplan, waarop we extra willen inzetten.
- Naast de uitvoering van wettelijke taken ontwikkelt WIZ duurzame oplossingen voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt, er wordt onder andere samengewerkt op het gebied van afspraakbanen, de Nij Begun-banen, werkgeversondersteuning, aansluiting onderwijs/arbeidsmarkt en jeugdwerkloosheid en het aanvragen van subsidies voor projecten.
- Van oudsher is de dienstverlening van Team Werk gericht op de doelgroep die binnen twee jaar toegeleid kan worden naar werk. Vanwege de krapte op de arbeidsmarkt en veranderende wetgeving (Participatiewet in Balans) is er steeds meer aandacht voor de inwoners, die wellicht langer nodig hebben om in te stromen op de arbeidsmarkt, of alleen mogelijkheden hebben tot maatschappelijke participatie. Ook hier trekken we binnen WIZ en de subregio Oost-Groningen samen op onder de noemer 'sociale inclusie', met als doel om 'onbekend talent' beter in te kunnen zetten. Het gaat daarbij niet alleen om inwoners, die een Participatiewet-uitkering ontvangen, maar ook om inwoners die geen uitkering ontvangen maar wel hulp kunnen gebruiken bij hun ontwikkeling naar (ander)werk of participatie. Het Ontwikkelcentrum zal hier ook een rol in spelen. Ook de samenwerking met sociale partners, zoals het UWV, werknemers- en werkgeversorganisaties en het onderwijs is hierbij van belang, zodat er geen dubbelingen in de dienstverlening van de partijen plaats vindt. Dit sluit aan bij de vernieuwingen in de wet SUWI, waarbij de arbeidsmarktregio een prominente rol heeft om dit te coördineren.

Hulpmiddelen en diensten (WMO)

- Het verstrekken, uitvoeren en monitoren van individuele Wmo-maatwerkvoorzieningen.
- We beschikken over een aantal kleinere algemene voorzieningen. Handy-Car(e) stelt op openbare locaties rolstoelen beschikbaar. Twee locaties in Stadskanaal, één locatie in Musselkanaal en één locatie in Onstwedde. Ook kunnen onze inwoners een rolstoelauto huren tegen gereduceerd tarief bij Welzorg Go (voorheen Zonnebloemauto). Daarnaast is er een driewielfietspool en een rolstoelpool in een ouderencentrum. Daar waar mogelijk/gewenst worden nieuwe algemene voorzieningen ontwikkeld waardoor het beroep op een maatwerkvoorziening wordt beperkt.

Huishoudelijke hulp, Begeleiding, Dagbesteding en Overige maatwerkarrangementen (WMO)

- We blijven de ontwikkelingen volgen binnen de Wmo die (ook) samenhangen met Beschermd Wonen, de overgang van 18- naar 18+, samenwerking met de zorgverzekeraar, opgaven vanuit het Integraal Zorgakkoord en het domein Zorg en Veiligheid.
- Op alle overeenkomsten, die betrekking hebben op maatwerkvoorzieningen, voeren we contractmanagement.
- Uitvoering van de algemene voorziening 'De Regenboog'. Dit is een algemene voorziening, waar inwoners met psychische kwetsbaarheid terecht kunnen voor ontmoeting (Ggz-inloop) en op herstel gerichte begeleiding bij het vormgeven van een zinvolle dag invulling. Met de uitvoerder Cosis zijn afspraken gemaakt voor de periode 1 juli 2023 tot en met 2026.

Jeugdhulp ambulante en Jeugdhulp met verblijf

- De Regionale Inkooporganisatie Groninger Gemeenten (RIGG) koopt via de zogenoemde "Open House methodiek" de jeugdhulp in voor de zorg in natura (ZIN). Dat doen zij namens alle Groninger gemeenten ook in 2026. Ook verzorgt de RIGG daarbij het contractbeheer. Parallel aan de bestaande inkoop door de RIGG hebben de individuele gemeenten afgesproken om delen van de ZIN zelf in te kopen, op een meer taakgerichte wijze, samen met een beperkter aantal jeugdhulpaanbieders. Deze beweging wordt gevoed door de kernmotivatie 'hulp dichtbij huis'. In 2026 zal de basis jeugdhulp structureel lokaal worden belegd en hiermee niet langer worden ingekocht bij de RIGG. De RIGG zal zich toe gaan leggen op het herinrichten van de regionale inkoop van ambulante specialistische hulp en hoog specialistische hulp.
- Delen van de Hervormingsagenda Jeugd (HA), zoals vastgesteld in 2023, vragen nadere uitwerking en concretisering. De aanvankelijk verwachte besparingen uit de geformuleerde beheersmaatregelen in de HA zijn door de commissie Van Ark (2/2025) als ongefundeerd beschouwd. Los van het financiële aspect, zien wij mogelijkheden om de efficiëntieslagen vanuit de HA grotendeels te realiseren door het lokaal contracteren van een netwerksamenwerking voor onze ambulante jeugdhulpvoorzieningen en de focus op het ontwikkelen van sterke lokale teams.
- In 2025 spelen diverse landelijke en regionale ontwikkelingen, die de aanvankelijk geplande uitwerking van het Toekomstscenario (TS) hebben vertraagd. Landelijk is wel het standpunt dat aan de beweging van het TS wordt vastgehouden. In de regio is er in 2025 gewerkt aan (herziene) scenario's op mogelijke uitkomsten. Het effect op de begroting 2026 alsmede op de organisatie is dan ook vooralsnog niet in te schatten.
- Door de monitoring van data krijgen wij steeds beter zicht op de effecten van gemaakte beleidskeuzes. Ook in 2026 zal dit een essentieel onderdeel vormen van de sturing op de lokaal te contracteren netwerksamenwerking. Met de juiste inzichten streven wij ernaar een goede fundering van de jeugdhulp verder uit te bouwen en ons beleid steeds te toetsen aan de behoeften en ontwikkelingen van onze jeugd.
- De inzet van twee OJG'ers (Ondersteuner Jeugd en Gezin) bij alle huisartsen in Stadskanaal. De inzet van een OJG'er bij de huisarts kan de samenwerking tussen het lokale team van de gemeente en de huisarts verbeteren, om zo dichtbij en snel passende zorg voor jeugd te organiseren en verwijzingen naar niet passende jeugdhulp te verminderen dan wel te voorkomen.

Beschermd wonen en Maatschappelijke- en vrouwenopvang (WMO)

Activiteiten Beschermd wonen

- De uitvoering van Beschermd wonen ligt bij de centrumgemeente Groningen. Op termijn worden gemeenten in het kader van doordecentralisatie van Beschermd wonen zelf verantwoordelijk voor de uitvoering hiervan. Dit vraagt dat wij ons moeten voorbereiden op een extra lokale opgave om middelen te starten projecten in 2026 gereed te zijn voor deze doordecentralisatie.
- Onze gemeente werkt aan de transformatiebeweging van Beschermd wonen naar Beschermd thuis. Beschermd thuis zet in op het zoveel als mogelijk zelfstandig kunnen wonen in wijken en buurten met ambulante begeleiding. Participatie en inclusie zijn daarbij belangrijke sleutelwoorden. We werken daarbij nauw samen met de tien gemeenten in de provincie Groningen.
- Om dit te realiseren, zijn er tussenvormen van wonen en begeleiding nodig. We zetten in op een aantal activiteiten en projecten, zoals de versterkte samenwerking met Lefier voor het realiseren van voldoende huisvesting voor deze doelgroep, het Woonproject in samenwerking met Elker voor de jongvolwassenen en het project Kamers met Aandacht.
- Daarnaast zetten wij in op de samenwerking tussen de toegang, zorgaanbieders en de woningcorporatie, zodat alle partijen werken aan een soepele overgang van beschermd wonen naar beschermd thuis voor de inwoner.

Activiteiten Maatschappelijke opvang en Vrouwenopvang

- Een deel van het beleid en de budgetten voor Maatschappelijke Opvang en Zorg voor deze doelgroepen is in handen van de Centrumgemeente Groningen. Groningen maakt afspraken met de gemeenten over inzet en besteding hiervan met betrekking tot Maatschappelijke opvang, Beschermd wonen (BW) en Openbare Geestelijke Gezondheidszorg (OGGz). Het betreft afspraken over bemoeizorg en preventie dak- en thuisloosheid.

- We sluiten aan bij het Nationale Actieplan Dakloosheid. Werken op dat gebied nauw samen met de 10 gemeenten in de provincie Groningen. We zetten versneld in op beleidsontwikkeling en projecten om de door- en uitstroom van inwoners die gebruik maken van Maatschappelijke opvang en Vrouwenopvang.
- Het landelijke beleid voor de Maatschappelijke opvang is steeds meer gericht op het voorkomen van instroom in de dak- en thuislozenopvang. We zetten in op preventie, het realiseren van alternatieve (passende) huisvesting (Wonen Eerst) en het vergroten van de uitstroommogelijkheden. Belangrijk hierbij is het versterken van het voorliggende veld en het continueren van het project Housing First.
- We nemen in 2026 deel aan een landelijk project om het aantal dak- en thuislozen beter in beeld te krijgen. Zo zijn we in staat om beter beleid te voeren en voorkomen wij dak- en thuisloosheid.
- Op termijn worden gemeenten in het kader van doordecentralisatie van Maatschappelijke Opvang en Vrouwenopvang zelf verantwoordelijk voor de uitvoering hiervan. Dit vraagt dat wij ons moeten voorbereiden op een extra lokale opgave om middels te starten projecten in 2026 gereed te zijn voor deze doordecentralisatie.
- Met betrekking tot Vrouwenopvang werken we op provinciaal niveau nauw samen met politie, het Zorg- en Veiligheidshuis en justitie (OM, rechtbanken, reclassering) om de veiligheid van vrouwen en eventuele kinderen te waarborgen en slachtoffers van huiselijk geweld, eer-gerelateerd geweld, mensenhandel en/of stalking juridisch en strafrechtelijk aan te pakken.

Activiteiten GGZ in de wijk

- Onze gemeente beschikt over een wijk-Ggz'er. De wijk-Ggz'er werkt preventief in de wijk, een outreachende functie die de OGGz coördinatoren zorg- en veiligheid ondersteunt. Verward gedrag, onaangepast gedrag, noodsituaties enz. worden eerder gesignaleerd en opgepakt. De wijk Ggz'er geleidt vanuit zijn professionele kennis, mensen toe naar wat voor hen passend en helpend is. Er wordt samengewerkt met de consulent vroegsignalering en schuldhulpverlening. Er is een verbinding met de Kenniswerkplaats Onbegrepen Gedrag.
- Het bieden van hulp en ondersteuning door diverse maatschappelijke organisaties aan inwoners die vanwege drugs, alcohol of problematisch gedrag een probleem vormen voor de eigen gezondheid en de leefbaarheid van de (directe) woonomgeving. Ook thema's als mensenhandel en uitbuiting maken duidelijk dat een structurele samenwerking tussen Zorg en Veiligheid inmiddels onmisbaar is.

Overige maatwerkarrangementen (Wmo)

- Housing First stimuleert deelnemers op een constructieve manier naar zichzelf te kijken, zodat zijzelf de gedragspatronen herkennen, die het doorbreken van een dakloos leven in de weg staan, en zich zo kunnen inzetten voor de hulp die zij nodig hebben. Het recht op huisvesting is gescheiden van de behandeling. In 2024 is gestart met een pilot Housing First, waarbij drie dak- en thuislozen voor het project in aanmerking komen. Binnen deze pilot werken woningbouwcorporatie, zorgorganisatie en de gemeente samen. De begeleiding van de thuis- of dakloze wordt geleidelijk aan opgestart. Eerst een (t)huis, dan in stappen de voortgang richting zelfredzaamheid en bestaanszekerheid. De inwoner geeft het tempo aan. In 2026 willen we deze pilot voortzetten, afronden en een structurele inbedding voorbereiden.
- Het Woonproject Elker is een tussenvoorziening, waarbij kwetsbare jongeren zoveel als mogelijk zelfstandig kunnen wonen met ambulante ondersteuning. Het doel van dit project is dat jongeren na ongeveer een jaar in staat zijn vorm te geven aan een zelfstandig bestaan met een eigen huisvesting en waarbij zij dagbesteding of (betaald) werken hebben of een studie volgen.
- "Kamers met Aandacht" is een initiatief voor jongeren, die (bijna) zelfstandig kunnen wonen maar lichte ondersteuning nodig hebben. Het is bedoeld voor jongeren in de leeftijd tussen de 18 en 23 jaar, die bijvoorbeeld uit de jeugdzorg, pleegzorg of een moeilijke thuissituatie komen.

Wat mag het kosten?

(x € 1.000)

Beschrijving	Rekening	Begroting				
	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Lasten	81.335	102.306	97.624	92.312	90.832	89.324
Baten	31.676	29.403	22.963	18.431	18.365	18.365

Saldo programma	-49.659	-72.903	-74.660	-73.880	-72.467	-70.959
------------------------	---------	---------	---------	---------	---------	---------

	<u>Lasten</u>	<u>Baten</u>	<u>Saldo</u>
Taakvelden Economie			
Economische ontwikkeling	136		-136
Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	96	56	-39
Economische promotie	167	173	6
	399	229	-170
Taakvelden Sociaal domein			
Samenkracht en burgerparticipatie	5.420	704	-4.716
Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Wmo	932		-932
Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Jeugd	3.270	80	-3.190
Inkomensregelingen	23.123	16.576	-6.547
Begeleide participatie	20.713		-20.713
Arbeidsparticipatie	3.040	20	-3.020
Hulpmiddelen en diensten (Wmo)	2.508	130	-2.378
Huish.hulp, begeel., dagbest. en overige maatwerkarr. (Wmo)	12.274	580	-11.694
Jeugdhulp ambulant lokaal regionaal landelijk	10.817		-10.817
Jeugdhulp met verblijf lokaal regionaal landelijk	6.687		-6.687
PGB Wmo en Jeugd	965		-965
Beschermde wonen/maatsch.- en vrouwenopv. (Wmo)	5.604	4.644	-960
Jeugdbescherming/Jeugdreclassering	1.239		-1.239
Coördinatie en beleid Jeugd	631		-631
	97.224	22.734	-74.490
Totaal	97.624	22.963	-74.660

Toelichting

Het nadelig saldo op dit programma is ten opzichte van de begroting 2025 gestegen met € 1.758.000,00. Dit betreft een nadeel van € 33.000,00 voor de taakvelden Economie en een nadeel van € 1.725.000,00 voor de taakvelden Sociaal domein. Hieronder zijn per taakveld de belangrijkste ontwikkelingen genoemd.

Taakvelden Economie

- Overige ontwikkelingen	€ 33.000,00 N
Totaal taakvelden Economie	€ 33.000,00 N

Taakvelden Sociaal Domein

- Integratie-uitkering beschut werken	€ 77.000,00 N
- Bijdrage exploitatietekort Wedeka	€ 15.000,00 V
- Integratie-uitkering WSW	€ 77.000,00 N
- Impulsbudget sociaal ontwikkelbedrijven	€ 245.000,00 N
- Budget sociale infrastructuur	€ 71.000,00 N
- Verruimingsmaatregel Wedeka	€ 100.000,00 V
- Lasten bijstandsverlening	€ 97.000,00 N
- Incidenteel budget project Kansen voor Kinderen 2025	€ 238.000,00 V
- Uitvoering schuldhulpverlening	€ 173.000,00 V
- Budgetten Jeugdzorg (nominale ontwikkelingen)	€ 879.000,00 N
- Budgetten Jeugdzorg (historische groei)	€ 653.000,00 N
- Incidenteel budget spuk IZA in 2025	€ 309.000,00 V
- Budget inburgering	€ 117.000,00 V
- WMO voorzieningen gehandicapten en vervoer	€ 401.000,00 N
- ZIN begeleiding	€ 114.000,00 N
- Incidenteel spuk GALA 2025	€ 98.000,00 N
- Overige ontwikkelingen	€ 35.000,00 V
Totaal taakvelden Sociaal Domein	€ 1.725.000,00 N

Meerjarenraming

Per saldo dalen de lasten in de periode 2027-2029 met € 3.701.000,00. Dit betreft geheel de taakvelden Sociaal domein. Hieronder zijn de belangrijkste ontwikkelingen genoemd.

Taakvelden Sociaal domein

- Integratie-uitkering WSW	€ 2.968.000,00 V
- Bijdrage exploitatietekort Wedeka	€ 15.000,00 V
- Impulsbudget sociale infrastructuur	€ 17.000,00 N
- Stelpost daling trajectduur en invoering eigen bijdrage jeugdzorg	€ 814.000,00 V
- Subsidie coördinatie Zorg en Veiligheid	€ 68.000,00 N
- Maatschappelijke opvang en Vrouwenopvang	€ 71.000,00 N
- Beschermd wonen	€ 60.000,00 V
Totaal taakvelden Sociaal domein meerjarenraming	€ 3.701.000,00 V

Mutaties reserves

(x € 1.000)

Beschrijving	Rekening	Begroting				
	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Toevoegingen						
Onttrekkingen	116	105	103	103	103	103
Saldo mutaties	116	105	103	103	103	103

Toelichting

Het saldo van de mutaties in de reserves is ten opzichte van de begroting 2025 € 2.000,00 lager. De oorzaken zijn:

Taakvelden Sociaal Domein

- Reserve Bijdragen in kosten activa, dekking kapitaallasten	€	2.000,00 -
Totaal mutaties reserves	€	2.000,00 -

Meerjarenraming

Het saldo van de mutaties in de reserves in de periode 2027-2029 blijft gelijk.

2. ONTPLOOIING

Leren en Ontmoeten

Taakvelden Onderwijs en Sport, cultuur en recreatie

Wat willen wij bereiken?

Maatschappelijke effecten

We ondersteunen ouders daar waar nodig bij het opgroeien en opvoeden van hun kinderen. We zorgen voor een actieve deelname van ouders en kinderen bij de peuter- en kinderopvang. Kinderen krijgen in onze gemeente de kans om zich in en om school te ontwikkelen. We zetten sterk in op preventie en vroeghulp en het stimuleren van talentontwikkeling. Daarbij accepteren we, binnen gezonde en veilige grenzen, verschillen tussen gezinnen en kinderen. Zowel in het tempo van opgroeien, als in de uitkomst van de talentontwikkeling. Wij willen de betrokkenheid bij de lokale samenleving van onze jeugdige inwoners vergroten.

Wij willen een aantrekkelijke woongemeente blijven en behouden onze regiofunctie op het gebied van voorzieningen. Wij streven naar de instandhouding van onze voorzieningen op het gebied van sport, cultuur en recreatie. We stimuleren sport als belangrijke aanjager van gezondheid en ontmoeting.

Effecten taakvelden Onderwijs

- Alle kinderen hebben een plek in het onderwijs, die zo dichtbij thuis als mogelijk is.
- Jongeren de mogelijkheid bieden zich te ontwikkelen tot weerbare, zelfstandige, competente en sociale burgers.
- Jongeren hebben, zoveel als mogelijk, een startkwalificatie voor de arbeidsmarkt én werk.
- Het realiseren van toekomstbestendige, goed bereikbare en kwalitatief hoogwaardige schoolgebouwen in alle dorpen en wijken van de gemeente Stadskanaal, zodat ieder kind in een passende leeromgeving onderwijs kan volgen

Effecten taakvelden Sport, cultuur en recreatie

- Sportstimulering door doelgroepenbenadering en verenigingsondersteuning.
- Een breed aanbod van culturele voorzieningen die voor al onze inwoners toegankelijk zijn.
- (Duurzame) bescherming en ontwikkeling van cultureel erfgoed.
- Bereikbaarheid van recreatieve voorzieningen.
- Er is aandacht voor kleinkunst, kunst in de openbare ruimte en podiumkunsten.

Beleidsindicatoren

(zie leeswijzer)

	Indicator	Eenheid	Periode	Gemeente	Nederland
1	Absoluut verzuim	aantal per 1.000	2023	2,4	6,3
2	Relatief verzuim	aantal per 1.000	2023	13	27
3	Voortijdige schoolverlaters (VO + MBO)	%	2024	3	2,3
4	Niet-sporters	%	2022	58,3	46,4

Bron: *Waarstaatjegemeente.nl* (Besluit Begroting en Verantwoording)

Toelichting

1. Het aantal leerplichtigen en/of kwalificatie plichtige jongeren die niet staan ingeschreven op een school. De periodeaanduiding staat voor schooljaar 2022/2023.
2. Het aantal leerplichtigen dat wel staat ingeschreven op een school, maar gedurende een bepaalde tijd ongeoorloofd afwezig is. De periodeaanduiding staat voor schooljaar 2022/2023.
3. Het percentage van het totaal aantal leerlingen (12 tot 23 jaar) dat voortijdig, dat wil zeggen zonder startkwalificatie, het onderwijs verlaat. De periode aanduiding staat voor schooljaar 2023/2024.
4. Het percentage bevolking van 19 jaar en ouder dat niet minstens één per week aan sport doet ten opzichte van de totale bevolking van 19 jaar en ouder.

Afwijkingen Gemeente ten opzichte van Nederland

3. Vanuit de Regioanalyse: In schooljaar 2023-2024 hebben landelijk 29.701 jongeren zonder startkwalificatie het onderwijs voortijdig verlaten. Dit aantal is licht gedaald ten opzichte van de vorige meting. Uit onderzoek is gebleken dat er minder sprake is van groenpluk* dan voorheen gesteld. De uitvalredenen door persoonlijke problemen en een verkeerde studiekeuze is nog steeds actueel.
In doorstroompunt regio 01 (Regio 01 Oost-Groningen bestaat uit 5 gemeenten) is het aantal VSV'ers in 2023-2024 in verhouding tot de landelijke aantallen, meer gestegen. Als we kijken naar de trend VSV dan zien we dat Regio 01 een lichte daling heeft ingezet in 2022-2023 waarbij de stijging niet in lijn loopt met de landelijke daling die verder doorgezet is na 2022-2023.

**Groenpluk verwijst naar het (te vroeg) weghalen van jongeren uit het onderwijs, bijvoorbeeld door werkgevers of instanties, voordat ze hun opleiding hebben afgerond. Dit kan nadelig zijn voor hun toekomstperspectief.*

Wat doen wij daarvoor?

Door ontgroening, vergrijzing en de komst van nieuwe Nederlanders verandert de bevolkingssamenstelling van Stadskanaal. Dat heeft onder meer tot gevolg dat mensen andere eisen stellen aan hun woonomgeving en de voorzieningen waarvan zij gebruikmaken. Om een aantrekkelijke woongemeente te blijven en voldoende, kwalitatief goede voorzieningen te behouden zullen wij ons aanbod van voorzieningen zoveel als mogelijk laten aansluiten bij de veranderende wensen van onze inwoners.

Via de Regio Deal Oost-Groningen en Nij Begun wordt met bewoners en organisaties samengewerkt aan het verbeteren van de brede welvaart. Waaronder het verbeteren van de mentale en fysieke gezondheid door middel van een breed cultuur- en sport aanbod en inzet op een leven lang leren en ontwikkelen. Onder andere in dit programma krijgt dit vorm in diverse projecten.

TAAKVELDEN ONDERWIJS

Onderwijshuisvesting

- Uitvoering geven aan het programma 2026 en het vaststellen van het programmaoverzicht 2027.
- Vernieuwen van de leerlingenprognoses die als input voor actualisatie in 2028 van het Integraal Huisvestingsplan (IHP) dienen.
- Begin 2026 stellen wij ten behoeve van de uitvoering van fase 1 van het IHP de Businesscases voor CBS de Oranje Nassauschool en OBS de Oleander in Stadskanaal en voor CBS de Verbinding, CBS de Lindenborgh, OBS de Musselhorst en KC St. Antonius in Musselkanaal op.
- In de tweede helft van 2026 starten wij met de realisatie van een nieuwe onderwijsaccommodatie in Stadskanaal voor de basisscholen Maarsborg en Neuteboomschool, inclusief ruimte voor kinderopvang.

Onderwijsbeleid en leerlingenzaken

- Vroegsignalering, preventie, kort consulterend (1-5 gesprekken) dan wel doorverwijzend op alle scholen binnen het Primair en Voortgezet Onderwijs in de gemeente door middel van Sociaal Werk op School (voorheen: Jeugd- dan wel Schoolmaatschappelijk werk). Dit wordt in het schooljaar 2025-2026 uitgevoerd door Stichting Welstad.
- Door de GGD wordt het vroegtijdig opsporen van spraak-, taal- en ontwikkelingsrisico's voor 0-4-jarigen uitgevoerd. Deze peuters vormen de doelgroep van de voorschoolse educatie. Daarnaast draagt de gemeente bij aan de realisatie van ondersteuning en begeleiding van zorgleerlingen.
- Het onderwijsachterstandenbeleid (OAB-beleid) is erop gericht om alle kinderen zoveel mogelijk een gelijke start te bieden bij het begin van het basisonderwijs.
- De Voorschoolse Educatie-voorzieningen in onze gemeente bieden deze peuters zestien uur per week educatie. Daarnaast is er voor hun ouders ondersteuning voor het vormgeven van een taalrijkere omgeving thuis. Er wordt structureel ingezet op verbetering van de kwaliteit van de voorschoolse educatie en het bereik van deze peuters.
- We zijn vorig jaar gestart met de pilot VVE+, VVE+. Dit is een voorschoolse en vroegschoolse educatievorm voor kinderen, die extra ondersteuning nodig hebben om zich optimaal te kunnen ontwikkelen. De focus ligt hierbij op het individuele kind en de ouders. Het voortzetten van de pilot wordt mede mogelijk gemaakt door een subsidie van de gemeente Stadskanaal. Door extra te investeren in deze jonge kinderen, krijgen zij de kans om uiteindelijk door te stromen naar het regulier onderwijs. Dit project loopt door tot 2026.
- Zoveel mogelijk kinderen krijgen een aanbod voor een verrijkte schooldag op de basisscholen (tijdens schooluren dan wel een naschools aanbod). Er wordt op deze manier gewerkt aan talentontwikkeling en kansengelijkheid bij leerlingen.
- Stimuleren geletterdheid en ondersteuning laaggeletterden door middel van het Taalhuis.

Activiteiten Leerlingenzaken

- Uitvoering geven aan leerplichtspreekuren.
- Uitvoering geven aan de sluitende aanpak jongeren. Dit richt zich op jongeren, die de school voortijdig dreigen te verlaten of hebben verlaten (VSV-ers). De activiteiten zijn gericht op uitstroom: elke voortijdig schoolverlater krijgt een maatwerktraject.

- Monitoring van alle jongeren tot 27 jaar via het Doorstroompunt (voormalig Regionaal Meld- en Coördinatiepunt); taken afstemmen op lokale taken om zodoende een sluitende melding, registratie, doorverwijzing en herplaatsing van voortijdig schoolverlaters te realiseren.
- Aansluiten bij de "Meer aandacht voor ziekgemelde leerlingen" (MAZL) aanpak voor het Voortgezet Onderwijs.

Activiteiten Nieuwkomersonderwijs

- Het opzetten van expertisenetwerk NT2 Midden in Oost-Groningen ten aanzien van nieuwkomersonderwijs, dat tot doel heeft om de kennis en expertise omtrent nieuwkomers zo goed mogelijk te verspreiden binnen alle scholen in de regio.
- Naar aanleiding van de bestuursovereenkomst nieuwkomersonderwijs met het Rijk zijn middelen beschikbaar gekomen voor de gemeenten Veendam, Pekela en Stadskanaal. Deze middelen zijn bedoeld om knelpunten aan te pakken en schakelarrangementen te organiseren voor nieuwkomers in het basisonderwijs (PO). OPRON is gevraagd een passend aanbod te organiseren voor deze drie gemeenten. Het doel is om nieuwkomers toekomstbestendig adequaat te ondersteunen bij de overgang naar regulier onderwijs en om te zorgen dat deze middelen op een duurzame manier worden ingezet, ondanks hun tijdelijke aard.

Activiteiten Peuteropvang

- De peuteropvang voor kostwinnersgezinnen (de zogenaamde éénverdieners) valt onder de verantwoordelijkheid van de gemeente. Er is een gemeentelijke subsidieregeling voor deze ouders. Ouders betalen een ouderbijdrage, die overeenkomt met de kinderopvangtoeslagregeling voor tweeverdieners. De gemeente heeft de uitvoering van de regeling gemandateerd aan geregistreerde kindercentra.
- Het kabinet wil dat elk kind goed voorbereid aan het basisonderwijs kan beginnen en wil daarom dat nog meer peuters gebruik maken van de voorschoolse opvang. Gemeenten hebben de taak en middelen gekregen om het gebruik van een voorschoolse voorziening te optimaliseren. Aanbieders van Voorschoolse Educatie geven hieraan specifieke aandacht.

TAAKVELDEN SPORT, CULTUUR EN RECREATIE

Sportbeleid en activering

- We ondersteunen actieve initiatieven die bewegen en sporten in de buitenruimte bevorderen.
- Ook de komende jaren wordt in samenwerking met Stichting Welstad uitvoering gegeven aan het Lokaal Sportakkoord, waarin ook onderdelen van het Lokaal Preventieakkoord zijn opgenomen. Door middel van het uitvoeringsbudget Sportakkoord worden initiatieven financieel ondersteund die een bijdrage leveren aan de doelen van het Sportakkoord.
- Gestart wordt met de vernieuwing/actualisatie Sportnota.

Sportaccommodaties

- Er loopt een onderzoek naar de gewenste infrastructuur van de binnensport in de plaats Stadskanaal. Dit heeft geleid tot de scenario's sport en onderwijs. Deze worden uitgewerkt in een businesscase en zal daarna ter besluitvorming worden voorgelegd. Naar verwachting zal dan in 2026 gestart worden met de realisatie van één van deze twee scenario's.
- De huidige pilot met robotmaaiers op twee sportvelden heeft positieve ervaringen. De pilot blijft doorlopen totdat het nieuwe onderhoudscontract voor sportvelden in 2026 van start gaat.
- Samen met de vakleerkrachten van het onderwijs wordt de afstemming van nieuw sportmateriaal bij vervanging flexibele gemaakt in plaats van één op één vervanging. Dit geldt voor zowel groot als klein speelmateriaal.
- Voor de buitensport staan twee kunstgrasvelden op de nominatie voor vervanging in 2026. Op dit moment vindt afstemming plaats of dit in één bestek gecombineerd kan worden vanwege de nabijgelegen locatie van beide velden.

Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie

- Stichting Kunstenschool Zuid-Groningen (SKZG) geeft uitvoering aan lessen op het gebied van muziek, theater, dans en educatie voor kinderen en volwassenen. Vanaf 1 januari 2024 heeft de SKZG de activiteiten van Stichting Kunstzinnige Vorming Stadskanaal De Pauw overgenomen. De stichting verzorgt nu het aanbod aan kunsteducatie en allerlei workshops voor kinderen en volwassenen.
- Professionele en amateurvoorstellingen in het Theater Geert Teis.
- Voor het theater Geert Teis wordt een ambitie- en toekomstscenario opgesteld. Daarbij wordt een koppeling gemaakt met de renovatie of vernieuwing van het gemeentehuis, zodat eventuele koppelkansen in beeld komen.

Musea

- Subsidiëring van de Stichting Streekhistorisch Centrum Stadskanaal (SHC), waarvoor zij educatieprojecten en exposities organiseren.

Cultureel erfgoed

- Informatievoorziening aan de eigenaren van karakteristieke panden, gemeentelijk monumenten en rijksmonumenten.
- Initiatieven ondersteunen tot behoud en eventuele herbestemming van cultureel erfgoed.
- Uitrol van nieuw gemeentelijk erfgoedbeleid (inclusief kerkenvisie).

Media

- Gemeenten krijgen vanaf 2026 een wettelijke taak om te zorgen voor voldoende en volwaardige bibliotheken. Dit betekent dat elke inwoner binnen een redelijke afstand toegang moet hebben tot een volwaardige openbare bibliotheek. De bekostiging van deze zorgplicht zal via het gemeentefonds verlopen.
- De bibliotheek heeft een hoofdvestiging in Stadskanaal, servicepunten in Musselkanaal (MFA Lint) en Onstwedde (MFA de Bolster) en een volledig dekkend netwerk van de Bibliotheek-op-school (dBOS).
- Vanuit de provinciale producten- en diensten catalogus afspraken maken over de basisvoorziening (de klassieke uitleenbibliotheek) en aanvullende diensten die passen binnen onze lokale wensen en behoeften.
- Uitvoeren en versterken van het Taalhuis in Stadskanaal.
- Samenwerking vindt plaats in een Taalnetwerk bestaande uit: Stichting Lezen & Schrijven, Regionaal Opleidingscentrum (ROC) Noorderpoort, Stichting Biblionet, Stichting Welstad en de gemeente Stadskanaal (Trainings- en DiagnoseCentrum).
- Provinciaal wordt ingezet op de aanpak laaggeletterdheid. De coördinatie ligt bij de arbeidsmarktregio (gemeente Groningen) voor een gezamenlijke aanpak.

Lokale omroep

- Het subsidiëren van de streekomroep RTV1.
- RTV1 verzorgt onder andere de uitzendingen van de raadsvergaderingen.
- Via verschillende media (speerpunt is het maken van televisie) brengt RTV1 de actualiteiten van de gemeente Stadskanaal onder de aandacht bij onze inwoners.

Openbaar groen en (openlucht)recreatie

- Het in stand houden van de camperplaats in Musselkanaal.
- Het behouden van goede voorzieningen voor de vaarrecreatie.

Activiteiten Natuur- Landschapsbescherming

- Wij participeren in de werkgroep Landschapconvenant Westerwolde.
- Onder leiding van de provincie Groningen worden de mogelijkheden van ontwikkeling van de pagediepzone onderzocht.

Wat mag het kosten?

(x € 1.000)

Beschrijving	Rekening	Begroting				
	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Lasten	12.267	14.379	12.178	13.228	13.094	13.575
Baten	3.339	3.710	2.664	2.698	2.747	2.747

Saldo programma	-8.928	-10.668	-9.514	-10.530	-10.347	-10.828
------------------------	--------	---------	--------	---------	---------	---------

	<u>Lasten</u>	<u>Baten</u>	<u>Saldo</u>
Taakvelden Onderwijs			
Onderwijshuisvesting	2.200	9	-2.191
Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	2.746	1.310	-1.437
	4.946	1.319	-3.628
Taakvelden Sport, cultuur en recreatie			
Sportbeleid en activering	151		-151
Sportaccommodaties	2.700	209	-2.491
Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	3.017	1.066	-1.951
Musea	147	5	-142
Cultureel erfgoed	109		-109
Media	924	7	-917
Openbaar groen en (openlucht)recreatie	183	58	-125
	7.232	1.345	-5.887
Totaal	12.178	2.664	-9.514

Toelichting

Het nadelig saldo op dit programma is ten opzichte van de begroting 2025 gedaald met € 1.154.000,00.

Dit betreft een voordeel van € 768.000,00 voor de taakvelden Onderwijs en een voordeel van € 386.000,00 voor de taakvelden Sport, cultuur en recreatie. Hieronder zijn per taakveld de belangrijkste ontwikkelingen genoemd.

Taakvelden Onderwijs

- Incidentele budgetten Onderwijshuisvesting 2025	€	852.000,00 V
- Overige ontwikkelingen	€	84.000,00 N
Totaal taakvelden Onderwijs	€	768.000,00 V

Taakvelden Sport, cultuur en recreatie

- Incidentele budgetten Sportaccommodaties 2025	€	178.000,00 N
- Incidenteel Spuk GALA 2025	€	49.000,00 N
- Incidentele budgetten Kunst, muziek en cultuur 2025	€	111.000,00 V
- Incidenteel budget verbeteren brandveiligheid Theater Geert Teis 2025	€	450.000,00 V
- Incidenteel budget bibliotheek 2025	€	160.000,00 V
- Overige ontwikkelingen	€	108.000,00 N
Totaal taakvelden Sport, cultuur en recreatie	€	386.000,00 V

Meerjarenraming

Per saldo stijgen de lasten in de periode 2027-2029 met € 1.314.000,00. Dit betreft een nadeel van € 1.111.000,00 voor de taakvelden onderwijs en een nadeel van € 203.000,00 voor de taakvelden Sport, cultuur en recreatie. Hieronder zijn per taakveld de belangrijkste ontwikkelingen genoemd.

Taakvelden Onderwijs

- Incidenteel budget Onderwijshuisvesting 2026	€ 25.000,00 V
- Lasten investeringen Onderwijshuisvesting	€ 1.139.000,00 N
- Overige ontwikkelingen	€ 3.000,00 V
Totaal taakvelden Onderwijs meerjarenraming	€ 1.111.000,00 N

Taakvelden Sport, cultuur en recreatie

- Lasten investeringen binnensportaccommodaties	€ 224.000,00 N
- Lasten investeringen sportvelden 2026-2027	€ 93.000,00 N
- Incidenteel budget brandveiligheid Theater Geert Teis	€ 50.000,00 V
- Verruimingsmaatregel bibliotheek	€ 60.000,00 V
- Overige ontwikkelingen	€ 4.000,00 V
Totaal taakvelden Sport, cultuur en recreatie meerjarenraming	€ 203.000,00 N

Mutaties Reserves

(x € 1.000)

Beschrijving	Rekening	Begroting				
	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Toevoegingen	9	3	4	4	4	7
Onttrekkingen	604	507	457	454	447	445
Saldo mutaties	595	503	453	449	443	438

Toelichting

Het saldo van de mutaties in de reserves is ten opzichte van de begroting 2025 € 50.000,00 lager.

De oorzaken zijn:

Taakvelden Onderwijs

- Reserve Bijdragen in kosten activa, dekking kapitaallasten	€ 4.000,00 -
--	--------------

Taakvelden Sport, cultuur en recreatie

- Reserve Bijdragen in kosten activa, dekking kapitaallasten	€ 44.000,00 -
- Reserve Sportvelden, egalisatie kapitaallasten	€ 1.000,00 -
- Egalisatiereserve Theater Geert Teis, egalisatie kapitaallasten	€ 1.000,00 -
Totaal mutaties reserves	€ 50.000,00 -

Meerjarenraming

Het saldo van de mutaties in de reserves daalt in de periode 2027-2029 met € 15.000,00. De oorzaken is:

Taakvelden Sport, cultuur en recreatie

- Egalisatiereserve Theater Geert Teis, egalisatie kapitaallasten	€ 15.000,00 -
Totaal mutaties reserves meerjarenraming	€ 15.000,00 -

3. LEEFBAARHEID

Wonen en Bereikbaarheid

Taakvelden Verkeer, vervoer en waterstaat, Volksgezondheid en milieu en Volkshuisvesting, leefomgeving en stedelijke vernieuwing

Wat willen wij bereiken?

Maatschappelijke effecten

Wij bieden onze inwoners en ondernemers een hoogwaardige woon-, werk- en leefomgeving.

Effecten taakvelden Verkeer, vervoer en waterstaat

Wij willen dat iedereen in onze gemeente en de provincie veilig deel kan nemen aan het verkeer. Wij hebben samen met de verkeersveiligheidspartners in Groningen (gemeenten en de provincie Groningen) een breed verkeerseducatieprogramma en een gezamenlijk plan van aanpak om de verkeersveiligheid te bevorderen.

Effecten taakvelden Volksgezondheid en milieu

Bij de ontwikkeling van het landelijk en stedelijk gebied is duurzaamheid een leidend principe, onder andere door vermindering van afvalstoffen en CO2-emissie en gebruik van fossiele energie.

Effecten taakvelden Volkshuisvesting, leefomgeving en stedelijke vernieuwing

Wij willen een gevarieerde en toekomstbestendige woningvoorraad die aansluit bij de woonbehoeften van onze inwoners, nu en in de toekomst. Daarbij hebben wij speciale aandacht voor starters, ouderen en aandachtsgroepen. Inwoners moeten zo lang mogelijk zelfstandig, veilig en prettig kunnen wonen, met passende ondersteuning als dat nodig is. Wij zetten in op vitale, zorgzame wijken en dorpen, waarin inwoners naar elkaar omzien en actief kunnen deelnemen aan de samenleving.

Beleidsindicatoren

(zie leeswijzer)

	Indicator	Eenheid	Periode	Gemeente	Nederland
1	Omvang huishoudelijk restafval	kg per inw.	2023	131	150
2	Hernieuwbare elektriciteit	%	2022	141,8	41
3	WOZ-waarde woningen	duizend euro	2024	264	379
			2023	242	368
			2022	207	317
4	Nieuwbouw woningen	aantal per 1.000	2023	0,1	9,1
5	Demografische druk	%	2025	83,8	70,7
6	Woonlasten éénpersoonshuishouden	euro	2025	875	957
7	Woonlasten meerpersoonshuishouden	euro	2025	935	1050

Bron: [Waarstaatjegemeente.nl](https://www.waarstaatjegemeente.nl) (Besluit Begroting en Verantwoording)

Toelichting

1. Niet gescheiden ingezameld huishoudelijk afval per inwoner (kg).
2. Hernieuwbare elektriciteit is elektriciteit die is opgewekt uit wind, waterkracht, zon of biomassa.
3. De gemiddelde WOZ-waarde van woningen.
4. Het aantal nieuw gebouwde woningen per 1.000 woningen.
5. De som van het aantal personen van 0 tot 20 jaar en 65 jaar of ouder in verhouding tot de personen van 20 tot 65 jaar.
6. Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een éénpersoonshuishouden betaalt aan gemeentelijke woonlasten.
7. Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een meerpersoonshuishouden betaalt aan gemeentelijke woonlasten.

Wat doen wij daarvoor?

Wij willen als gemeente betrokken zijn, en blijven, bij wat er speelt bij onze inwoners en binnen onze gemeente. Daarom is het erg belangrijk dat wij inwoners actief betrekken bij nieuw beleid. Binnen de woonomgeving is dit essentieel. Wij werken vanuit de gedachte dat mensen zich meer verantwoordelijk voelen voor hun woonomgeving als zij betrokken zijn bij de inrichting en het beheer ervan.

De bevolkingssamenstelling van onze gemeente, en onze regio, verandert. Gezien de huidige ontwikkelingen op de woningmarkt betekent dit dat er gebouwd wordt en gaat worden in onze gemeente. Er is een vraag naar meer woningen in het hele land, en dus ook in onze gemeente. Wij spelen met ons woningaanbod in op beide ontwikkelingen. Dit doen wij aan de hand van een aantal beleidsstukken, zoals de Woonvisie, de Regionale woondeal en de prestatieafspraken).

In 2026 zetten wij concrete stappen in de uitvoering van de woonzorgvisie en bereiden wij de nieuwe woonvisie voor. Wij werken aan voldoende passende en betaalbare woningen, stimuleren innovatieve woonvormen en verbeteren de leefbaarheid in kwetsbare gebieden. Daarnaast richten wij ons op het behouden en concentreren van voorzieningen in de centrumkernen, zodat deze bereikbaar en beschikbaar blijven.

Via de Regio Deal 2.0 en het Volkshuisvestingsfonds pakken wij leegstand, rotte kiezen en particuliere kwaliteitsproblemen aan. Ook werken wij nauw samen met corporaties en andere partners rondom thema's als sociale woningbouw, betere doorstroming en versnelling van verduurzaming. Daarbij sluiten wij aan op landelijke woon- en bouwagenda's en zetten wij in op heldere prestatieafspraken en maatwerk per gebied.

Ons milieubeleid staat in het teken van de zorg voor een schone, gezonde leefomgeving. Wij willen onze inwoners bewust maken van hun invloed op een gezonde leefomgeving en hun houding en gedrag ten aanzien van milieu en duurzaamheid beïnvloeden. Daarnaast maken duurzaamheid en de zorg voor het milieu onderdeel uit van allerlei andere beleidsterreinen, zoals ruimtelijke ordening, volkshuisvesting, maatschappelijk vastgoed, openbare verlichting en afval.

TAAKVELDEN VERKEER, VERVOER EN WATERSTAAT

Verkeer en vervoer

Activiteiten wegen

- Gemeentelijk Verkeer en Vervoersplan 2023-2033 (GVVP):
 - in 2025 zijn de benodigde voorbereidende werkzaamheden voor het verkeersveiligheidsproject Sluisstraat-1e Exloërmond Musselkanaal afgerond en is een uitvoerende partij gevonden door middel van een aanbestedingstraject. In 2026 wordt de uitvoer van dit project gestart en afgerond;
 - in 2026 gaan wij aan de slag met het opzetten van de voorbereidende werkzaamheden verkeersveiligheidsproject Badstraat Musselkanaal. Wij werken aan het opstellen van een ontwerp, het doorlopen van een inspraakprocedure en een aanbestedingstraject. Hierdoor kan uitvoer in 2027 plaatsvinden. Voor dit project is vanuit de provincie subsidie verkregen;
 - in het GVVP is voor het gehele wegenbestand van de gemeente een wegencategoriseringsplan vastgesteld. Om uitvoer aan dit plan te geven worden alle wegen geïnventariseerd die zijn aangemerkt voor afwaardering. Vervolgens worden de maximumsnelheden verlaagd in combinatie met de noodzakelijke aanpassingen aan de weginrichting;
 - vanuit het risicothema 30 km/u en fietsveiligheid is de Hoofdstraat in Stadskanaal in het GVVP benoemd als risicovol. In het GVVP wordt deze straat daarom aangewezen voor herinrichting. De smalle fietsstroken en hoge autosnelheid zijn niet passend bij een 30 km/u weg. Door een goede balans tussen inrichting, gebruik en functie te realiseren verhoogd de verkeersveiligheid.
- Wij zullen samen met het ministerie I&W, de provincie Groningen, ProRail, Arriva, STAR en betrokken gemeenten de planuitwerking verder uitvoeren voor de reactivering van de spoorlijn Veendam-Stadskanaal. Gezien de ontwikkelingen ten aanzien van de MIRT verkenning Nedersaksenlijn is het de verwachting dat deze twee doelstellingen samengevoegd worden tot één doelstelling.

Activiteiten wijkbeheer

- Het onderhoud aan de openbare ruimte in de centrumgebieden Stadskanaal en Musselkanaal wordt voor 60% van het areaal uitgevoerd op A-niveau (Accent) en voor 40% op B-niveau (Basis).
- Het onderhoud aan de openbare ruimte in de woonwijken wordt voor 60% van het areaal op B-niveau (Basis) uitgevoerd en voor 40% op C-niveau (Bescheiden).
- Vernieuwen van de wijkcontracten die het tweede kwartaal 2026 starten.
- Monitoren van de verbeterlag Fixi.
- Binnen de gemeente is een aantal ongewenste en schadelijke florasoorten aanwezig. Op basis van beheersplan wordt het bestrijden of beheersen van ongewenste soorten aangepakt.
- Adoptieplannen voor onderhoud van groen op de rotondes in 2026.
- In 2026 wordt als vervolg op eerder uitgevoerde projecten weer verder invulling gegeven aan vergroening vanuit het provinciale uitvoeringsprogramma Bos en Hout om in 10 jaar tijd 10% meer bomen en groen aan te planten. In 2026 wordt gewerkt aan vergroening van het bedrijventerrein in de vorm van nieuwe bomen.
- In 2026 gaan wij samen met Landschapsbeheer Groningen op enkele locaties in het buitengebied het cultuurlandschap herstellen of ontwikkelen/verbinden. Dit zal ook mede vanuit het programma Bos en Hout gesubsidieerd worden.

Havens en waterwegen

In 2025 zijn de beweegbare bruggen grondig gereinigd door een externe partij. Naast de brug- en sluisbediening zal het schoonhouden van de lage delen van de bruggen, de leuning en de steigers in 2026 ondergebracht blijven bij Wedeka. De steigers bij het Spoordok worden schoongemaakt door het Dorpsbedrijf Levendig Musselkanaal.

TAAKVELDEN VOLKSGEZONDHEID EN MILIEU

Riolering

- Eind 2025 zal het nieuwe Water- en rioleringsprogramma 2026-2030 (WRP) worden vastgesteld. In 2026 zullen projecten uit het Water- en rioleringsprogramma 2026-2030 worden uitgevoerd.
- Eind 2025 is het Klimaatadaptatieprogramma 2026-2030 vastgesteld. In 2026 zullen opgaven en plannen uit het klimaatadaptatieprogramma worden uitgevoerd.
- Uitvoering van resterende projecten/maatregelen uit het Basisrioleringsplan kernen Stadskanaal en Musselkanaal.
- Uitvoering van vervanging/renovatieprojecten riolering en Individueel Behandeling van Afvalwater (IBA's).
- Uitvoering van ombouw 2G naar 4G modems ten behoeve van telecommunicatie gemalen.
- Uitvoering van projecten/maatregelen uit het Basisrioleringsplan (BRP) van de dorpen Onstwedde, Alteveer, Mussel en Vledderveen. Een aantal projecten uit het BRP heeft raakvlakken met het thema klimaatadaptatie.
- Uitvoering van het bestek rioolreiniging en inspectie 2022-2026.
- Uitvoering van het bestek reiniging lijngoten en straatkolken 2022-2026.
- Uitvoering taken in het kader van de grondwaterzorgplicht. Het gaat hierbij onder andere over de Basis Registratie Ondergrond (BRO) en optimalisatie van het grondwatermeetnet.
- In 2025 is gewerkt aan de opstelling van een nieuwe samenwerkingsovereenkomst Waterketen die eind 2025 moet worden vastgesteld en op 1 januari 2026 zal ingaan.

Afval

- In 2026 zal er naar verwachting een nieuwe ketenovereenkomst verpakkingen zijn. Deze overeenkomst regelt voor de komende jaren weer de afspraken tussen gemeenten en producenten over de inzameling en recycling van verpakkingsafval.
- In 2026 blijven wij ons inzetten om de hoeveelheid restafval te reduceren en het scheiden te verbeteren volgens de Europese recyclingdoelstelling, die stelt dat in 2030 60% van de brongescheiden ingezamelde afvalstromen gerecycled moeten worden.
- Het ligt in de planning dat de SOZOG-gemeenten, samen met de Drentse gemeenten (Markerein verband) de verwerking van het rest- en grof huishoudelijk afval eind 2025, gezamenlijk Europees gaan aanbesteden. Dit betekent dat er dan ruimschoots voor 1 januari 2028 een nieuwe verwerkingsovereenkomst is.
- In 2025 is begonnen met het project vervangen van de ondergrondse containers voor restafval, glas en textiel. Dit project zal ook in 2026 nog plaatsvinden.

Milieubeheer

- Adviseren over bodem(onderzoeken), begeleiden van saneringstrajecten.
- Beoordelen akoestische onderzoeken, adviseren over geluidszonering en geluid bedrijven.
- Begeleiden sanering wegverkeerslawaaï.
- Behandelen van asbestmeldingen.

Activiteiten duurzaamheid

- In 2026 wordt uitvoering gegeven aan verschillende activiteiten die zijn opgenomen in de Nota Duurzaamheid 2024-2028. Wij maken daarbij een koppeling met de strategische opgave duurzaamheid en het jaarplan dat daarvoor wordt opgesteld.
- Om te voldoen aan de wettelijke bescherming van beschermde diersoorten bij het isoleren van woningen wordt samen met de provincie ecologisch onderzoek uitgevoerd in de gebouwde omgeving. Daarmee kan een soortenmanagementplan voor de gemeente worden aangevraagd om op die manier bewoners en bedrijven te ontzorgen.
- De isolatieaanpak wordt verder uitgerold over de gemeente, daarbij sluiten wij aan bij de gefaseerde openstelling van het isolatieloket van Maatregel 29 van Nij Begun.
- De visie en het plaatsingsbeleid voor elektrische laadpalen wordt geëvalueerd en bijgesteld om zo aan te sluiten bij nieuwe ontwikkelingen.

Begraafplaatsen en crematoria

- In 2026 wordt nog verder gewerkt aan de digitalisering en actualisatie van de begraafplaatsen en begraafplaatsadministratie, waarbij de focus ligt op de begraafplaats Onstwedde.
- Op basis van de beleidsregels verwaarlozing graven wordt de kwaliteit van de begraafplaatsen verbeterd.
- Voor het onderhoud aan de begraafplaatsen wordt een aparte onderhoudscontract afgesloten in plaats van het onderdeel te laten zijn van het contract voor wijkonderhoud.

TAAKVELDEN VOLKSHUISVESTING, LEEFOMGEVING EN STEDELIJKE VERNIEUWING

Ruimte en leefomgeving

In 2026 werken wij volledig onder de Omgevingswet. Ons Chw-bestemmingsplan (Omgevingsplan 1.0) is in april 2024 vastgesteld en vormt de basis voor onze vergunningen. Met als basis van het Omgevingsplan 1.0 en onze eind 2025 vastgestelde Omgevingsvisie gaan wij in 2026 verder met het maken van het volledig omgevingswetproof op te stellen echte Omgevingsplan (2.0). Tot 2032 hebben wij de tijd om het Omgevingsplan 2.0 op te stellen, dat volledig voldoet aan de eisen die de Omgevingswet stelt. Hierbinnen vallen:

- het actualiseren van de 1.0 versie;
- het verwerken van verleende BOPA vergunningen;
- het verwerken van de bruidsschat, dat zijn de regels die door de komst van de Omgevingswet zijn overgaan van Rijk en provincie naar de gemeente, in voor ons bruikbare regels;
- het overzetten van regels over de fysieke leefomgeving uit alle gemeentelijke verordeningen naar Omgevingsplan 2.0.

Ook is het nodig om de regels uit het Omgevingsplan 2.0 voor bewoners begrijpelijk te maken. Een verplichting en uitgangspunt is namelijk dat deze regels ook makkelijk toepasbaar moeten zijn. Hiervoor is een aparte vertaling van de juridische regels noodzakelijk. Deze toepasbare regels stellen wij gelijk met de juridische regels van het Omgevingsplan op. Wij verwachten in 2026 ook separate kleinere bestemmingsplannen te moeten maken voor gemeentelijke project gerelateerde ontwikkelingen.

Grondexploitatie

- Wij stellen in 2026 een nota grondbeleid op.
- In 2026 stellen wij ten behoeve van de woningbouwontwikkelingen diverse exploitaties op.

Wonen en bouwen

- In 2026 geven wij uitvoering aan de Regio Deal 2.0 pijler veilig en leefbare dorpen en wijken en aan het Volkshuisvestingsfonds
- In 2026 starten wij met een nieuwe gebiedsgerichte aanpak vanuit de Regio Deal Oost-Groningen 2.0
- We gaan bezig met het opstellen van een volkshuisvestingsprogramma. Hierin verankeren we de afspraken uit de woondeals en welke maatregelen we daarvoor treffen;
- In het kader van de Regio deal 2.0 en het Volkshuisvestingsfonds (VHF) wordt in 2026 gestart met de uitvoering. Het uitvoeringsplan bestaat uit:
 - de continuering van rotte kiezenaanpak (ook in relatie tot ondermijning);
 - de continuering en verdere uitrol van de gebiedsgerichte aanpak met daarbij aandacht voor veilige en leefbare wijken en dorpen;
 - een aanpak op inponden (woningcorporatie verkoopt huurwoningen ten behoeve van herstructurering.;
 - er wordt een onderhoudsaanpak ontwikkeld voor een deel van de particuliere woningvoorraad;
 - wordt in het kader van de vergrijzing ingezet op het aanpassen van een deel van de woningvoorraad.Bij de aanpak wordt aansluiting gezocht op de ontwikkelingen in het kader van Maatregel 29 van Nij Begun.
- Opstellen lokaal uitvoeringsplan woonzorgvisie.
- Naar aanleiding van het woonbeleid worden in 2026 de volgende activiteiten uitgevoerd:
 - we geven invulling aan de woontitels welke vrij zijn gekomen uit het "deprogrammeren bestemmingsplan capaciteit wonen";
 - in de afgelopen jaren is intensief gewerkt aan planvorming en voorbereiding van diverse locaties. Met de eigen ontwikkeling van LTS-park en de Frankrijklaan in Stadskanaal wordt de bouw van circa 50 woningen mogelijk gemaakt. Daarnaast zijn wij in overleg met diverse private investeerders, ontwikkelaars en de woningstichting. Wij verwachten hierin de verdere basis te leggen voor nog eens 70 tot 150 woningen voor de daaropvolgende jaren. Eveneens zal naar verwachting in 2026 het project van de voormalig Gabriël Dam school worden opgeleverd (39 woningen) en kan met de bouw aan de Prins Hendriklaan/Wilhelminalaan (9 woningen), Utrechtselaan (2 woningen) en onder andere Hoofdstraat 10 (22 woningen) worden gestart. Daarbovenop komen nog de kleinschaligere private initiatieven;
 - in aansluiting op de nieuwe woonvisie werken wij mee aan nieuwe ontwikkelingen vanuit de markt, daar waar de woningbouw past binnen de uitgangspunten van de woonvisie;
 - verstrekken van startersleningen;
 - uitvoeren van de prestatieafspraken 2026 en de meerjarige kaderafspraken 2024-2028;
 - aanhaken bij ontwikkelingen op de woningmarkt zoals de nationale woon- en bouwagenda en ontwikkelingen op het gebied van verduurzaming en wonen en zorg.

Activiteiten Vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH)

- Advisering over bouw en sloop bij vooroverleggen (concept-verzoeken).
- Vergunningverlening bouw en sloop conform wet- en regelgeving (Omgevingswet, monumentenwetgeving, welstand, Omgevingsplan).
- Toezicht houden op nieuwbouw, bestaande bouw en voldoen aan Ruimtelijke Ordening (het Omgevingsplan) en waar nodig handhaven.
- Vergunningverlening inzake de Algemene Plaatselijke Verordening (APV) en bijzondere wetten.
- Deelname aan VTH Platform.

Activiteiten Basisregistratie Adressen en Gebouwen (BAG)

- Gegevensbeheer, kwaliteitscontrole, gegevensvalidatie en registratie van mutaties inzake adres- en gebouwgegevens.

Wat mag het kosten?

(x € 1.000)

Beschrijving	Rekening	Begroting				
	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Lasten	23.673	30.502	24.486	24.601	24.384	24.470
Baten	11.172	15.644	10.172	10.051	10.208	9.617

Saldo programma	-12.501	-14.858	-14.314	-14.550	-14.177	-14.853
------------------------	---------	---------	---------	---------	---------	---------

	<u>Lasten</u>	<u>Baten</u>	<u>Saldo</u>
Taakvelden Verkeer, vervoer en waterstaat			
Verkeer en vervoer	10.279	282	-9.996
Parkeren		1	1
Recreatieve havens	11	3	-8
Economische havens en waterwegen	679	33	-645
Openbaar vervoer	35		-35
	11.003	319	-10.684
Taakvelden Volksgezondheid en milieu			
Riolering	2.783	3.477	693
Afval	3.467	4.449	982
Milieubeheer	2.373	638	-1.736
Begraafplaatsen en crematoria	620	257	-363
	9.244	8.820	-424
Taakvelden Volkshuisvesting, leefomgeving en stedelijke vernieuwing			
Ruimte en leefomgeving	671		-671
Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	568	568	0
Wonen en bouwen	3.000	464	-2.536
	4.239	1.032	-3.206
Totaal	24.486	10.172	-14.314

Toelichting

Het nadelig saldo op dit programma is ten opzichte van de begroting 2025 gedaald met € 544.000,00. Dit betreft een voordeel van € 258.000,00 voor de taakvelden Verkeer, vervoer en waterstaat, een voordeel van € 38.000,00 voor de taakvelden Volksgezondheid en Milieu en een voordeel van € 248.000,00 voor de taakvelden Volkshuisvesting, leefomgeving en stedelijke vernieuwing. Hieronder zijn per taakveld de belangrijkste ontwikkelingen genoemd.

Taakvelden Verkeer, vervoer en waterstaat

- Onderhoudsbudget wegen en wijkbeheer	€ 294.000,00 N
- Incidentele budgetten uitvoeringsprogramma wegen 2025	€ 749.000,00 V
- Exploitatielasten openbare verlichting	€ 35.000,00 N
- Overige ontwikkelingen.	€ 162.000,00 N
Totaal Taakvelden Verkeer, vervoer en waterstaat	€ 258.000,00 V

Taakvelden Volksgezondheid en milieu

- Onderhoudsbudget riolering	€ 56.000,00 N
- Opbrengst Rioolheffing	€ 222.000,00 V
- Exploitatielasten Afval	€ 135.000,00 N

- Opbrengst Afvalstoffenheffing, amendement 2025	€ 180.000,00 V
- Opbrengst Afvalstoffenheffing	€ 188.000,00 V
- Budgetten Klimaat- en energiebeleid	€ 308.000,00 N
- Overige ontwikkelingen.	€ 53.000,00 N
Totaal Taakvelden Volksgezondheid en milieu	€ 38.000,00 V

<i>Taakvelden Volkshuisvesting, leefomgeving en stedelijke vernieuwing</i>	
- Incidenteel budget Omgevingswet 2025	€ 172.000,00 V
- Incidenteel budget Masterplan Regiocentra 2025	€ 26.000,00 V
- Incidentele budgetten Wonen en bouwen 2025	€ 518.000,00 V
- Incidenteel winstneming Grondexploitatie 2025	€ 318.000,00 N
- Overige ontwikkelingen.	€ 150.000,00 N
Totaal Taakvelden Volkshuisvesting, leefomgeving en stedelijke vernieuwing	€ 248.000,00 V

Meerjarenraming

Per saldo stijgen de lasten in de periode 2027-2029 met € 539.000,00. Dit betreft een nadeel van € 612.000,00 voor de taakvelden Verkeer, vervoer en waterstaat, een voordeel van € 38.000,00 voor de taakvelden Volksgezondheid en milieu en een voordeel van € 35.000,00 voor de taakvelden Volkshuisvesting, leefomgeving en stedelijke vernieuwing. Hieronder zijn per taakveld de belangrijkste ontwikkelingen genoemd.

<i>Taakvelden Verkeer, vervoer en waterstaat</i>	
- Incidenteel budget uitvoeringsprogramma wegen 2026	€ 35.000,00 V
- Lasten investeringen uitvoeringsprogramma wegen 2026-2028	€ 297.000,00 N
- Lasten investeringen bruggen en beschoeiingen 2026-2028	€ 146.000,00 N
- Lasten investeringen openbare verlichting 2026-2028	€ 35.000,00 N
- Lasten investeringen Gemeentelijk Verkeer- en vervoerplan (GVVP)	€ 65.000,00 N
- Lasten ambitie Spoorwegverbinding Veendam-Stadskanaal	€ 80.000,00 N
- Overige ontwikkelingen	€ 24.000,00 N
Totaal taakvelden Verkeer vervoer en waterstaat meerjarenraming	€ 612.000,00 N

<i>Taakvelden Volksgezondheid en milieu</i>	
- Incidenteel budget bodemsanering 2026	€ 38.000,00 V
Totaal taakvelden Volksgezondheid en milieu meerjarenraming	€ 38.000,00 V

<i>Taakvelden Volkshuisvesting, leefomgeving en stedelijke vernieuwing</i>	
- Incidenteel budget Wet Kwaliteitsborging Bouw	€ 19.000,00 V
- Budget Wet betaalbare huur	€ 16.000,00 V
Totaal taakvelden Volkshuisvesting, leefomgeving en stedelijke vernieuwing meerjarenraming	€ 35.000,00 V

Reserves

(x € 1.000)

Beschrijving	Rekening	Begroting				
	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Toevoegingen	321	1.209			602	
Onttrekkingen	497	2.068	427	427	427	427
Saldo mutaties	176	859	427	427	-175	427

Toelichting

Het saldo van de mutaties in de reserves is ten opzichte van de begroting 2025 € 432.000,00 lager. De oorzaken zijn:

Taakvelden Verkeer, vervoer en waterstaat

- Reserve Bijdragen in kosten activa, dekking kapitaallasten € 1.000,00 -

Taakvelden Volksgezondheid en milieu

- Reserve Afvalstoffenheffing, amendement 2025 € 180.000,00 -
- Overige ontwikkelingen € 29.000,00 -

Taakvelden Volkshuisvesting, leefomgeving en stedelijke vernieuwing

- Reserve Strategische opgaven, incidenteel budget Masterplan Regiocentra 2025 € 26.000,00 -
- Reserve Strategische opgaven, incidentele budgetten Wonen en Bouwen 2025 € 512.000,00 -
- Reserve Grondexploitatie, incidenteel winstneming 2025 € 318.000,00 +
- Overige ontwikkelingen € 2.000,00 -

Totaal mutaties reserves	€ 432.000,00 -
---------------------------------	-----------------------

Meerjarenraming

Het saldo van de mutaties in de reserves over de periode 2027-2029 is € 0,00 in 2029. De toevoeging in 2028 van € 602.000,00 betreft de reserve Grondexploitatie, incidentele winstneming.

4. DIENSTVERLENING

Besturen en Beschermen

Taakvelden Bestuur en ondersteuning, Veiligheid en Volksgezondheid en milieu

Wat willen wij bereiken?

Maatschappelijke effecten

Effecten taakvelden Bestuur en ondersteuning

- Een open, toegankelijk en transparant bestuur.
- Versterking van de lokale democratie.
- Het verbeteren en uitbreiden van de digitale bereikbaarheid van de gemeente.
- Optimale dienstverlening blijven bieden aan onze inwoners, bedrijven en instellingen.
- Verkiezingen organiseren die goed en veilig toegankelijk zijn voor onze kiezers.

Effecten taakvelden Veiligheid

- Een Stadskanaal waar het veilig wonen en werken is.
- Veiligheid van inwoners wordt bevorderd door het stellen van duidelijke regels die consequent worden gehandhaafd.
- Het toepassen van het coffeeshopbeleid.
- Aandacht voor bestrijding van jeugddriminaliteit in samenwerking met politie, Actiecentrum Veiligheid en Zorg, reclassering, Verslavingszorg Noord Nederland (VNN), andere partners en burgers.
- Oermijning binnen de gemeente wordt door een lokale en regionale aanpak bestreden.

Effecten taakvelden Volksgezondheid en milieu

- Het realiseren van een gezonde leefomgeving.
- Preventie jeugdgezondheidszorg.
- Beschikbaarheid van toegankelijke, passende hulp, ondersteuning en zorg.
- Terugdringen van gezondheidsverschillen.
- Regionale samenwerking voor dekkend zorgaanbod.
- Meer gezonde, veerkrachtige jaren waarin inwoners zich kunnen aanpassen en regie houden over hun leven, ondanks fysieke, emotionele en sociale uitdagingen.

Beleidsindicatoren

(zie leeswijzer)

	Indicator	Eenheid	Periode	Gemeente	Nederland
1	Verwijzingen Halt	aantal per 10.000	2024	12	9
2	Winkeldiefstal	aantal per 1.000	2024	1,6	2,2
3	Diefstal uit woning	aantal per 1.000	2024	0,6	1,2
4	Geweldsmisdrijven	aantal per 1.000	2024	4,1	4,3
5	Vernieling en beschadiging	aantal per 1.000	2024	4,7	5,7

Bron: Waarstaatjegemeente.nl (Besluit Begroting en Verantwoording)

Toelichting

1. Het aantal verwijzingen naar Halt per 10.000 inwoners in de leeftijd van 12 tot 18 jaar.
2. Het aantal winkeldiefstallen per 1.000 inwoners.
3. Het aantal diefstallen uit woningen per 1.000 inwoners
4. Het aantal geweldsmisdrijven per 1.000 inwoners.
5. Het aantal vernielingen en beschadigingen per 1.000 inwoners.

Afwijkingen Gemeente ten opzichte van Nederland

1. De indicator wordt meegenomen in een onderzoek naar jeugdcriminaliteit, waarvan eind 2025 de eerste resultaten opgeleverd zullen worden.
- 2-5. Hoewel de indicatoren 2 /m 5 in Stadskanaal in 2024 lager scoren dan het landelijk gemiddelde is het belangrijk deze cijfers in de juiste context te plaatsen. Enerzijds kunnen de lage aantallen positief worden geduid: Stadskanaal is een overzichtelijke gemeente met een relatief hechte gemeenschap, waar sociale controle en het ontbreken van grootschalige risicolocaties (zoals drukke uitgaans- of winkelgebieden) bijdragen aan een lager aantal incidenten. Ook de samenwerking met partners en het verbeteren van de informatiepositie speelt hierin een rol. Anderzijds zijn er duidelijke kanttekeningen te maken. In het verleden is niet alle problematiek structureel vastgelegd, zowel binnen de gemeente als bij de politie. Bij de politie speelde daarbij onder meer een capaciteitsprobleem in 2024. Ook intern bevindt het gemeentelijke registratiesysteem in 2024 zich nog in een fase van implementatie, waardoor signalen mogelijk niet altijd volledig zijn verwerkt. Dit maakt dat de cijfers weliswaar positief lijken, maar vermoedelijk geen volledig beeld geven van de feitelijke veiligheidssituatie.

Voor het brede terrein van criminaliteit en ondermijning is in de afgelopen jaren in Stadskanaal geen specifiek onderzoek uitgevoerd en is er ook geen integraal beleid of handhavingsplan vastgesteld dat structureel richting geeft aan de aanpak. De afgelopen twee jaar is hierin verandering gebracht: de gemeente is actief bezig met het zichtbaar maken van de aard en omvang van de problematiek, zodat we gericht en onderbouwd beleid kunnen ontwikkelen en uitvoeren.

De Veiligheidsmonitor 2025 vormt een belangrijk onderdeel van het onderzoekstraject. Naar verwachting biedt deze monitor een eerste indicatie van het veiligheidsgevoel onder inwoners en de wijze waarop zij veiligheid en onveiligheid ervaren.

Wat doen wij daarvoor?

TAAKVELDEN BESTUUR EN ONDERSTEUNING

We zetten ons dagelijks in voor een gemeente waar het goed wonen, werken en recreëren is. Ondernemers, maatschappelijke partners, verenigingsleven: we werken samen aan een Stadskanaal voor de toekomst. Veel van onze opgaven spelen regionaal. We trekken daarom samen op met buurgemeenten en de Provincie Groningen. We vinden het belangrijk dat onze inwoners zich vertegenwoordigd voelen en dat zij zich betrokken voelen bij besluiten die hun woon- of leefomgeving raken.

- Vanuit het actieprogramma Versterken Lokale Democratie wordt gewerkt aan betere zichtbaarheid in dorpen en wijken.
- We werken met een jeugdraad en een kinderburgemeester: een mooie kans om kinderen te betrekken bij ons lokaal bestuur.
- We zetten de samenwerking met het Rijk voort in RegioDeal 2.0 en geven uitgebreide invulling aan interbestuurlijke samenwerking binnen Nij Begun.

Burgerzaken

- In 2026 werken we aan het aanscherpen van het aanvraagproces van nieuwe reisdocumenten, met het oog op fraudebestrijding. Hierbij zetten we in op functiescheiding en technologische verbeteringen. We blijven deze ontwikkelingen volgen en passen ze waar mogelijk toe.
- In 2026 blijven wij ons inzetten voor een optimale dienstverlening aan onze klanten. Dit doen wij door processen continu te verbeteren en zoveel mogelijk aan te sluiten bij de behoefte van onze klanten. Digitalisering is belangrijk. Denk hierbij aan e-diensten waarmee online een geregistreerd partnerschap of huwelijk kan worden aangevraagd. Daarnaast blijven we toegankelijk op zowel fysiek als digitaal niveau.
- Op 18 maart 2026 vinden Gemeenteraadsverkiezingen plaats.

TAAKVELDEN VEILIGHEID

Crisisbeheersing en brandweer

- We leveren financiële en personele middelen in die functies vervullen in de lokale en regionale piketregeling die bij rampen van toepassing is.
- Wij volgen de ontwikkeling van de heroriëntatie van de Veiligheidsregio Groningen (VRG) op de taken en verdeling van de budgetten op de voet en hebben daarbij aandacht voor de specifieke problemen en uitdagingen in onze eigen gemeente. De VRG geeft uitvoering aan de vastgestelde Meerjarenkoers en de Beleidsbegroting 2026.
- De VRG zet aanzienlijke stappen in het flexibiliseren en het verbreden binnen het veiligheidsdomein. Tegelijkertijd wordt ingezet op integrale samenwerking tussen de verschillende sectoren. Deze stappen zijn ook nodig in het veranderende landschap van crisisbeheersing. De gemeente (als onderdeel van de gemeenschappelijke regeling) blijft actief inzetten op het verbeteren en participeren van veiligheid samen met de ketenpartners. Wel blijft hierbij aandacht voor de kosten die hiermee gepaard gaan.
- De Objecten Zonder Extern Bluswater (OZEB) zijn in kaart gebracht. Dit zijn er dermate weinig dat er geen aanvullende maatregelen in de fysieke leefomgeving aangebracht behoeven te worden. Standaard zal bij een brand bij een OZEB met twee tankautosputten worden uitgerukt. Daarnaast in het onderhoud in beeld gebracht en voldoen wij aan onze verplichtingen op grond van de Bluswaterovereenkomst (gemeente, waterbedrijf en Veiligheidsregio).

Activiteiten Omgevingsveiligheid

Omgevingsveiligheid, ook wel Externe Veiligheid genoemd is onderdeel van de Omgevingswet.

De Omgevingsdienst Groningen voert deels deze taken voor ons uit. Daarnaast hebben wij bepaalde aspecten opgenomen in ons Omgevingsplan en Omgevingsvisie. Dit heeft niet geleid tot ander beleid of inzicht.

Wel zijn er extra taken bijgekomen in relatie tot het Register Externe Veiligheid (REV) en het controleren en in beheer nemen van de KGL (kwetsbare gebouwen en locaties). Na een inventarisatie in 2025 dienen we in 2026 beheers afspraken te gaan maken met onze ketenpartners (met name de Omgevingsdienst en Veiligheidsregio) en intern deze te borgen.

Openbare orde en veiligheid

- Uitvoering geven aan het vastgestelde integrale veiligheidsbeleid 2025-2029.
- Het beleid voor wat betreft de lokale politieprioriteiten wordt gecontinueerd:
 - sociale wijkproblematiek;
 - ondermijning (zie Knoalster Aanpak ondermijning 2024-2029);
 - geweldszaken inclusief huiselijk geweld;
 - woninginbraken en woning- en straatovervallen;
 - cybercriminaliteit;
 - jeugdaanpak;
 - bestrijding drugsgebruik en overmatig alcoholgebruik en daaraan gerelateerde criminaliteit en overlast.

TAAKVELDEN VOLKSGEZONDHEID EN MILIEU

Volksgezondheid

- Vanuit de Wet publieke gezondheid voeren de gemeenten en GGD Groningen samen de meerjarenagenda Publieke Gezondheid 2023-2026 uit via jaarlijkse Dienstverleningsovereenkomsten. De focus ligt op preventie, jeugdgezondheidszorg (-9 maanden tot 19 jaar), en vroegsignalering bij jonge kinderen.
- Het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) stimuleert een kansrijke start voor ieder kind en een gezonde generatie in 2040, met financiering voor domein overstijgende samenwerking, sport, cultuur, preventie en sociale versterking. Voor 2026 zijn structurele middelen beschikbaar voor acht onderdelen.
- Het Integraal Zorgakkoord (IZA) richt zich op toegankelijke en betaalbare zorg. In Groningen zijn regioplannen opgesteld binnen vijf actielijnen voor algemene en mentale gezondheid. Activiteiten omvatten onder andere Welzijn op Recept, Voorzorggroepen, Verkennend gesprek, GGZ-samenwerking en ouderenzorg.
- Via het netwerk Gezond Groningen werken 40 partijen samen aan regionale gezondheidsopgaven. Gemeenten ontvangen ook compensatie voor deelname.
- Gezondheid is ook onderdeel van de Regio Deal Oost-Groningen 2.0, met projecten zoals AED-netwerken, JOGG en inzet van welzijnscoaches.
- We werken aan een inclusieve, gezonde leefomgeving in Stadskanaal, met passende zorg dichtbij. Door betere samenwerking tussen sociaal en medisch domein, inzet op preventie en gebruik van IZA-, GALA- en Regio Deal-middelen verkleinen we gezondheidsverschillen en versterken we zorgzame gemeenschappen in de wijk, zodat inwoners sneller passende ondersteuning vinden en samen met hun netwerk en professionals werken aan duurzame oplossingen.
- In de nieuwe omgevingswet spelen een gezonde leefomgeving en toegankelijkheid een belangrijke rol. Deze aspecten worden meegenomen in de verdere planvorming met betrekking tot de omgevingswet. We onderzoeken hoe dit terug kan komen in de omgevingsvisie (besluitvorming eind 2025) en in het omgevingsplan 2.0.
- Onbegrepen gedrag is gedrag dat afwijkt van wat als normaal wordt gezien en dat moeilijk te verklaren of te plaatsen is. Het kan bijvoorbeeld verward, agressief of teruggetrokken gedrag zijn. Vaak speelt er onderliggende problematiek, zoals psychische aandoeningen, verslaving of sociale problemen. OGGz helpt mensen met complexe problemen die zorg mijden. De aanpak bestaat uit bemoeizorg: actief contact zoeken en zorgcoördinatie: hulp organiseren en volgen.
- Per 1 januari 2026 wordt de Wet publieke gezondheid aangepast. Gemeenten worden medeverantwoordelijk voor suïcidepreventie en moeten dit opnemen in hun lokale gezondheidsbeleid, met structurele financiering en ruimte voor eigen invulling. Doel is om suïcidepreventie duurzaam en integraal aan te pakken, met aandacht voor risicogroepen, samenwerking in de wijk en publiekscampagnes.
- We zetten in op behoud van ziekenhuiszorg in Refaja, acute zorg in Zuidoost-Groningen en versterking van mentale weerbaarheid én Kansrijke Start via de sociale agenda Nij Begun.

Wat mag het kosten?

(x € 1.000)

Beschrijving	Rekening	Begroting				
	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Lasten	9.383	9.280	8.788	8.788	8.788	8.788
Baten	1.012	989	696	696	696	696

Saldo programma	-8.371	-8.291	-8.092	-8.092	-8.092	-8.092
------------------------	--------	--------	--------	--------	--------	--------

	<u>Lasten</u>	<u>Baten</u>	<u>Saldo</u>
Taakvelden Bestuur en ondersteuning			
Bestuur	2.368		-2.368
Burgerzaken	1.406	687	-719
	3.773	687	-3.086
Taakvelden Veiligheid			
Crisisbeheersing en brandweer	2.330		-2.330
Openbare orde en veiligheid	1.202	9	-1.193
	3.532	9	-3.523
Taakvelden Volksgezondheid en milieu			
Volksgezondheid	1.482		-1.482
Totaal	8.788	696	-8.092

Toelichting

Het nadelig saldo op dit programma is ten opzichte van de begroting 2025 gedaald met € 199.000,00. Dit betreft een voordelig saldo van € 56.000,00 voor de taakvelden Bestuur en ondersteuning, een nadelig saldo van € 15.000,00 voor de taakvelden Veiligheid, en een voordeel van € 158.000,00 voor de taakvelden Volksgezondheid en milieu. Hieronder zijn per taakveld de belangrijkste ontwikkelingen genoemd.

Taakvelden Bestuur en ondersteuning

- Incidenteel budget strategische opgaven en ontwikkelingen 2025	€	145.000,00 V
- Overige ontwikkelingen	€	89.000,00 N
Totaal taakvelden Bestuur en ondersteuning	€	56.000,00 V

Taakvelden Veiligheid

- Incidenteel budget bluswatervoorzieningen 2025	€	125.000,00 V
- Bijdrage VRG	€	76.000,00 N
- Overige ontwikkelingen	€	64.000,00 N
Totaal taakvelden Veiligheid	€	15.000,00 N

Taakvelden Volksgezondheid en milieu

- Incidentele budgetten GIDS, vitalisering ouderen en AED's 2025	€	210.000,00 V
- Overige ontwikkelingen	€	52.000,00 N
Totaal taakvelden Volksgezondheid en milieu	€	158.000,00 V

Meerjarenraming

Het saldo van de meerjarenraming in de periode 2027-2029 blijft gelijk.

Mutaties Reserves

(x € 1.000)

Beschrijving	Rekening	Begroting				
	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Toevoegingen						
Onttrekkingen	118					
Saldo mutaties	118					

Toelichting

Er zijn geen mutaties in de reserves.

ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN EN ONVOORZIEN

Taakvelden Bestuur en ondersteuning

In dit overzicht zijn de baten en lasten van de algemene dekkingsmiddelen en het bedrag onvoorzien opgenomen. De algemene dekkingsmiddelen betreffen voornamelijk de opbrengsten uit het gemeentefonds, belastingen en uitkeringen. Deze middelen kennen, in tegenstelling tot heffingen als riool en afvalstoffen, geen vooraf bepaald bestedingsdoel. De niet vrij aanwendbare heffingen zijn, evenals specifieke uitkeringen van het Rijk, in de programma's verantwoord.

Lasten (x € 1.000)

Taakvelden	Rekening	Begroting				
	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Treasury	510	185	127	127	127	127
Belastingen	780	746	621	661	661	661
Overige baten en lasten	190	744	758	832	986	1.044
Beheer overige gebouwen en gronden	195	173	199	199	199	199
Totaal Lasten	1.675	1.848	1.705	1.819	1.973	2.031

Baten (x € 1.000)

Taakvelden	Rekening	Begroting				
	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Treasury	1.923	1.864	1.842	1.820	1.800	1.793
Belastingen	8.815	8.884	9.150	9.373	9.560	9.751
Uitkeringen gemeentefonds	105.148	106.948	110.202	109.845	106.825	107.539
Overige baten en lasten	41	782	782	1.365	1.365	1.365
Beheer overige gebouwen en gronden	57	53	49	49	49	49
Totaal Baten	115.984	118.531	122.025	122.452	119.599	120.496

Saldo	114.309	116.684	120.320	120.633	117.626	118.465
--------------	----------------	----------------	----------------	----------------	----------------	----------------

Toelichting

Het voordelige saldo van Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien is ten opzichte van de begroting 2025 gestegen met € 3.636.000,00. Dit betreft een voordeel op het taakveld Treasury van € 36.000,00, een voordeel op de taakvelden Onroerendezaakbelasting van € 392.000,00, een voordeel op het taakveld Uitkeringen gemeentefonds van € 3.254.000,00, een nadeel op het taakveld Overige baten en lasten van € 14.000,00 en een nadeel op het taakveld Beheer overige gebouwen en gronden van € 31.000,00. Hieronder zijn per taakveld de belangrijkste ontwikkelingen genoemd.

Taakveld Treasury

Ten opzichte van de begroting 2025 is de raming op dit taakveld per saldo € 36.000,00 voordeliger.

- Renteresultaat	€ 63.000,00 V
- Bespaarde rente	€ 74.000,00 V
- Dividend	€ 101.000,00 N
	€ 36.000,00 V

Taakvelden Onroerendezaakbelasting

Het saldo is ten opzichte van de begroting 2025 € 392.000,00 voordeliger.

- Opbrengsten onroerendezaakbelasting	€ 266.000,00 V
- Incidentele budgetten WOZ, verbeterplan en mutatiedetectie	€ 175.000,00 V

- Overige ontwikkelingen	€ 49.000,00 N
	€ 392.000,00 V

Taakveld Uitkeringen gemeentefonds

De uitkeringen uit het gemeentefonds is ten opzichte van de begroting 2025 met € 3.254.000,00 gestegen.

- Voor de financiering van jeugdzorg wordt extra geld ontvangen/ eerdere bezuinigingen worden teruggedraaid.	€ 1.112.000,00 V
- Indexatie uitkering gemeentefonds deze dient ter compensatie van de kostenstijging ten opzichte van 2025. Dit voor zowel salaris- als materiele kosten van de gemeente.	€ 2.142.000,00 V
	€ 3.254.000,00 V

Taakveld Overige baten en lasten

Het saldo van dit taakveld is ten opzichte van de begroting 2025 € 14.000,00 nadeliger. Dit betreft een nadeel op reserveringen Uitkeringen gemeentefonds van € 48.000,00 en een voordeel op Algemene uitgaven van € 34.000,00.

Reserveringen Uitkeringen gemeentefonds

- Indexatie Wmo, demografie 2026	€ 188.000,00 N
- Compensatie huur- en zorgtoeslag vanuit bijzondere bijstand	€ 116.000,00 V
- Overige ontwikkelingen	€ 24.000,00 V
	€ 48.000,00 N

Algemene uitgaven

- Uitkeringen voormalig personeel	€ 17.000,00 V
- Stelpost ziektevervanging	€ 125.000,00 N
- Stelpost verruimingsmaatregel subsidies	€ 21.000,00 V
- Incidentele budgetten locatieonderzoeken	€ 150.000,00 V
- Overige ontwikkelingen	€ 29.000,00 N
	€ 34.000,00 V

Bedrag onvoorzien

Voor onvoorziene uitgaven wordt een vast bedrag van € 10.000,00 geraamd.

Taakveld Beheer overige gebouwen en gronden

Het saldo ten opzichte van de begroting 2025 is € 31.000,00 nadeliger.

- Overige ontwikkelingen.	€ 31.000,00 N
	€ 31.000,00 N

Totaal taakvelden ten opzichte van begroting 2025	€ 3.636.000,00 V
--	-------------------------

Heffing VPB

Voor overheidsondernemingen geldt de vennootschapsbelastingplicht (VPB-plicht). Hiervoor moeten activiteiten welke een onderneming vormen jaarlijks worden geïnventariseerd en beoordeeld.

In de begroting 2026 wordt geen rekening gehouden met financiële consequenties van de VPB-plicht. Voor veel van de ondernemingsactiviteiten geldt dat niet voldaan wordt aan de ondernemingscriteria, deze worden daarom niet in de VPB heffing betrokken. De overige ondernemingsactiviteiten voldoen wel aan de criteria maar zijn niet winstgevend en worden daarom eveneens niet in de heffing betrokken.

Meerjarenraming

Het voordelige saldo neemt in de periode 2027-2029 af met € 1.854.000,00. Dit betreft een nadeel op het taakveld Treasury van € 49.000,00, een voordeel op de taakvelden Onroerendezaakbelasting van € 560.000,00, een nadeel op het taakveld Uitkeringen gemeentefonds van € 2.663.000,00 en een voordeel op het taakveld Overige baten en lasten van € 297.000,00. Hieronder zijn per taakveld de belangrijkste ontwikkelingen genoemd.

Taakveld Treasury

- Bespaarde rente	€ 49.000,00 N
-------------------	---------------

Taakvelden Onroerendezaakbelasting

- Opbrengsten onroerendezaakbelasting	€ 600.000,00 V
- Budget actualisatie basisregistratie	€ 40.000,00 N
	<u>€ 560.000,00 V</u>

Taakveld Uitkeringen gemeentefonds

Per saldo daalt de gemeentefondsuitkering in de periode tot en met 2029 met € 2.663.000,00. Dit betreft de volgende mutaties.

- Volume acres gemeentefonds, algemene stijging.	€ 4.237.000,00 V
- Integratie-uitkering participatie neemt tot en met 2029 jaarlijks af.	€ 2.009.000,00 N
- Diverse onderwerpen jeugdzorg, hervormingsagenda/ eigen bijdrage jeugdzorg	€ 3.399.000,00 N
- Abonnementstarief Wmo	€ 583.000,00 N
- Overige ontwikkelingen	€ 909.000,00 N
	<u>€ 2.663.000,00 N</u>

Taakveld Overige baten en lasten

Het voordelige saldo van dit taakveld neemt in de periode van de meerjarenraming toe met € 297.000,00. Dit betreft een nadeel op reserveringen Uitkeringen gemeentefonds van € 520.0000,00 en een voordeel op Algemene uitgaven van € 817.000,00.

- Indexatie Wmo, demografie	€ 559.000,00 N
- Zorgplicht bibliotheekwerk	€ 40.000,00 V
- Uitkeringen voormalig personeel	€ 50.000,00 V
- Stelpost formatie notitie Uitvoeringskracht	€ 121.000,00 N
- Stelpost abonnementstarief Wmo	€ 583.000,00 V
- Stelpost verruimingsmaatregel subsidies	€ 12.000,00 N
- Stelpost vrijval kapitaallasten	€ 530.000,00 V
- Reserveringen voor vervangingsinvesteringen	€ 214.000,00 N
	<u>€ 297.000,00 V</u>

Totaal taakvelden meerjarenraming	€ 1.854.000,00 N
-----------------------------------	------------------

Mutaties reserves

Toevoegingen (x € 1.000)

Beschrijving	Rekening	Begroting				
	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Treasury	232	308	300	286	273	259
Overige lasten	7.569					
Beheer overige gebouwen en gronden	217					
Totaal toevoegingen	8.018	308	300	286	273	259

Onttrekkingen (x € 1.000)

Beschrijving	Rekening	Begroting				
	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Overige baten	7.573					
Beheer overige gebouwen en gronden	237	26	25	25	25	25
Totaal onttrekkingen	7.810	26	25	25	25	25

Saldo mutaties	-208	-282	-275	-261	-247	-234
-----------------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------

Toelichting

Het saldo van de mutaties in de reserves is ten opzichte van de begroting 2025 € 7.000,00 lager. De oorzaken zijn:

Taakveld Treasury

- Reserve Bijdragen in kosten activa, bespaarde rente € 8.000,00 +

Taakveld Beheer overige gebouwen en gronden

- Reserve Bijdragen in kosten activa, dekking kapitaallasten € 1.000,00 -

Totaal mutaties reserves € 7.000,00 +

Meerjarenraming

Het saldo van de mutaties in de reserves daalt in de periode 2027-2029 met € 41.000,00. De oorzaak is:

Taakveld Treasury

- Reserve Bijdragen in kosten activa, bespaarde rente € 41.000,00 +

Totaal mutaties reserves meerjarenraming € 41.000,00 +

OVERZICHT OVERHEAD

Overhead betreft de apparaatskosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces. Apparaatskosten zijn alle personele en materiële kosten die verbonden zijn aan het functioneren van de organisatie, exclusief griffie en bestuur.

De personeelskosten die betrekking hebben op het primaire proces zijn aan de programma's toegerekend. De personeelskosten en overige kosten die betrekking hebben op overhead zijn in dit overzicht verantwoord.

Beleidsindicatoren

	Indicator	Eenheid	2025*	2026
1	Formatie	fte per 1.000 inwoners	9,0	9,2
2	Bezetting	fte per 1.000 inwoners	7,7	8,3
3	Apparaatskosten	euro per inwoner	973	1.040
4	Externe inhuur	%	0,5	0,7
5	Overhead	%	9,1	9,2

*Beleidsindicatoren primitieve begroting 2025

Toelichting

1. De toegestane formatie op basis van het formatieplan per 1.000 inwoners.
2. Het aantal fte dat werkzaam is per 1.000 inwoners.
3. De apparaatskosten in euro per inwoner.
4. De kosten voor externe inhuur als percentage van de totale personeelskosten.
5. De overheadkosten als percentage van de totale lasten in de begroting (exclusief toevoegingen reserves).

Toerekening van overhead aan tarieven

De kosten van overhead worden niet toegerekend. Voor de berekening van tarieven voor lokale heffingen kan de overhead echter wel extracomptabel worden meegenomen. Het opslagpercentage hiervoor wordt jaarlijks bij de begroting vastgesteld, berekend op basis van de verhouding van de geraamde kosten van overhead tot de geraamde personeelskosten van het primaire proces.

Het opslagpercentage op de primaire personeelskosten in de tarieven komt voor de begroting 2026 dan op 81,6.

In de opbouw van de tarieven die zijn opgenomen in de paragraaf Lokale heffingen, is met dit percentage rekening gehouden.

Lasten (x € 1.000)

Beschrijving	Rekening	Begroting				
	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Salarissen en overige personele kosten	8.058	9.712	9.788	9.788	9.788	9.788
Overige kosten	4.813	4.968	4.889	4.895	4.895	4.895
Totaal Lasten	12.871	14.680	14.677	14.683	14.683	14.683

Baten (x € 1.000)

Beschrijving	Rekening	Begroting				
	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Salarissen en overige personele kosten	5					
Overige kosten	40	19	7	7	7	7
Totaal Baten	45	19	7	7	7	7

Saldo	12.826	14.661	14.670	14.676	14.676	14.676
--------------	---------------	---------------	---------------	---------------	---------------	---------------

Toelichting

Het overzicht betreft de kosten van overhead. Hieronder wordt het verschil in de *totale* apparaatskosten (de personele kosten die betrekking hebben op het primaire proces en de overheadkosten) ten opzichte van de begroting 2025 toegelicht. Bij de programma's wordt volstaan met een verwijzing naar deze toelichting.

Totale apparaatskosten

De totale apparaatskosten bedragen in 2026 per saldo afgerond € 33,4 miljoen (begroting 2025 € 32,1 miljoen inclusief wijzigingen). Hiervan heeft € 28,5 miljoen betrekking op salarissen en overige personele kosten (inclusief uitbreiding formatie notitie uitvoeringskracht) en € 4,9 miljoen op overige budgetten. Van het totaal is € 18,7 miljoen rechtstreeks op de programma's en algemene dekkingsmiddelen verantwoord. Op het overzicht Overhead is € 14,7 miljoen verantwoord (inclusief mutaties reserves). Op Algemene dekkingsmiddelen is een stelpost van € 650.000,00 opgenomen voor vergoeding van de personele inzet voor Nij Begun.

	Salarissen + overige personele kosten	Overig budgetten	Totaal
Programma's en Algemene dekkingsmiddelen	18.738		18.738
Overzicht overhead	9.788	4.882	14.670
Mutaties reserves overhead		-12	-12
Totaal	28.526	4.870	33.396

Het nadelige verschil met de begroting 2025 bedraagt per saldo € 1.279.000,00.

Dit betreft een stijging van salaris- en overige personele kosten van € 1.345.000,00 en een daling van overige budgetten van € 66.000,00.

De voornaamste oorzaken van de stijging van de salarissen en overige personele kosten zijn:

- Ontwikkelingen in de personeelsformatie, notitie uitvoeringskracht	€ 608.000,00 N
- Loonstijgingen en overige ontwikkelingen in de personeelsformatie	€ 1.205.000,00 N
- Inhuur personeel van derden	€ 801.000,00 V
- Overige personeelskosten	€ 333.000,00 N
	€ 1.345.000,00 N

De ontwikkelingen in de formatie worden deels gedekt door (vervallen) budgetten op de programma's.

De daling van de overige budgetten betreft de volgende mutaties.

- Informatievoorziening en automatisering	€ 100.000,00 V
- Huisvesting	€ 58.000,00 V
- Voorzieningen personeel	€ 67.000,00 N
- Overige ontwikkelingen	€ 25.000,00 N
	€ 66.000,00 V

Totaal apparaatskosten ten opzichte van begroting 2025	€ 1.279.000,00 N
--	------------------

Het nadeel op de apparaatskosten wordt (deels) gecompenseerd uit het nominale deel van het accres 2026 in de algemene uitkering uit het gemeentefonds.

Meerjarenraming overhead

De kosten van overhead stijgen in de periode van de meerjarenraming per saldo met € 6.000,00. Dit betreft de volgende mutaties.

- Overige ontwikkelingen	€ 6.000,00 N
--------------------------	--------------

Totaal mutaties overhead meerjarenraming	€ 6.000,00 N
--	--------------

Mutaties reserves

Onttrekkingen (x € 1.000)

Beschrijving	Rekening	Begroting				
	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Salarissen en overige personele kosten						
Overige kosten	82	13	12	12	12	12
Totaal onttrekkingen	82	13	12	12	12	12

Saldo mutaties	82	13	12	12	12	12
-----------------------	-----------	-----------	-----------	-----------	-----------	-----------

Toelichting

De onttrekkingen aan de reserves zijn € 1.000,00 lager dan in de begroting 2025. De oorzaak is:

Overige kosten

- Reserve Bijdragen in kosten activa, dekking kapitaallasten	€ 1.000,00 -
--	--------------

Totaal mutaties reserves	€ 1.000,00 -
--------------------------	--------------

Paragrafen

1. PARAGRAAF LOKALE HEFFINGEN

De gemeente heeft naast de uitkeringen van het Rijk meer inkomsten nodig om op verschillende terreinen uitgaven te kunnen doen. Daarom heffen wij belastingen. Deze kunnen wij indelen in algemene heffingen en bestemmingsheffingen. De algemene heffingen zijn onroerendezaakbelastingen en toeristenbelasting. De gemeente is vrij in de besteding van deze middelen. Bestemmingsheffingen zijn bestemd om bepaalde kosten te dekken. Bestemmingsheffingen zijn bijvoorbeeld de afvalstoffenheffing, de rioolheffing en leges voor paspoorten, rijbewijzen, omgevingsvergunningen en andere diensten.

a. *Geraamde inkomsten*

onroerendezaakbelastingen	€ 9.131.400,00
afvalstoffenheffing	€ 4.143.000,00
rioolheffing	€ 3.427.600,00
begrafnisrechten	€ 65.700,00
toeristenbelasting	€ 173.000,00
marktgeldden	€ 56.400,00
lig- en stagelden Spoordok	€ 33.800,00
liggelden centrum Stadskanaal	€ 20.200,00
leges burgerzaken	€ 363.000,00
leges omgevingsvergunningen	€ 461.000,00
leges overige vergunningen	€ 62.400,00

b. *Beleid ten aanzien van de lokale heffingen*

Uitgangspunt voor het tarievenbeleid bij afvalstoffenheffing, rioolheffing, marktgeldden en de tarieven voor lig- en stagelden is een kostendekking van 100%. De geraamde opbrengsten van deze heffingen zijn daarom gelijk aan het saldo van de geraamde baten en lasten, waar van toepassing vermeerderd met toe te rekenen kosten overhead en berekende btw.

c. *Overzicht op hoofdlijnen van de diverse heffingen*

Hieronder zijn diverse heffingen op hoofdlijnen toegelicht. Waar van toepassing is een kostenonderbouwing toegevoegd.

Onroerendezaakbelastingen

De opbrengst van de onroerendezaakbelastingen is ten opzichte van 2025 met 2% trendmatig verhoogd, daarnaast is op grond van de vastgestelde verruimingsmaatregelen in de Kadernota Financieel Perspectief 2023-2033 voor 2026 een extra verhoging van 1% doorgevoerd. De verwachte opbrengst is in 2026 € 265.900,00 hoger dan geraamd in 2025.

Bij de berekening van de tarieven voor 2026 wordt rekening gehouden met de resultaten van de herwaardering van alle WOZ-objecten naar het waarde niveau op 1 januari 2025.

Als de herwaarderingswerkzaamheden zijn afgerond doen wij een voorstel over de tarieven voor 2026.

Afvalstoffenheffing

Op basis van Diftar (**d**ifferentiatie **t**arieven) wordt naast een vast bedrag per huishouden (vastrecht) afzonderlijk een belasting geheven voor het aanbieden van de afvalcontainers. De tarieven voor het variabele deel van de afvalstoffenheffing worden gedifferentieerd naar het soort container (grijs of groen) en het volume (240 of 140 liter).

Het Diftar-systeem wordt voor vrijwel alle laagbouwwooningen toegepast. Bewoners van de zogenoemde hoogbouw moeten gebruikmaken van ondergrondse verzamelcontainers. Het aanbod van afval wordt door middel van een pasje per huishouden geregistreerd. Van deze huishoudens wordt naast het vastrecht ook een belasting geheven voor het aanbieden van afval. De aanslag voor

het variabele deel wordt vastgesteld op basis van het aantal inworpen van afval in de ondergrondse container.

Jaarlijks wordt beoordeeld of een deel van de egalisatiereserve Afvalstoffenheffing via een incidentele verlaging van het vastrechtstarief aan de belastingbetaler kan worden teruggegeven. De verwachte omvang van de egalisatiereserve Afvalstoffenheffing bedraagt per 1 januari 2026 € 291.900,00. Wij stellen voor de omvang van de reserve te handhaven als buffer voor het opvangen van mogelijke incidentele nadelen en voor 2026 kostendekkende tarieven te handhaven.

In onderstaande tabel is een overzicht gegeven van de geldende tarieven voor 2025 en de tarieven voor 2026 berekend op basis van de begroting 2026.

<u>Soort</u>	<u>Tarief 2025</u>	<u>Tarief 2026</u>
Vast tarief	€ 160,00	€ 175,00
Per aanbieding:		
- container restafval 140 liter	€ 6,00	€ 6,40
- container restafval 240 liter	€ 8,60	€ 9,50
- container gft-afval 140 liter	€ 3,30	€ 3,60
- container gft-afval 240 liter	€ 4,60	€ 5,00
Per inworp:		
- verzamelcontainer	€ 2,20	€ 2,45

De meest voorkomende combinatie bestaat uit een container van 240 liter voor restafval en een container van 140 liter voor gft-afval. Het beeld is als volgt:

<u>Soort</u>	<u>Aanslag 2025</u>	<u>Aanslag 2026</u>
Vast tarief	€ 160,00	€ 175,00
Container restafval	" 68,80	" 76,00
Container gft-afval	" 23,10	" 25,20
Totaal	€ 251,90	€ 276,20

Uitgangspunt bij bovenstaande berekening is dat de minicontainer van 240 liter voor restafval in 2026 8 keer (begroting 2025: 8 keer) wordt aangeboden en de minicontainer van 140 liter voor gft-afval 7 keer (begroting 2025: 7 keer).

Voor verzamelcontainers:

<u>Soort</u>	<u>Aanslag 2025</u>	<u>Aanslag 2026</u>
Vast tarief	€ 160,00	€ 175,00
Verzamelcontainer	" 61,60	" 88,20
Totaal	€ 221,60	€ 263,20

Voor de berekening van een gemiddelde aanslag voor het gebruik van een verzamelcontainer gaan wij in 2026 uit van 36 inworpen per jaar (begroting 2025: 28 keer).

De tarieven voor de afvalstoffenheffing worden definitief door u vastgesteld met de vaststelling van de belastingverordeningen voor 2026.

Kostenonderbouwing van de afvalstoffenheffing

Uitgangspunt is dat de totale opbrengst van de afvalstoffenheffing gelijk is aan het saldo van alle baten en lasten voor het uitvoeren van alle taken binnen het kader van afval (100% kostendekking).

Het betreft baten en lasten die direct het gevolg zijn van de afvaltaken van de gemeente. Het gaat daarbij onder andere om het huis-aan-huis laten inzamelen en laten verwerken van de verschillende afvalstromen, het geven van gelegenheid grofvuil in te leveren en te laten verwerken en afgedankte spullen in te leveren en aan te bieden via het kringloopcentrum.

Voor de heffing van de afvalstoffenheffing is uitgegaan van de totale (netto) kosten vermeerderd met btw. De toegerekende lasten van Verkeer en vervoer betreffen zwerf- en clandestien vuil, de toegerekende lasten van Inkomensregelingen betreffen het geraamde bedrag voor kwijtscheldingen (zie e. Kwijtscheldingsbeleid). De wijze van toerekenen van de kosten van overhead is toegelicht in het Overzicht overhead in het programmaplan.

Op rekeningbasis worden mogelijke overschotten toegevoegd aan de reserve Afvalstoffenheffing, tekorten worden (voor zover mogelijk) onttrokken aan deze reserve.

De opbrengst van de afvalstoffenheffing is als volgt opgebouwd.

	Baten/Lasten	Opbrengst	In %
DIRECTE BATEN/LASTEN AFVAL			
Direct toegerekende lasten Afval	-3.467.100		
Directe baten Afval, exclusief heffingen	306.200		
Direct toegerekende lasten Verkeer en vervoer	-42.500		
Direct toegerekende baten Verkeer en vervoer	30.000		
Direct toegerekende lasten Inkomensregelingen	-175.000		
INDIRECTE LASTEN			
Toe te rekenen kosten overhead Afval	-230.200		
Berekende BTW Afval	-564.400		
Totalen	-4.143.000	4.143.000	100

Rioolheffing

Met de rioolheffing, gebaseerd op artikel 228a van de Gemeentewet, kan de gemeente kosten verhalen die verband houden met de nakoming van de zorgplichten die de gemeente heeft voor afvalwater en voor hemel- en grondwater. De basis voor de rioolheffing zijn de kosten die in het gemeentelijke basisrioleringsplan (BRP) zijn opgenomen.

De rioolheffing wordt geheven van eigenaren van percelen die direct of indirect zijn aangesloten op de gemeentelijke riolering. Onder aansluiting op de riolering wordt niet uitsluitend de aanwezigheid van een afvoerbuis verstaan. De belasting wordt ook geheven voor verwerking van hemel- en grondwater dat niet via een afvoerbuis aan de gemeente wordt aangeboden.

Wij onderscheiden twee tarieven. Een tarief voor een perceel (een roerende of onroerende zaak of een zelfstandig gedeelte daarvan) en een tarief voor een garagebox die een zelfstandig WOZ-object vormt.

Voor de rioolheffing worden kostendeckende tarieven gehanteerd. Op basis van de begroting 2026 is het tarief voor 2026 voor een woning berekend op € 210,00 (begroting 2025: € 196,00) en voor een garagebox op € 26,00 (begroting 2025: € 24,00).

De verwachte omvang van de egalisatiereserve Riolering bedraagt per 1 januari 2026 € 329.500,00.

De tarieven voor de rioolheffing worden definitief door u vastgesteld met de vaststelling van de belastingverordeningen voor 2026.

Kostenonderbouwing van de rioolheffing

Uitgangspunt is dat de totale opbrengst van de rioolheffing gelijk is aan het saldo van alle baten en lasten voor het uitvoeren van alle taken binnen het kader van riolering (100% kostendekking). Het betreft baten en lasten die direct het gevolg zijn van de taken van gemeenten om het rioolstelsel voldoende kwalitatief en kwantitatief in stand te houden. Het gaat daarbij zowel om de infrastructuur als de dagelijkse werking van het riool.

Voor de heffing van de rioolheffing is uitgegaan van de totale (netto) kosten vermeerderd met btw. De toegerekende lasten van Verkeer en vervoer betreffen 20% van de totale veegkosten van straten, wegen en fietspaden. Door vegen wordt onder andere voorkomen dat straatvuil in het riool terechtkomt waardoor verstoppingen worden voorkomen en de onderhoudskosten uiteindelijk lager uitvallen. De toegerekende lasten van Inkomensregelingen betreffen het geraamde bedrag voor kwijtscheldingen (zie e. Kwijtscheldingsbeleid). De wijze van toerekenen van de kosten van overhead is toegelicht in het Overzicht overhead in het programmaplan. Op rekeningbasis worden mogelijke overschotten toegevoegd aan de egalisatiereserve Riolering, tekorten worden (voor zover mogelijk) onttrokken aan deze reserve.

De opbrengst van de rioolheffing is als volgt opgebouwd.

	Baten/Lasten	Opbrengst	In %
DIRECTE BATEN/LASTEN			
Direct toegerekende lasten Riolering	-2.783.400		
Directe baten Riolering, exclusief heffingen	50.300		
Direct toegerekende lasten Verkeer en vervoer	-44.200		
Direct toegerekende lasten inkomensregeling	-1.000		
INDIRECTE LASTEN			
Toe te rekenen kosten overhead Riolering	-273.400		
Berekende BTW Riolering	-375.900		
Totalen	-3.427.600	3.427.600	100

Begraafenisrechten

Voor de uitgifte van graven en het algemeen onderhoud op de gemeentelijke begraafplaatsen heffen wij rechten in de vorm van een jaarlijkse aanslag (aflopend) en afkoopsommen voor 25 jaar (bij uitgifte) of 10 jaar (bij verlenging). De afkoopsommen worden in een voorziening gestort, jaarlijks wordt respectievelijk 1/25^e deel en 1/10^e deel van de voorziening ingezet ter dekking van de geraamde onderhoudslasten van de begraafplaatsen. Er is daarom in het begrotingsjaar geen directe relatie tussen de dekking van de onderhoudslasten en de hoogte van de berekende tarieven voor uitgifte en onderhoud.

Daarnaast worden rechten geheven voor het begraven van lijken of het plaatsen van asbussen en voor de uitvoering van andere specifieke taken en dienstverlening door of namens de gemeente. Hiervan is een kostenonderbouwing opgenomen.

Bij de vaststelling van de Verordening op de heffing en de invordering van begrafenisrechten voor 2026 wordt een voorstel voor aanpassing van de tarieven gedaan.

Kostenonderbouwing van de rechten voor het begraven

De geraamde opbrengst is totaal € 65.700,00, hiervan heeft € 62.300,00 betrekking op de opbrengst van de rechten voor het begraven. Het heffen van de begrafenisrechten voor het begraven van lijken of plaatsen van asbussen is niet 100% kostendekkend. De geraamde lasten betreffen vooral de kosten

van grafdelven. De geraamde opbrengst wordt bepaald op basis van prijsindexatie en ontwikkelingen in werkelijke opbrengsten in voorgaande jaren. De kostendekkendheid in het begrotingjaar is 77%.

	Baten/Lasten	Opbrengst	In %
DIRECTE BATEN/LASTEN			
Direct toegerekende lasten begravingen	-62.000		
INDIRECTE LASTEN			
Toe te rekenen kosten overhead begravingen	-18.700		
Totalen	-80.700	62.300	77

Toeristenbelasting

Het tarief voor de toeristenbelasting is € 1,50 per persoon per overnachting. Wij verwachten in het jaar 2026 115.000 overnachtingen.

Wij stellen voor het tarief voor de toeristenbelasting voor 2026 ongewijzigd vast te stellen op € 1,50 per persoon per overnachting.

Marktgelden

In onze gemeente worden in Stadskanaal en Musselkanaal wekelijks markten gehouden. Voor de markt in Stadskanaal geldt als maatstaf van heffing de oppervlakte van de standplaats en voor de markt in Musselkanaal is de frontbreedte van de standplaats de maatstaf van heffing.

De tarieven voor het marktgeld worden berekend op basis van de werkelijke bezetting van de markten. Om de geraamde kosten van de markten te verhalen moeten de tarieven voor 2026 ten opzichte van 2025 worden verhoogd. Bij de vaststelling van de verordening Marktgeld Stadskanaal voor 2026 wordt een voorstel voor aanpassing van de tarieven gedaan.

Kostenonderbouwing van de marktgelden

Uitgangspunt bij het in rekening brengen van de marktgelden volgens de voorgestelde tarieven is dat de opbrengst van de marktgelden maximaal 100% bedraagt van het begrote saldo van de baten en lasten die het exploiteren van de weekmarkten in Stadskanaal en Musselkanaal met zich meebrengen. Bij de bezetting van de markten wordt gelet op een evenwichtig marktaanbod waardoor bij de marktkoopliden draagvlak wordt gecreëerd voor het tarief dat in rekening wordt gebracht.

	Baten/Lasten	Opbrengst	In %
DIRECTE BATEN/LASTEN MARKTEN			
Direct toegerekende lasten Markten	-53.155		
Directe baten Markten, exclusief marktgelden			
INDIRECTE LASTEN			
Toe te rekenen kosten overhead Markten	-3.245		
Totalen	-56.400	56.400	100

Lig- en stagelden Spoordok

De gemeentelijke jachthaven Spoordok in Musselkanaal is aangelegd voor de vaarrecreatie. Ook is een camperplaats aanwezig. Bij de jachthaven zijn voorzieningen aangebracht, waar de vaar- en camperrecreanten gebruik van kunnen maken.

De gebruiker van een vaartuig is voor het innemen van een ligplaats liggeld verschuldigd, voor het gebruik van een camperplaats is stageld verschuldigd. We gaan uit van 200 overnachtingen voor ligplaatsen (begroting 2025: 210) en 2.100 overnachtingen voor stapplaatsen (begroting 2025: 2.100).

Op basis van kostendekkendheid zijn de tarieven voor 2026 dan als volgt:

- € 1,45 per strekkende meter boot per nacht (begroting 2025: € 1,40) voor een ligplaats (afgerond op hele meters met een minimum van € 10,00 per boot per nacht);
- € 14,70 per overnachting (begroting 2025: € 14,50) voor een staplaats.

De tarieven worden definitief door u vastgesteld met de vaststelling van de verordening Liggelden en stagelden in het Spoordok in Musselkanaal voor 2026.

Kostenonderbouwing van de lig- en stagelden Spoordok

De kosten hebben betrekking op de exploitatie van de jachthaven en de camperstandplaatsen. De tarieven zijn 100% kostendekkend. De toegerekende lasten van Verkeer en vervoer betreffen onderhoud van het terrein.

	Baten/Lasten	Opbrengst	In %
DIRECTE BATEN/LASTEN LIG- EN STAGELDEN			
Direct toegerekende lasten	-28.400		
Directe baten, exclusief lig- en stagelden	500		
Direct toegerekende lasten Verkeer en vervoer	-2.900		
INDIRECTE LASTEN			
Toe te rekenen vermogenskosten	-3.000		
Totalen	-33.800	33.800	100

Liggelden centrum Stadskanaal

De gebruiker van een vaartuig is voor het innemen van een ligplaats aan het Stadskanaal in het centrum van Stadskanaal liggeld verschuldigd. We gaan voor de begroting 2026 uit van 1.050 overnachtingen (2025: 1.100).

Op basis van kostendekkendheid is het tarief voor 2026 dan € 1,66 per strekkende meter boot per nacht (2025: € 1,60) voor een ligplaats (afgerond op hele meters met een minimum van € 10,00 per boot per nacht). Het liggeld is verschuldigd voor de inname van een ligplaats aan het Stadskanaal in het centrum en voor het verstrekken door de gemeente van diensten in het kader van de liggeldverordening.

De tarieven worden definitief door u vastgesteld met de vaststelling van de Liggeldverordening centrum Stadskanaal voor 2026.

Kostenonderbouwing van de liggelden Centrum Stadskanaal

De kosten hebben betrekking op de aanlegvoorzieningen en faciliteiten in het centrum van Stadskanaal.

De tarieven zijn 100% kostendekkend. De toegerekende lasten van Verkeer en vervoer betreffen het onderhoud van steigers.

	Baten/Lasten	Opbrengst	In %
DIRECTE BATEN/LASTEN LIGGELDEN			
Direct toegerekende lasten	-19.100		
Directe baten, exclusief lig- en stagelden	2.800		
Direct toegerekende lasten Verkeer en vervoer	-3.900		
INDIRECTE LASTEN			
Totalen	-20.200	20.200	100

Liggeld woonschepenlocaties

Voor de woonschepenlocaties in Stadskanaal en Musselkanaal is in 2016 de "Liggeldverordening woonschepenlocaties 2017" vastgesteld. In deze verordening is het tarief voor het liggeld vastgesteld op € 301,50 per jaar.

De tarieven van de volgende legesopbrengsten worden definitief door u vastgesteld met de vaststelling van de Legesverordening voor 2026.

Leges burgerzaken

De leges van burgerzaken worden geheven krachtens de Legesverordening (i.c. titel 1) die jaarlijks door uw raad in december wordt vastgesteld. Het grootste deel van de legesopbrengst bestaat uit de legesheffing voor reisdocumenten en rijbewijzen. Daarnaast worden er leges geheven wegens verstrekkingen uit de Basisregistratie Personen.

Kostenonderbouwing leges burgerzaken

Het uitgangspunt voor de toerekening van lasten bij dit onderdeel is dat de verhouding tussen de werkzaamheden van burgerzaken die wel en niet onder de legesheffing vallen 50% bedraagt.

Het dekkingspercentage valt ten opzichte van de begroting 2025 (32%) lager uit door een stijging van de toegerekende personeelskosten.

	Baten/Lasten	Opbrengst	In %
DIRECTE BATEN/LASTEN			
Direct toegerekende lasten leges Burgerzaken	-793.000		
INDIRECTE LASTEN			
Toe te rekenen kosten overhead leges Burgerzaken	-526.000		
Totalen	-1.319.000	363.000	28

Leges omgevingsvergunningen

Een omgevingsvergunning kan worden afgegeven voor diverse activiteiten waaronder bouwvergunningen. De werkzaamheden voor het verstrekken van bouwvergunningen worden in eigen beheer uitgevoerd.

Kostenonderbouwing leges omgevingsvergunningen

Niet alle geraamde kosten kunnen in leges worden omgezet. Er zijn bouwvergunningen die van rechtswege verstrekt moeten worden en waarvoor geen leges in rekening kunnen worden gebracht. Daarnaast zijn er bouwvergunningen waarvan niet alle onderdelen in rekening kunnen worden gebracht en zijn er initiatieven en projecten waarvoor na intensief vooroverleg uiteindelijk geen bouwaanvraag wordt gedaan. Hierdoor is de kostendeckendheid lager dan 100%.

Het dekkingspercentage valt ten opzichte van de begroting 2025 (34%) lager uit. Dit is met name het gevolg van de stijging van de personeelskosten.

	Baten/lasten	Opbrengst	In %
DIRECTE BATEN/LASTEN			
Direct toegerekende lasten Bouwvergunningen en vrijstellingsprocedures	-880.200		
INDIRECTE LASTEN			
Toe te rekenen kosten overhead Bouwvergunningen en vrijstellingsprocedures	-575.300		
Totalen	-1.455.500	461.000	32

Leges overige vergunningen

Dit betreft legesopbrengsten voor vergunningen APV en bijzondere wetten, inritten en straatwerk nutsbedrijven.

d. Lokale lastendruk

Door het hanteren van gedifferentieerde tarieven voor de afvalstoffenheffing (Diftar) is het bedrag van deze heffing niet voor elk huishouden gelijk. Naast het vastrecht is een belasting verschuldigd voor elke containerlediging of inworp in een ondergrondse container. Voor het bepalen van de lokale lastendruk gaan wij uit van een gemiddeld aantal ledigingen van de meest voorkomende combinatie van een container van 240 liter voor restafval en een container van 140 liter voor gft-afval. Voor de onroerendezaakbelastingen wordt uitgegaan van de gemiddelde aanslag per woning. Bij het vaststellen van de verordening onroerendezaakbelasting voor 2025 is de gemiddelde aanslag per woning voor 2025 berekend op € 369,00. Voor 2026 wordt uitgegaan van € 369,00 + 3% = € 380,05.

Voor 2026 is de volgende indicatie van de lokale lastendruk te geven:

	2025	2026
Onroerendezaakbelastingen	€ 369,00	€ 380,05
Afvalstoffenheffing	" 263,80	" 276,20
Rioolheffing	" 196,00	" 210,00
Totaal	€ 828,80	€ 866,25

De belastingdruk is een gemiddelde en kan voor individuele huishoudens nogal verschillen. Gemiddeld verwachten wij voor 2026 een verhoging van de belastingdruk met 4,52%.

De landelijke gemiddelde woonlasten voor meerpersoonshuishoudens in 2025 zijn € 1.052,00.

e. Kwijtscheldingsbeleid

Het kwijtscheldingsbeleid van onze gemeente is ruimhartig. Aan particulieren kan onder bepaalde voorwaarden gehele of gedeeltelijke kwijtschelding worden verleend van afvalstoffenheffing, onroerendezaakbelasting (ozb), rioolheffing en leges voor reisdocumenten en rijbewijzen. Bij de berekening van de betalingscapaciteit spelen de kosten van bestaan een belangrijke rol. Onze gemeente hanteert voor de kosten van bestaan de maximaal wettelijk toegestane norm. Dit is een

bedrag van maximaal 100% van het normbedrag zoals vastgesteld in het kader van de Participatiewet (bijstandsnorm). Voor personen die de pensioengerechtigde leeftijd hebben of ouder zijn geldt een vast normbedrag.

Wij ramen het kwijt te schelden bedrag voor de afvalstoffenheffing (vastrecht + variabel deel) op € 175.000,00, voor de rioolheffing op € 1.000,00 en voor de onroerendezaakbelasting (eigenaren van woningen) op € 1.000,00.

Voor kwijtschelding van leges reisdocumenten en rijbewijzen is respectievelijk € 6.500,00 en € 1.000,00 geraamd

f. Overzicht belastingverordeningen

	<u>Datum vaststelling</u>
- Verordening onroerendezaakbelastingen Stadskanaal 2025	9 december 2024
- Verordening afvalstoffenheffing Stadskanaal 2025	9 december 2024
- Verordening rioolheffing Stadskanaal 2025	9 december 2024
- Verordening begrafenisrechten Stadskanaal 2025	9 december 2024
- Verordening toeristenbelasting Stadskanaal 2021	14 december 2020
- Verordening marktgeld Stadskanaal 2025	9 december 2024
- Lig- en stageldverordening Spoordok Musselkanaal 2023	19 december 2022
- Liggeldverordening centrum Stadskanaal 2025	9 december 2024
- Liggeldverordening woonschepenlocaties 2017	19 december 2016
- Verordening Leges 2025	9 december 2024
- Verordening Kwijtschelding gemeentelijke belastingen Stadskanaal 2024	11 maart 2024

2. PARAGRAAF WEERSTANDSVERMOGEN EN RISICOBEBEERSING

Algemeen

Bij het weerstandsvermogen gaat het om de mate waarin de gemeente in staat is middelen vrij te maken om substantiële tegenvallers op te vangen, zonder dat dit betekent dat (de uitvoering van) het beleid veranderd moet worden. Het weerstandsvermogen hangt samen met de robuustheid van de begroting: een precies sluitende begroting zonder weerstandsvermogen betekent dat bij iedere tegenvaller een probleem (incidenteel of structureel) ontstaat. Een financiële buffer in de vorm van weerstandsvermogen is daarom noodzakelijk.

De omvang van deze buffer is afhankelijk van de risico's die de gemeente loopt. Het gaat hierbij om risico's van materieel belang waarvoor geen maatregelen zijn getroffen.

Het instrument om het weerstandsvermogen te beheersen is risicomanagement, een continu proces gericht op het opmaken van een actueel risicoprofiel. Het risicoprofiel moet vervolgens worden afgezet tegen de aanwezige weerstandscapaciteit.

Deze paragraaf geeft het weerstandsvermogen weer gebaseerd op de ramingen in de begroting en de risico's van de gemeente zoals bekend bij het opstellen van de begroting. Daarnaast zijn financiële kengetallen opgenomen.

Er is onderscheid tussen incidentele en structurele weerstandscapaciteit. Bij de incidentele weerstandscapaciteit gaat het vooral om de omvang van de algemene reserves en bestemmingsreserves (eigen vermogen) en de incidentele risico's. Met structurele weerstandscapaciteit worden middelen bedoeld die permanent ingezet kunnen worden om tegenvallers met structurele financiële effecten op te vangen.

Kaderstelling

De kaderstelling voor het huidige beleid met betrekking tot het weerstandsvermogen is vastgelegd in artikel 11 van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV).

In de paragraaf wordt tenminste opgenomen:

- een inventarisatie van de weerstandscapaciteit;
- een inventarisatie van de risico's van materieel belang;
- het beleid omtrent weerstandscapaciteit en risico's;
- een kengetal voor de:
 - netto schuldquote;
 - netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen;
 - solvabiliteitsratio;
 - grondexploitatie;
 - structurele exploitatieruimte;
 - belastingcapaciteit.
- een beoordeling van de onderlinge verhouding tussen de kengetallen in relatie tot de financiële positie.

Beoordeling weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen is zeer dynamisch omdat binnen de gemeente beleid wordt uitgevoerd, besluiten worden genomen, nieuwe externe regelgeving van kracht wordt en nieuw beleid wordt geformuleerd en vastgesteld. Dynamiek in risico's betekent dat de benodigde weerstandscapaciteit kan fluctueren. Daarom wordt voor de omvang van de weerstandscapaciteit een norm gehanteerd waarbij de verhouding tussen de beschikbare capaciteit en de benodigde capaciteit wordt uitgedrukt in de ratio weerstandscapaciteit:

$$\frac{\text{Beschikbare capaciteit}}{\text{Benodigde capaciteit (af te dekken risico's)}}$$

De ratio is bepaald op 1,15. Hierbij worden geen maatregelen getroffen zolang de ratio boven de 1 blijft. Wanneer de ratio > 1,3 blijkt te zijn betekent dit dat de weerstandscapaciteit meer dan voldoende is. Indien de ratio < 1 blijkt te zijn moet worden overwogen of er maatregelen nodig zijn. Hierbij liggen de mogelijkheden tussen het niet uitvoeren van beleid met een bepaalde risicostructuur tot het vastleggen van middelen om de minimale weerstandscapaciteit te vergroten.

In het kader van de benodigde weerstandscapaciteit wordt de ondergrens van de Algemene reserve gerelateerd aan de benodigde weerstandscapaciteit. Deze capaciteit wordt bepaald door het totaal van de financieel gekwalificeerde risico's te vermenigvuldigen met een ratio van 1,15. Voor 2026 betekent dit dat de Algemene reserve op basis van het totaal van de gekwalificeerde risico's van € 3,9 miljoen daarom afgerond minimaal € 4,5 miljoen (€ 3,9 miljoen x 1,15) moet bedragen.

Bij het vaststellen van het algemene weerstandsvermogen wordt geen rekening gehouden met risico's op het gebied van grondexploitatie en reserves die betrekking hebben op grondexploitatie. Hiervoor wordt een afzonderlijk weerstandsvermogen aangehouden.

Weerstandsvermogen (incidenteel)

(x € 1.000)

	1 januari 2026	31 december 2026
Beschikbare weerstandscapaciteit (a)	€ 29.200	€ 29.200
Benodigde weerstandscapaciteit (b)	€ 4.250	€ 3.900
Weerstandsvermogen (a-b)	€ 24.950	€ 25.300
Ratio weerstandscapaciteit (a/b)	6,87	7,49

Op basis van een beschikbare incidentele weerstandscapaciteit van € 29,2 miljoen is de ratio per 31 december 2026 7,49. Uitgaande van de vastgestelde ratio van 1,15 betekent dit dat de beschikbare capaciteit voldoende is voor de dekking van de lopende risico's.

Beschikbare weerstandscapaciteit (a)

De beschikbare incidentele weerstandscapaciteit wordt gevormd door het eigen vermogen (reserves). De Algemene reserve is vrij besteedbaar. De rentebaten zijn echter wel als structureel dekkingsmiddel aangemerkt. Inzet van de Algemene reserve heeft een structureel effect op de exploitatie.

Beklemde bestemmingsreserves zijn in beginsel niet vrij besteedbaar. Aangezien u de vastgestelde bestemming van de overige bestemmingsreserves kunt veranderen behoren deze reserves tot de weerstandscapaciteit. Het wijzigen van de bestemming van deze reserves heeft wel direct gevolgen voor het lopende beleid aangezien de bestemmingsreserves op grond van door u vastgesteld beleid zijn ingesteld.

Reservepositie (x € 1.000)

	1 januari 2026	31 december 2026
Omvang Algemene reserve	€ 15.900	€ 15.900
Omvang bestemmingsreserves	" 42.300	" 41.600
	€ 58.200	€ 57.500
Beklemde reserves:		
Bestemmingsreserve Verkoop aandelen Essent	" 14.000-	" 14.000-
Bestemmingsreserve Bijdragen in kosten activa	" 15.000-	" 14.300-
Beschikbare weerstandscapaciteit (a)	€ 29.200	€ 29.200

De geraamde beschikbare weerstandscapaciteit bedraagt per 31 december 2026 € 29,2 miljoen en blijft daarmee gelijk.

Aan de bestemmingsreserves wordt geen rente (inflatiecorrectie) toegevoegd, dit beïnvloedt de toereikendheid van deze reserves. De beschikbare weerstandscapaciteit neemt daarnaast af door inzet van de reserves.

Benodigde weerstandscapaciteit (b)

Risico's die van materiële betekenis zijn maken deel uit van het weerstandsvermogen. Wij brengen risico's met een financieel belang van € 300.000,00 of meer in beeld.

Borgstellingen geldleningen

De gemeente Stadskanaal waarborgt voor de volgende geldleningen de betaling van rente en aflossing of fungeert als achtervang.

Geldleningen aan woningbouwcorporaties

De financiële risico's die aan deze garanties zijn verbonden, zijn overgedragen aan de Stichting Waarborgfonds Sociale Woningbouw. De gemeente en het Rijk blijven ieder wel voor 50% op achtervang aanspreekbaar. Deze achtervang is gerelateerd aan de omvang van het waarborgfonds. Door de omvang van het fonds en de financiële constructie is het risico voor de gemeente gering. Mocht de gemeente echter wel worden aangesproken op de achtervang, dan zal dit in de vorm van het verstrekken van een renteloze lening zijn. Deze lening zal dan worden opgenomen als risico.

Geldleningen aan eigenaren van particuliere woningen

Het Waarborgfonds Eigen Woningen verstrekt Nationale Hypotheek Garantie (NHG) voor aankoop en verbetering van woningen aan particulieren. Daarmee worden voor de geldgevers de risico's beperkt en profiteren de geldnemers van een lagere rente. Met het waarborgfonds is een overeenkomst gesloten waarin de achtervang voor bestaande leningen van particulieren is geregeld. De achtervangfunctie (de gemeenten samen met het Rijk) kan door het waarborgfonds worden aangesproken, in de vorm van renteloze leningen, als het garantievermogen te laag is.

Geldleningen aan instellingen voor ouderenhuisvesting

Het schuldrestant van de leningen aan zorginstellingen die werkzaam zijn in onze gemeente wordt per 1 januari 2026 geraamd op € 2.543.000,00 en per 31 december op € 2.246.000,00. Het financiële risico van deze leningen ligt volledig bij de gemeente. Uitgangspunt is dat eventuele nieuwe leningen aan zorginstellingen door deze instellingen worden ondergebracht bij de stichting Waarborgfonds voor de zorgsector (Wfz).

Geldleningen aan overige instellingen

Het schuldrestant van de leningen aan het Noorderpoortcollege wordt per 1 januari 2026 geraamd op totaal € 62.000,00 en per 31 december is de schuldrestant nihil. Het financiële risico van deze leningen ligt bij de gemeente.

Vorderingen

Blijversleningen

Het totaal van verstrekte blijversleningen wordt per 1 januari 2026 geraamd op € 50.000,00. Het financiële risico van deze leningen is gedekt doordat de financiering niet hoger kan zijn dan 80% van de WOZ-waarde van de woning (waarde hypotheek en blijverslening tezamen).

Het financiële risico bij gedwongen verkoop wordt daardoor beperkt. Bij consumptieve leningen wordt er, naast een hoofdelijke aansprakelijkheid, een maximumleeftijd gesteld van 75 jaar om het risico op niet terugbetalen te beperken.

Duurzaamheidsleningen

Het totaal van verstrekte duurzaamheidsleningen wordt per 1 januari 2026 geraamd op € 1.200.000,00. Het financiële risico van deze leningen is niet gedekt.

Startersleningen

Het totaal van verstrekte startersleningen wordt per 1 januari 2026 geraamd op € 2.550.000,00. Het financiële risico wordt gedekt doordat startersleningen (als 2e hypotheek) onder de zekerheidsstelling van de Nationale Hypotheek Garantie (NHG) vallen en daarmee geborgd zijn.

Indirect loopt de gemeente wel (beperkt) risico door de achtervangfunctie voor het Waarborgfonds Eigen woningen die de NHG verstrekt (zie onder borgstellingen geldleningen).

Overige risico's

Dividend

De geraamde dividendopbrengst op de aandelen van Enexis NV en NV Bank Nederlandse Gemeenten bedraagt totaal € 450.000,00. Bij de ramingen van dividend geldt dat er geen garanties zijn voor de daadwerkelijke realisering.

Hersanering voormalig gasfabriekterrein

Het risico hersanering vml gasfabriekterrein kan worden afgevoerd. De werkzaamheden zijn nog niet afgerond, maar het is onwaarschijnlijk dat er zich nog een juridisch risico zal manifesteren die nog een voortvloeisel is van het oorspronkelijk risico.

Diversen

In algemene zin loopt de gemeente risico's met betrekking tot de volgende onderwerpen:

- planschadeclaims;
- fiscale wet- en regelgeving;
- wachtgeldverplichtingen.

Totaal risico's (x € 1.000)

	1 januari 2026	31 december 2026
Gewaarborgde geldleningen	€ 2.600	€ 2.250
Vorderingen	" 1.200	" 1.200
Overige risico's	" 450	" 450
Benodigde weerstandscapaciteit (b)	€ 4.250	€ 3.900

Weerstandsvermogen (structureel)

De meerjarenraming vertoont in 2029 een structureel begrotingstekort van € 196.000,00.

Weerstandscapaciteit

De structurele weerstandscapaciteit wordt bepaald door structurele begrotingsoverschotten en/of maatregelen die structurele middelen genereren om tegenvallers met structurele financiële effecten op te kunnen vangen.

Structurele begrotingsoverschotten

Begrotingsoverschotten maken deel uit van het weerstandsvermogen. Een positief saldo van de laatste schijf van de meerjarenraming wordt aangemerkt als structurele weerstandscapaciteit. De meerjarenraming vertoont in 2029 een nadelig saldo.

Raming onvoorzien

Jaarlijks nemen wij volgens voorschrift een bedrag voor onvoorzien op in de begroting. Voor onvoorziene uitgaven wordt een vast bedrag van € 10.000,00 geraamd. Formeel kan deze raming tot de structurele weerstandscapaciteit worden gerekend omdat de omvang van deze verplichte raming niet is voorgeschreven.

Belastingcapaciteit

Gemeenten zijn vrij in het vaststellen van de onroerendezaakbelasting (OZB) tarieven. Daarbij gelden geen absolute of relatieve limieten. De gemiddelde lastendruk over 2025 voor huishoudens met een eigen woning in onze gemeenten was € 828,80. Landelijk was in 2025 de gemiddelde lastendruk voor een huishouden € 1.052,00. Voor het genereren van structurele middelen, met als doel een positief effect op de structurele weerstandscapaciteit, kunnen de OZB-tarieven (boven) trendmatig verhoogd worden. Ten opzichte van 2025 is een trendmatige verhoging van 2% van de opbrengst OZB verwerkt. Daarnaast is op grond van de vastgestelde verruimingsmaatregelen in de Kadernota Financieel Perspectief 2023-2033 voor de jaren 2025 en 2026 een extra verhoging van 1% doorgevoerd.

Structurele bezuinigingen

Nieuwe ombuigingsmaatregelen kunnen als structurele weerstandscapaciteit worden aangemerkt voor zover dit tot (verdere) begrotingsoverschotten leidt.

Risico's*Sociaal domein*

Binnen het sociale domein lopen wij met name bij de uitvoering van de taken financiële risico's. Deze worden vooral veroorzaakt door het open-einde karakter van de regelingen.

Jeugdzorg

De afgelopen jaren is de roep om fundamentele hervorming van de jeugdhulp in Nederland sterker geworden. Dit heeft geleid tot de ontwikkeling van twee samenhangende beleidslijnen: de Hervormingsagenda Jeugd en het Toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming. De Groninger gemeenten hebben afgesproken om als robuuste regio gezamenlijk invulling te geven aan de landelijke ontwikkelingen en regionale bewegingen in het jeugdhulplandschap. Hiervoor is de regionale ontwikkelagenda en beleidskader 'langjarig perspectief transformatie jeugdhulplandschap in Groningen' opgesteld. De inzet van deze ontwikkelagenda is om in onderlinge samenhang, stap voor stap het jeugdhulplandschap per segment verder te transformeren. Dit betreft de basishulp jeugd en gezin, de aanvullende hulp, de hoogspecialistische hulp en de schaarse voorzieningen die regionaal en landelijk worden ingekocht. De gemeente Stadskanaal is gestart met de voorbereidingen voor het lokaal contracteren van de basis jeugdhulp inclusief het versterken van de toegang. Parallel hieraan wordt eind 2025 de regionale aanbesteding voor Hoogspecialistische jeugdhulp opgestart.

Financiële kengetallen

Kengetallen:	Rekening	Begroting	Begroting	Meerjarenraming		
	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Netto schuldquote	17%	28%	22%	12%	8%	6%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte geldleningen	14%	25%	18%	8%	4%	3%
Solvabiliteitsratio	47%	50%	47%	45%	44%	45%
Structurele exploitatieruimte	5,9%	1,53%	-0,04%	0,10%	-1,08%	0,02%
Grondexploitatie	0,3%	0,1%	0,5%	-0,2%	-0,4%	0,0%
Belastingcapaciteit	82%	82%	82%	82%	82%	82%

Algemene toelichting

De netto schuldquote geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen. De hoogte van de schuld die de gemeente kan dragen hangt in belangrijke mate af van de hoogte van de inkomsten. Het kengetal geeft de netto schuld als aandeel van de inkomsten uitgedrukt in procenten. Het kengetal wordt zowel inclusief als exclusief alle verstrekte geldleningen berekend. Hiermee wordt in beeld gebracht wat het aandeel van de verstrekte geldleningen is en betekent voor de schuldenlast. Een netto schuldquote tussen 0% en 100% wordt als normaal beschouwd, boven 100% is er weinig leencapaciteit over. Voor een gemeente geldt als indicatie voor een zeer hoge schuld een maximale norm van 130%.

De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan zijn financiële verplichtingen te voldoen. Het kengetal drukt het eigen vermogen uit als percentage van het balanstotaal. Normaal bevindt de ratio van een gemeente zich tussen 20% en 70%. Hoe hoger de solvabiliteitsratio, hoe groter de weerbaarheid van de gemeente.

Voor de beoordeling van het structurele en reële evenwicht van de begroting wordt onderscheid gemaakt tussen structurele en incidentele baten en lasten. De structurele exploitatieruimte wordt bepaald door het saldo van de structurele baten en lasten en het saldo van de structurele onttrekkingen en toevoegingen aan reserves, gedeeld door de totale baten (exclusief mutaties reserves) en uitgedrukt in een percentage. Het kengetal geeft aan welke structurele ruimte de gemeente heeft om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten of daling van de lasten daarvoor nodig is. Een positief percentage betekent dat de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten te dekken.

Het kengetal grondexploitatie is van belang om te kunnen beoordelen of de grondexploitatie een forse impact kan hebben op de financiële positie. Het geeft aan hoe groot de grondpositie (de waarde van de grond) is ten opzichte van de totale geraamde baten. De waarde van de grond is het totaal van de geraamde boekwaarde van de niet in exploitatie genomen gronden en de bouwgrond in exploitatie. Het percentage geeft een indicatie van het risico, hoe lager het percentage des te geringer het risico.

De belastingcapaciteit geeft inzicht in de ruimte die de gemeente heeft om financiële tegenvallers op te kunnen vangen. Het kengetal geeft weer hoe de belastingdruk in de gemeente zich verhoudt ten opzichte van het landelijke gemiddelde. De woonlasten meerpersoonshuishouden in het begrotingsjaar worden uitgedrukt in een percentage van het landelijk gemiddelde in het jaar voorafgaand aan het begrotingsjaar.

Beoordeling kengetallen in relatie tot de financiële positie

Voor de beoordeling van de financiële positie moeten de kengetallen in samenhang worden gezien. Ze geven zodoende inzicht in de financiële weerbaar- en wendbaarheid.

De kengetallen netto schuldquote en netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte geldleningen van de begroting 2026 zijn gebaseerd op het gemiddelde van de drie voorafgaande jaarrekeningen (2022 tot en met 2024). Deze kengetallen zijn in de meerjarenraming 2027-2029 gebaseerd op de geprognoseerde balans die is opgenomen in de meerjarenraming.

Op basis van bovenstaande kengetallen voor de begroting 2026 kunnen we concluderen dat onze financiële positie goed is.

De solvabiliteitsratio van 47% geeft aan dat we voldoende in staat zijn om aan onze verplichtingen te voldoen.

De boekwaarden van de grondexploitatie zijn reëel en kunnen naar verwachting worden terugverdiend. Het kengetal structurele exploitatieruimte is in 2026 marginaal negatief. De meerjarenraming laat hetzelfde beeld zien. Dit volgt de ontwikkeling van de meerjarige begrotingssaldi.

Wanneer we het structurele tekort in het kader van onze financiële kengetallen bekijken dan is er nog belastingcapaciteit aanwezig om dit op te kunnen vangen. Daarnaast kan er worden gekeken naar andere maatregelen.

Voor incidentele tegenvallers is er incidentele weerstandscapaciteit aanwezig (zie onder weerstandsvermogen), inzet hiervan is wel van invloed op de solvabiliteitsratio.

3. PARAGRAAF ONDERHOUD KAPITAALGOEDEREN

Inleiding

Deze paragraaf betreft het onderhoud van kapitaalgoederen in de openbare ruimte. Hierbij gaat het om wegen, riolering en water, groen en gebouwen. Deze onderwerpen komen voor in de diverse beleidsvelden. De informatie in deze paragraaf is daarmee een dwarsdoorsnede van de begroting.

De kwaliteit van de kapitaalgoederen en het onderhoud ervan zijn bepalend voor het voorzieningenniveau in de gemeente. Het beleid is gericht op het uitvoeren van het noodzakelijke onderhoud en het zoveel mogelijk voorkomen van (potentieel zeer kostbaar) achterstallig onderhoud.

Op 26 juni 2023 is de Nota Onderhoud Openbare Ruimte 2023-2026 vastgesteld. De nota geeft het kader weer voor de inrichting van het onderhoud en het beoogde onderhoudsniveau voor wegen, civiele kunstwerken en beschoeiingen, openbare verlichting, riolering en water, groen, speelplaatsen en gebouwen. In deze paragraaf wordt daarom niet meer ingegaan op de beleidskaders, maar wordt verwezen naar de nota. De uitvoering van de nota vindt plaats binnen de in de begroting geraamde budgetten en investeringen.

De kapitaalgoederen worden met behulp van het integraal beheersysteem planmatig beheerd en onderhouden. Door keuzes te maken in het uit te voeren onderhoud en het koppelen van kwalitatieve en kwantitatieve gegevens aan kostenindicatoren worden maatregelen en planningen gegenereerd in de vorm van een meerjarenprogramma. Hierdoor zijn wij in staat om gemeentelijke eigendommen duurzaam in goede staat te houden op het vastgestelde ambitieniveau.

Wegen

Het beheer van wegen bestaat in hoofdlijnen uit twee vormen van onderhoud:

- regulier onderhoud;
- groot onderhoud.

Regulier onderhoud

Dit zijn de activiteiten die tot de dagelijkse werkzaamheden behoren van de beheerorganisatie zoals vegen, kleine reparaties aan verhardingen, klein herstelwerk, belijning en het herstraten van een deel van de weg. In de begroting 2026 is hiervoor € 1.000.000,00 geraamd.

Groot onderhoud

Grotere, planmatige maatregelen met als doel de structurele achteruitgang van een object te vertragen en weer aan de technische richtlijnen te laten voldoen valt onder groot onderhoud. De werkzaamheden zijn ingrijpend van aard en periodiek op een groot deel van de weg. Voorbeelden zijn het herstraten van een weg en het aanbrengen van nieuwe asfaltdekkingen. Projectmatig onderhoud is het groot onderhoud dat plaatsvindt op basis van het beheerprogramma GBI. De kosten voor groot onderhoud kunnen sterk variëren van jaar tot jaar. Om pieken te voorkomen wordt de gemiddelde onderhoudsbehoefte over vier jaren vastgesteld.

In de begroting 2026 is € 952.000,00 geraamd voor groot onderhoud aan wegen. Op hoofdroutes (wegen met een ontsluitingsfunctie hoge verkeersbelasting) wordt preventief onderhoud uitgevoerd omdat deze wegen het meest gevoelig zijn voor schade als gevolg van verkeersbelasting in combinatie met weersinvloeden. Dit zijn vooral asfaltwegen.

Op alle overige wegen (woonstraten en wegen in het buitengebied met een lage verkeersbelasting) wordt curatief onderhoud uitgevoerd. Dat wil zeggen: alleen het noodzakelijk onderhoud als dat uit oogpunt van verkeersveiligheid noodzakelijk is.

Na voorbereiding in 2025 wordt in Musselkanaal gelijk met de aanpak van de riolering in de Frans Nanningstraat (gedeelte) en in de Hanne Bruininghstraat het straatwerk vernieuwd. Op de kruisingen Navolaan-Dargveen en Navolaan-Grauwveen worden oversteekplaatsen gerealiseerd. Gelijktijdig wordt groot onderhoud aan de asfaltverharding uitgevoerd. Na Stadskanaal-Noord (fase 1) wordt aan de Poststraat en Handelsstraat het fietspad aangepakt (fase 2). Het kruispunt Exloërweg/Sluisstraat en de Badstraat/Kruisstraat worden verkeersveiliger gemaakt.

Civiele kunstwerken

De onderhoudsbehoefte voor alle civiele kunstwerken (bruggen, beschoeiing en kademuren) voor de langere termijn wordt bepaald op basis van het beheerprogramma GBI. In de begroting 2026 is voor civiele kunstwerken € 449.000,00 geraamd voor dagelijks onderhoud, inspectiekosten en storingen.

Voor structurele lasten van noodzakelijk vervangingen ten behoeve van de veiligheid en de werking van beweegbare bruggen is een reservering opgenomen. De investeringsruimte voor 2026 bedraagt € 378.000,00.

Voor vervanging van slechte beschoeiingen/damwanden met een restlevensduur van maximaal twee jaar wordt in 2026 nog gewerkt met de eerder beschikbaar gestelde middelen voor vervangingsinvesteringen.

Openbare verlichting

Van het areaal aan openbare verlichting is begin 2026 alles voorzien van ledverlichting. Daarna wordt begonnen met vervanging van de eerste led-armaturen. Voor 2026 is hiervoor een bedrag van € 368.000,00 beschikbaar. Voor de onderhoudskosten (dagelijks onderhoud, storingen en remplace) is in de begroting 2026 € 101.000,00 geraamd.

Riolering en water

Voor het dagelijks onderhoud van het riool is een budget van € 1.157.000,00 beschikbaar. Hiervoor wordt jaarlijks een gedeelte van het riool geïnspecteerd en gereinigd en de gemalen onderhouden.

De kosten voor het vervangen of repareren van riolering worden uit het beheerssysteem gegenereerd. De bedragen zijn gebaseerd op inspectiegegevens en/of ouderdom van de riolering.

Hiervan is vastgesteld dat het voor vervangingen om een bedrag van ruim € 2 miljoen gaat. De vervangingen kunnen over meerdere jaren uitgesmeerd worden.

Voor overige knelpunten worden op basis van assetmanagement, risico gestuurd en toekomstgericht rioolbeheer keuzes gemaakt.

Voor de vervangingen was afgerond nog € 0,9 miljoen beschikbaar, in de Kadernota Financieel Perspectief 2023-2033 is voor de periode 2023-2026 aanvullend € 1,1 miljoen beschikbaar gesteld. Voor 2026 gaat het om € 165.000,00.

Groen

Het groenonderhoud wordt uitgevoerd op basis van de onderhoudsniveaus die zijn beschreven in de Kadernota Kwaliteit Openbare Ruimte, beeldkwaliteit bestekken en de kwaliteitscatalogus van de CROW.

Er is in 2026 € 4.377.000,00 beschikbaar voor het groenonderhoud. Van dit budget wordt het groen langs wegen (bermen/bermsloten € 508.000,00), groenonderhoud sportvelden (€ 232.000,00), baanonderhoud sportvelden (€ 367.000,00) en het groen in de wijken inclusief het groen bij scholen en zwembaden (€ 3.269.000,00) onderhouden.

Speelplaatsen

In de begroting 2026 is voor het onderhoud van speelplaatsen € 168.000,00 opgenomen. Voor een bijdrage in de vorm van renovatie of vernieuwing van speeltoestellen op schoolpleinen met openbaar toegankelijke speelplaatsen is een budget van € 15.000,00 beschikbaar.

Gebouwen

Met behulp van het beheerprogramma voor gebouwen wordt het noodzakelijke reguliere onderhoud aan gebouwen bepaald. Het reguliere onderhoud bestaat uit onder andere het schilderen en kleine reparaties. Op basis van de vastgestelde kwaliteitsniveaus zijn de beschikbare middelen (€ 491.000,00) voldoende voor het reguliere onderhoud. Voor structurele lasten van noodzakelijke vervangingen is een reservering opgenomen. De investeringsruimte voor 2026 bedraagt € 82.000,00.

4. PARAGRAAF FINANCIERING

Het financieringsstatuut geeft de infrastructuur voor het uitvoeren van de treasuryfunctie. De paragraaf financiering geeft de beleidsplannen voor de treasuryfunctie in de komende jaren en de concrete beleidsplannen voor het begrotingsjaar in het bijzonder.

Deze paragraaf is bij uitstek het instrument voor het sturen en beheersen van, verantwoorden over en toezicht houden op de treasuryfunctie.

De wet financiering decentrale overheden (fido) is een belangrijk wettelijke kader voor de financieringsfunctie van de gemeenten.

Er is dagelijks aandacht voor het liquiditeitenbeheer van onze gemeente, periodiek wordt de samenstelling van de leningenportefeuille bekeken. Door middel van het analyseren van de structurele geldstromen wordt gestuurd op het doen van betalingen in relatie met (verwachte) ontvangsten.

Kasgeldlimiet en renterisiconorm

Voor het beheersen van renterisico's gelden twee richtlijnen. Het gaat hierbij in de eerste plaats om de kasgeldlimiet en in de tweede plaats om de renterisiconorm.

Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet geeft de limiet aan voor de vlottende schuld van een gemeente. Onder vlottende schuld worden onder andere begrepen geldleningen met een looptijd van korter dan één jaar en schulden in rekeningen-courant verminderd met onder andere contante gelden en tegoeden in rekeningen-courant. De kasgeldlimiet wordt bepaald door een (bij ministeriële regeling vastgesteld) percentage van de totale begroting van de gemeente bij aanvang van het jaar. Zodra een gemeente met de omvang van de vlottende middelen deze grens structureel overschrijdt, ontstaat een verplichting de omvang van de vlottende middelen te verlagen. Dit is mogelijk door vlottende middelen te vervangen door een langlopende geldlening.

Voor 2026 bedraagt het begrotingstotaal € 159,8 miljoen. Het percentage is vastgesteld op 8,5. Dit betekent dat de kasgeldlimiet voor onze gemeente in 2026 € 13,6 miljoen bedraagt. Dit is dus het maximum dat de gemeente in 2026 aan vlottende schuld mag hebben.

Renterisiconorm

De renterisiconorm heeft als doel het renterisico bij herfinanciering te beheersen. De renterisiconorm houdt in, dat de jaarlijks verplichte aflossingen en de renteherzieningen niet meer mogen bedragen dan 20% van het begrotingstotaal. Voor onze gemeente betekent dit een absolute norm van € 32,0 miljoen. Deze norm is voor onze gemeente ruim voldoende met een leningenportefeuille van € 46,5 miljoen (raming per 1 januari 2026) waarvan de jaarlijkse aflossing € 3,1 miljoen bedraagt. Daarnaast zijn in de leningenportefeuille geen leningen meer opgenomen met een mogelijkheid tot renteherziening.

In de volgende tabel is het renterisico bepaald voor de komende vier jaren. De renterisiconorm is gerelateerd aan enkel het begrotingsjaar.

Berekening renterisiconorm (bedragen x € 1.000)

	2025	2026	2027	2028
Renteherzieningen	0	0	0	0
Aflossingen	3.100	3.100	3.100	3.100
Renterisico	3.100	3.100	3.100	3.100
Berekening renterisiconorm				
Begrotingstotaal 2026	159.800			
Percentage regeling	20			
Renterisiconorm	32.000			
Toetsing renterisico aan norm				
Renterisico	3.100			
Renterisiconorm	32.000			
Ruimte onder de norm	28.900			

Schatkistbankieren

Decentrale overheden zijn verplicht hun overtollige middelen in de schatkist aan te houden. In geval van overtollige middelen is er wel sprake van een drempelbedrag dat buiten de schatkist mag worden gehouden. Het drempelbedrag is gedefinieerd als een gemiddeld bedrag per kwartaal. Dat betekent dat het gemiddelde van het bedrag aan overtollige middelen dat een decentrale overheid gedurende het kwartaal dagelijks buiten de schatkist heeft aangehouden niet boven het drempelbedrag mag liggen. Deze drempel is vastgesteld op 2% van het jaarlijkse begrotingstotaal. Het drempelbedrag voor onze gemeente bedraagt voor 2026 € 3,2 miljoen (2% van € 159,8 miljoen).

Financieringsbehoefte*Vaste geldleningen*

De stand van de opgenomen geldleningen wordt begin 2026 geraamd op € 46.500.000,00. De rentelasten hiervoor bedragen € 928.000,00. Dit betekent een gemiddelde rente van 2,00%. In de tijd weggezet ziet de samenstelling van de leningenportefeuille er als volgt uit:

Geldgever	Laatste aflossing	Hoofdsomprognose per 1 januari 2026	Rente %	Vervroegd aflosbaar per
Nv BNG	2030	€ 700.000,00	3,55	n.v.t.
Nv BNG	2030	€ 1.000.000,00	3,80	n.v.t.
Nv BNG	2030	€ 2.000.000,00	3,72	n.v.t.
Nv BNG	2033	€ 1.600.000,00	4,56	n.v.t.
Nv BNG	2037	€ 4.800.000,00	3,68	n.v.t.
Aegon Investment	2042	€ 6.800.000,00	1,38	n.v.t.
Nv BNG	2044	€ 7.600.000,00	1,28	n.v.t.
Nv BNG	2045	€ 12.000.000,00	0,299	n.v.t.
*	2050	€ 10.000.000,00	3,50	n.v.t.
Totaal		€ 46.500.000,00		

* langlopende lening in verband met verwachte financieringsbehoefte

Investerings worden voor zover mogelijk gefinancierd met eigen middelen (interne financiering). Op basis van de boekwaarde per 1 januari 2026 van de investeringen is 58% gefinancierd met eigen vermogen en voorzieningen. Dit betekent dus dat 42% gefinancierd wordt met externe middelen.

De langlopende leningen worden in jaarlijks gelijke termijnen (lineair) afgelost. De jaarlijkse aflossingen worden vanaf 2026 geraamd op € 3,1 miljoen. Het totaalbedrag van de aflossingen wordt niet jaarlijks geherfinancierd.

Op basis van geraamde boekwaarden van de totale activa en de financieringsmiddelen per 1 januari 2025 is er sprake van een financieringstekort van € 0,6 miljoen.

Onze gemeente hanteert een systeem van totaalfinanciering. Het eventueel aantrekken van een vaste geldlening is afhankelijk van de ontwikkelingen in de financieringsbehoefte, de vaste financieringsmiddelen en de liquiditeitspositie.

Rente

Onderstaand schema geeft een overzicht van de (netto)rentelasten, het renteresultaat en de wijze waarop de rente wordt toegerekend.

Renteschema

	Percentage	
a. Rentelasten langlopende financiering	2,00%	€ 928.100,00
Rentelasten kortlopende financiering		" 16.100,00
b. Rentebaten		" <u>89.500,00/-</u>
Saldo rentelasten en rentebaten		€ 854.700,00
c. Rente grondexploitatie		" <u>4.900,00/-</u>
Saldo toe te rekenen externe rente		€ 849.800,00
d1. Rente eigen vermogen		€ 1.165.300,00
d2. Rente over voorzieningen		" <u>137.100,00</u>
Totaal toe te rekenen rente	2,03%	€ 2.152.300,00
e. Toegerekende (omslag)rente	2,00%	€ <u>2.127.400,00/-</u>
f. Renteresultaat	0,02%	€ 24.900,00

Renteresultaat

Om een reëel beeld van de investeringslasten te geven berekenen wij rente over de interne financieringsmiddelen (eigen vermogen en voorzieningen). Het gehanteerde percentage in de begroting 2026 is 2,0. Op grond van de voorgeschreven systematiek van de BBV wordt het rentepercentage voor de bespaarde rente bepaald aan de hand van het gewogen gemiddeld rentepercentage op vreemd vermogen (2,00).

Op basis van de geraamde rentelasten in verhouding tot de boekwaarde van de investeringen per 1 januari is de renteomslag 2,03%. Hierdoor is aan de programma's en Algemene dekkingsmiddelen € 25.000,00 te weinig rente toegerekend. Dit renteresultaat is opgenomen op Algemene dekkingsmiddelen.

Samenvatting

	Bedrag
Toegerekende rentelasten grondexploitatie	€ 5.000,00
Toegerekende rentelasten investeringen	€ 2.127.000,00
Bespaarde rente (eigen vermogen en voorzieningen)	€ -1.302.000,00
Renteresultaat	€ 25.000,00
Netto (externe) rentelasten	€ 855.000,00

Rentevisie

De rentevisie is te definiëren als: *de toekomstverwachting van renteontwikkelingen op basis van rentebepalende factoren om financiering- en beleggingsbeleid uit te voeren.*

De rentebepalende factoren vormen het zwaartepunt in deze definitie. De factoren zijn zeer divers en voor het juist analyseren en interpreteren van deze factoren is gespecialiseerde kennis nodig. Op het moment dat binnen onze organisatie besluiten moeten worden genomen over langlopende financiering of belegging stellen wij, indien nodig, op basis van informatie van deskundigen een korte rentevisie vast als basis voor het handelen op dat moment.

5. PARAGRAAF GRONDBELEID

Nota Grondbeleid

De raad heeft de nota grondbeleid 2017-2020 vastgesteld op 27 februari 2017. In deze nota staan de uitgangspunten voor het uitvoeren van het grondbeleid.

In 2026 wordt een nieuwe nota Grondbeleid voorbereid en aan de raad aangeboden. Hierin zal een voorstel worden opgenomen over de voortzetting van de lopende projecten en het toekomstige uitgifte- en aankoopbeleid van de gemeente. Hierbij houden we rekening met de bevindingen uit het onderzoek van de rekenkamer.

Totdat een nieuwe nota grondbeleid wordt vastgesteld door de raad, wordt het huidige grondbeleid uit de bestaande nota voortgezet. Dit houdt in dat er gewerkt wordt met een situatief grondbeleid. Dat wil zeggen dat per locatie gekozen kan worden tussen:

- actief aankopen;
- wachten tot kansen zich voordoen (passief grondbeleid);
- samenwerken met marktpartijen;
- ontwikkelingen overlaten aan de markt.

Het situatieve grondbeleid maakt het mogelijk om op veranderende (markt)omstandigheden in te spelen.

Gezien de bevolkingsprognose en ontwikkeling van de woningmarkt heeft de grondexploitatie zich tot op heden vooral tot de uitgifte van kavels voor woningbouw gericht. In het kader van de veranderende vraag vanuit de markt en veranderende bevolkingsprognoses heeft de gemeente vanuit het project versnellen woningbouw een aantal specifieke projecten gestart waarbij de rol van de gemeente verder strekt dan slechts kaveluitgifte door het onder andere mogelijk maken en begeleiden van projectmatige woningbouw. Beoogd is om dit mee te nemen in de nieuwe op te stellen nota grondbeleid en zodoende hierop robuust en toekomstbestendig beleid te formuleren.

Hieronder wordt per woningbouwproject een stand van zaken gegeven en wordt ingegaan op de verwachtingen voor de toekomst.

Blauwe Kamer, Alteveer

Op deze locatie heeft de gemeente nog twee kavels in de verkoop.

Schoolstraat 63 (voormalig De Badde), Musselkanaal

Op deze locatie zijn twee bouw kavels gerealiseerd. Er wordt een verlaging van de prijs per m² van de kavels overwogen. De verwachting is dat de kavels in 2027 verkocht zullen zijn.

Prins Hendriklaan/Wilhelminalaan, Stadskanaal

Op deze locatie zijn negen bouw kavels gerealiseerd. De verwachting voor de verkoop van de kavels is gunstig.

Omvang strategisch grondbezit

Op 1 januari 2026 heeft de gemeente afgerond 2 ha grond beschikbaar voor woningbouw- en bedrijfslocaties, 1 ha is bestemd voor woningbouw en 1 ha voor bedrijvigheid.

De boekwaarde van de grondexploitatie per 1 januari 2026 wordt geraamd op € 283.000,00. Dit betreft bouwgrond in exploitatie (€ 243.000,00) en overige gronden (€ 40.000,00).

Verder heeft de gemeente 68 ha grond in bezit waarvoor geen stellige en reële verwachting bestaat dat deze in de toekomst worden bebouwd, 53 ha hiervan wordt verpacht. De geraamde boekwaarde van deze gronden bedraagt € 2,1 miljoen.

Onderhanden werken

Voor de gebieden waarvoor exploitatieopzetten zijn vastgesteld en waarvan de exploitatie nog loopt, zijn de grondexploitaties in 2025 geactualiseerd.

Weerstandsvermogen

In de nota Grondbeleid is voorgesteld om voor de grondexploitatie een afzonderlijk weerstandsvermogen aan te houden. Wij brengen hiermee de risico's in beeld. De ratio is bepaald op 1,15 (zie de paragraaf weerstandsvermogen). Voor het risico wordt een percentage van 10% gehanteerd van de totale omvang van onderhanden werk en overige gronden.

Op basis van de gegevens per 1 januari 2026 levert dit het volgende beeld op:

Grondexploitatie	Omvang reserves €	Omvang risico's €	Ratio reserves/ risico's	Vastgestelde ratio	Ruimte t.o.v. de norm
Algemene reserve grondexploitatie	422.000				
Risico onderhanden werk en overige gronden, 10%*		28.000			
	422.000	28.000	15,1	1,15	339.000

* van de boekwaarde per 1 januari 2026 van € 283.000,00.

6. PARAGRAAF VERBONDEN PARTIJEN

Inleiding

Stadskanaal heeft zowel bestuurlijke als financiële belangen in 14 verbonden partijen. Dit zijn er twee minder dan in de begroting voor het jaar 2025. De vennootschappen Publiek Belang Electriciteitsproductie BV en CSV Amsterdam BV zijn opgeheven in 2025. Bij verbonden partijen gaat het om gemeenschappelijke regelingen, aandeelhouderschap, deelname aan stichtingen waarbij zowel een bestuurlijk als een financieel belang aanwezig is. In deze paragraaf zijn de belangrijkste ontwikkelingen per verbonden partij weergegeven.

Gemeenschappelijke regelingen

Naam	Bestuursacademie Noord-Nederland
Verbonden Partijen	Deelnemers aan de gemeenschappelijke regeling BANN, waaronder de gemeente Stadskanaal
Programma	Dienstverlening
Bestuurlijk belang	De gemeenschappelijke regeling BANN is na de fusie met de Bestuursacademie Oost-Nederland omgevormd tot een vangnetvoorziening voor na de privatisering doorlopende werkgeversverplichtingen.
Financieel belang	In de begroting van 2026 is geen bijdrage geraamd.
Voornemens 2026	-

Naam	Gemeenschappelijk Regeling GGD Groningen (voorheen PG&Z)
Verbonden Partijen	Alle 10 Groninger gemeenten
Programma	Dienstverlening
Bestuurlijk belang	Met ingang van 2025 is de RIGG verzelfstandigd en spreken we niet meer van de PG&Z maar van GGD Groningen. Vanuit de Wet publieke gezondheid, andere wetgeving en vanuit AMvB's op het gebied van de publieke (jeugd)gezondheidszorg werken de tien gemeenten samen binnen de GGD Groningen. De GGD is de uitvoerende organisatie ten aanzien van de publieke gezondheidszorg en het (doen) organiseren van zorg aan de bevolking. Dit in samenwerking met de veiligheidsregio/GHOR. De GGD heeft de taak te zorgen voor de bescherming en bevordering van de gezondheid van de Groninger burgers.
Financieel belang	De Inwonersbijdrage aan de GGD Groningen is voor 2026 geraamd op € 1.121.617,00
Financiële kengetallen	Eigen vermogen 1-1 € 141.000,00 / 31-12 € 206.000,00 Vreemd vermogen 1-1 € 6.475.000,00 / 31-12 € 6.475.000,00
Voornemens 2026	In 2026 zet GGD Groningen in op versterking van jeugdgezondheidszorg, onder andere via het programma Nu Niet Zwanger en de inzet van een centrale zorgverlener voor kinderen met overgewicht. De infectieziektebestrijding wordt uitgebreid met een vaccinatieregiecentrum en samenwerking binnen Noord-Nederland. Gemeenten worden intensiever ondersteund bij lokaal gezondheidsbeleid, met aandacht voor mentale gezondheid, leefomgeving en aardbevingsimpact. Inspecties op kinderopvang, Wmo-voorzieningen en hygiëne worden voortgezet en aangepast aan nieuwe wetgeving. Intern richt de GGD zich op ICT-ontvlechting, kwaliteitsborging en versterking van communicatie en bedrijfsvoering.

Naam	Veiligheidsregio Groningen (VRG)
Verbonden Partijen	Alle 10 Groninger gemeenten
Programma	Dienstverlening
Bestuurlijk belang	Binnen de Veiligheidsregio Groningen (VRG) werken de 10 Groninger gemeenten samen op het gebied van brandweezorg, crisisbeheersing en rampenbestrijding.
Financieel belang	De totale gemeentelijke exploitatiebijdrage voor 2026 van de gemeente Stadskanaal bedraagt € 2.278.326,00 en is als volgt samengesteld: • Brandweer: € 2.126.533,00 • Crisisbeheersing: € 43.096,00 • Gemeentelijke Kolom Groningen: € 78.824,00 • GHOR: € 29.873,00 De Veiligheidsregio Groningen (VRG) streeft naar een stabiel en houdbaar financieel meerjarenperspectief voor de organisatie en de deelnemende gemeenten, ondanks landelijke en regionale ontwikkelingen die druk zetten op de begroting, zoals stijgende kosten, nieuwe wettelijke taken en onzekerheden rond rijksbijdragen.
Financiële kengetallen	Eigen vermogen 1-1: € 10.322.000,00 / 31-12: € 10.730.000,00 Vreemd vermogen 1-1: € 45.045.000,00 / 31-12: € 60.540.000,00
Voornemens 2026	In 2026 zet de VRG belangrijke stappen in de uitvoering van de visie Brandweezorg 2030 en de visie Crisisbeheersing 2024-2028. Er wordt verder gewerkt aan: • De doorontwikkeling van paraatheid, vakbekwaamheid en netwerkvorming binnen de brandweer. • De verdere implementatie van de doctrine crisisbeheersing en versterking van de crisisorganisatie. • Het strategisch vastgoedbeleid, waaronder de planvorming voor alle 39 kazernes en de nieuwbouw van de kazerne met kantoren aan de Bornholmstraat en het oefen- en vakbekwaamheidscentrum aan de Winschoterweg (ontwerpfase). • Verduurzaming van het vastgoed en het wagenpark, met inzet op de reductie van CO₂- en duurzame bedrijfsvoering. • Het realiseren van de jaarlijkse dotatie van € 100.000,00 aan de voorziening FLO tot en met 2045, conform de meerjarenafspraken.

Naam	Omgevingsdienst Groningen (ODG)
Verbonden Partijen	Alle 10 Groninger gemeenten en de provincie Groningen
Programma	Leefbaarheid
Bestuurlijk belang	De Omgevingsdienst Groningen verzorgt vanaf 1 november 2013 voor de Groninger gemeenten en de provincie Groningen (afhankelijk van gemaakte afspraken) de uitvoering van vergunningverlening-, toezicht- en handhavingstaken op het gebied van milieu, en adviestaken in het kader van de Ruimtelijke Ordening en Omgevingsveiligheid. Het belangrijkste doel van de ODG is het verhogen van de kennis en daarmee het verhogen van de kwaliteit van het werk en het realiseren van efficiencyvoordelen. Zij werkt in opdracht van de tien Groninger gemeenten en de provincie Groningen.
Financieel belang	De exploitatiebijdrage aan de ODG voor 2026 bedraagt € 1.091.000,00.
Financiële kengetallen	Eigen vermogen 1-1 € 428.000,00 / 31-12 € 428.000,00 Vreemd vermogen 1-1 € 4.875.000,00 / 31-12 € 5.053.000,00
Voornemens 2026	In 2026 werkt de ODG, net als in eerdere jaren aan het versterken van de robuustheid van de organisatie, die zich vertaalt in stabiliteit van de dienstverlening. Er wordt uitvoering gegeven aan het Organisatieplan 2024-2029, inclusief de daarin opgenomen ontwikkelagenda. Daarin is onder andere sprake van werving en selectie van personeel. Men gaat aan de slag met informatie gestuurd werken. Daarnaast zal de uitvoering van energietaken en een betere Product- en Dienstencatalogus (PDC) doorontwikkeld worden.

Naam	Werkvoorzieningsschap de Kanaalstreek (Wedeka)
Verbonden Partijen	Aan de GR Wedeka Bedrijven neemt een vijftal gemeenten deel. Op basis van de huidige formatie-verdeling is de bijdrage voor 2026 als volgt: Stadskanaal (42,5%), Veendam (24,2%), Westerwolde (17,5%), Borger-Odoorn (9,1%) en Midden-Groningen(6,7%).
Programma	Participatie
Bestuurlijk belang	Het Algemeen bestuur van Wedeka wordt gevormd door een vertegenwoordiging, naar rato van het aantal medewerkers van Wedeka, van de colleges van de vijf deelnemende gemeenten. Het dagelijks bestuur van Wedeka bestaat uit de vijf wethouders (portefeuillehouders) van deze gemeenten. Het voorzitterschap van het bestuur ligt bij de gemeente Stadskanaal. Wedeka heeft de opdracht om mensen met een arbeidshandicap een passende werkomgeving bieden en/of begeleiding bieden indien de werkomgeving bij een reguliere werkgever is. Dit gebeurt in het kader van de wet Sociale Werkvoorziening (WSW). Wedeka voorziet vanaf 2015 ook in het organiseren van beschut werk voor inwoners met een indicatie hiervoor. Naast de WSW en het organiseren van beschut werk kunnen ook deelnemers aan re-integratietrajecten bij Wedeka worden geplaatst voor het opdoen van werkervaring en werk-fittrajecten.
Financieel belang	De totale bijdrage aan Wedeka bedraagt in 2026 € 19.748.000,00 Hiervan wordt € 18.068.000,00 ontvangen van het Rijk als integratie-uitkering Sociaal Domein (o.b.v. meicirculaire 2025) welke bijdrage door de gemeente wordt doorbetaald. Het andere deel bedraagt € 1.680.000,00 en komt voor rekening van de gemeente als bijdrage in het begrote exploitatietekort.

	Daarnaast wordt met ingang van 2026 (door Stadskanaal als grootste gemeente van het samenwerkingsverband) een zgn. impulsbudget van het Rijk ontvangen met als doel om gemeenten en sociaal ontwikkelbedrijven toekomstbestendig te maken. Dit budget bedraagt €245.000,00.
Financiële kengetallen	Gegevens begroting 2026 Wedeka: Eigen vermogen 01-01 € 7.491.000,00 / 31-12 € 8.766.000,00 Vreemd vermogen 01-01 € 8.523.000,00 / 31-12 € 7.586.000,00
Voornemens 2026	Met de invoering van de Participatiewet in 2015 werd de toegang tot de Wet Sociale Werkvoorziening (WSW) afgesloten en werd ook de toegang tot de Wajong beschikbaar voor een zeer beperkte groep, dit heeft gevolgen voor de sociale werkbedrijven zoals we die vanuit het verleden kennen. Het kabinet wil nu toe naar een toekomstbestendige infrastructuur van sociaal ontwikkelbedrijven. Sociaal ontwikkelbedrijven vormen voor gemeenten een belangrijke pijler om inwoners die niet bij reguliere werkgevers kunnen werken, een baan te bieden. Gemeenten zijn verantwoordelijk voor de rol en positie van de sociaal ontwikkelbedrijven. Samen met Wedeka zullen de gemeenten van de GR Wedeka de komende jaren werken aan deze doorontwikkelingen. Vanuit de overheid zijn hiervoor impuls gelden voor beschikbaar gesteld.

Naam	Samenwerkingsverband afvalstoffenverwijdering Oost- en Zuidoost-Groningen (SOZOG)
Verbonden Partijen	Gemeenten Midden-Groningen, Oldambt, Stadskanaal en Veendam.
Programma	Leefbaarheid
Bestuurlijk belang	Samenwerking op het gebied van verwijdering van afval. Het accent ligt op het afsluiten van afvalverwerkingscontracten en afvalinzamelingscontracten.
Financieel belang	De gemeentelijke bijdrage voor het jaar 2026 bedraagt € 8.915,00.
Financiële kengetallen	Eigen vermogen 1-1 € 0,00 / 31-12 € 0,00 Vreemd vermogen 1-1 € 12.705,00 / 31-12 € 13.080,00 Het exploitatieresultaat wordt met de deelnemende gemeenten afgerekend.
Voornemens 2026	Belangrijke zaken in 2026 zijn: - De (ambtelijke) samenwerking van SOZOG met de Drentse Markerein gemeenten continueren. - De gemeente Pekela maakt vanaf 1 januari 2026 geen deel meer uit van de Gemeenschappelijke Regeling SOZOG. - In 2026 zal het onderwerp "De toekomst van het SOZOG", met betrekking tot de samenwerking, nog op de agenda van het Algemeen Bestuur (AB) staan. Mede vanwege de gemeenteraadsverkiezingen in maart 2026. - In 2026 zal de aanbestedingsprocedure lopen voor de verwerking van het rest- en grof huishoudelijk restafval vanaf 1 januari 2028. - Voor 1 juli 2026 zullen de SOZOG-gemeenten een besluit genomen moeten hebben voor het al dan niet verlengen van de overeenkomst voor de verwerking van het GFT-afval.

Naam	Publiek Vervoer Groningen en Drenthe
Verbonden Partijen	10 Groninger en 12 Drentse gemeenten en de gemeenschappelijke regeling het OV-bureau Groningen en Drenthe.
Programma	Ontplooiing
Bestuurlijk belang	Publiek Vervoer Groningen en Drenthe heeft als doel een optimaal vervoersnetwerk te creëren, dat betaalbaar en toekomstbestendig is en waarin duurzaam gebruik gemaakt wordt van alle beschikbare vervoersmiddelen.
Financieel belang	De gemeentelijke bijdrage incl. BTW voor het jaar 2026 bedraagt € 48.456,00
Financiële kengetallen	Eigen vermogen 1-1-25 € 497.000,00 / 31-12-25 € 286.000,00 Vreemd vermogen 1-1-25 € 172.000,00 / 31-12-25 € 10.000,00
Voornemens 2026	Vervoer voortzetten. In 2026 wordt een vervolg gegeven aan het in 2024 gestarte aanbestedingsproces voor nieuwe vervoerscontracten voor het doelgroepenvervoer. Er wordt een samenwerking met nieuwe partijen geïmplementeerd.

Vennootschappen

Naam	NV Waterbedrijf Groningen
Verbonden Partijen	Alle Groninger gemeenten en de provincie Groningen.
Programma	Algemene dekkingsmiddelen
Bestuurlijk belang	Waterbedrijf Groningen wil als maatschappelijke onderneming de waterbelangen in de regio duurzaam veiligstellen.
Financieel belang	Onze gemeente bezit 14 aandelen met een nominale waarde van € 6.350,00 (€ 454,00 per aandeel). Door het waterbedrijf wordt geen dividend uitgekeerd.
Financiële kengetallen	Niet bekend.
Voornemens 2026	-

Naam	NV Bank Nederlandse gemeenten (BNG)
Verbonden Partijen	Nederlandse overheidsinstellingen waaronder alle Nederlandse gemeenten.
Programma	Algemene dekkingsmiddelen
Bestuurlijk belang	De NV BNG is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijke belang. Met gespecialiseerde financiële dienstverlening draagt de BNG bij aan zo laag mogelijke kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger. Daarmee is de bank essentieel voor de publieke taak.
Financieel belang	Onze gemeente bezit 27.339 aandelen met een nominale waarde van € 68.000,00 (€ 2,50 per aandeel). Het verwachte dividend over 2025 bedraagt € 70.000,00.
Financiële kengetallen	Niet bekend.
Voornemens 2026	-

Naam	Enexis Holding NV
Verbonden Partijen	5 provincies en 84 gemeenten
Programma	Algemene dekkingsmiddelen
Bestuurlijk belang	Als gevolg van de invoering van de Wet Onafhankelijk Netbeheer (WON) in Nederland diende Essent uiterlijk voor 1 januari 2011 gesplitst te worden in een Netwerk en een Productie- en Levering Bedrijf. Essent heeft eind 2007 een herstructurering doorgevoerd waarbij het economisch eigendom de gas- en elektriciteitsnetten binnen de Essent-groep zijn verkocht en overgedragen aan Enexis. De afsplitsing van het netwerkbedrijf vanuit Essent naar haar publieke aandeelhouders is geëffectueerd op 30 juni 2009 via een uitkering in natura. Essent heeft daarmee 100% van de aandelen in de Vennootschap Enexis Holding uitgekeerd aan de aandeelhouders naar rato van hun aandelenbezit.
Financieel belang	De gemeente bezit 568.464 aandelen met een nominale waarde van € 568.464,00 (€ 1,00 per aandeel). Het verwachte dividend over 2025 bedraagt € 300.000,00. In 2020 is er door onze gemeente een aandeelhouderslening van € 1.899.000,00 verstrekt aan Enexis ter versterking van het eigen vermogen van Enexis.
Financiële kengetallen	Niet bekend.
Voornemens 2026	In verband met de nieuwe Wet collectieve warmtevoorziening treft Enexis voorbereidingen voor een actieve rol bij de ontwikkeling van initiatieven in het verzorgingsgebied.

Stichtingen

Naam	Bedrijvenpark Zuid-Groningen
Verbonden Partijen	Gemeente Stadskanaal en gemeente Westerwolde
Programma	Participatie
Bestuurlijk belang	Ontwikkelen werkgelegenheid door middel van exploitatie bedrijventerrein
Financieel belang	Geen, de exploitatie fase 1 is in het verleden met winst afgerond en verdeeld over de verbonden partijen. De stichting kent geen actief en/of lopende exploitatie.
Voornemens 2026	De stichting is 'slapende'. De resterende gronden zijn sinds 2023 in eigendom van de gemeente Westerwolde. Er is geen aanleiding om de stichting in stand te houden. Deze kan derhalve worden opgeheven.

Overige verbonden partijen

Naam	Centrumregeling beschermd wonen en opvang
Verbonden Partijen	Alle 10 Groninger gemeenten
Programma	Participatie
Bestuurlijk belang	Binnen de Centrumregeling beschermd wonen Groningen hebben de tien Groninger gemeenten afspraken gemaakt met centrumgemeente Groningen voor de uitvoering van de taken beschermd wonen, inloop GGZ en begeleiding maatschappelijke opvang en vrouwenopvang.
Financieel belang	De bijdrage aan de centrumgemeente voor de taak bovenregionale inloop GGZ is geraamd op € 11.000,00. De zorgkosten Beschermd wonen aan de centrumgemeente voor beschermd wonen in 2026 van € 4,5 miljoen zijn per saldo kostenneutraal aangezien de kosten passen binnen de rijksbijdrage (kostenneutraal). Op middellange termijn wordt dit niet gegarandeerd. De geraamde bijdrage voor het tekort op de Maatschappelijke opvang in 2026 bedraagt voor de gemeente Stadskanaal € 323.000,00.
Financiële kengetallen	In het Bestuurlijk Op Overeenstemming Gericht Overleg (BOOGO) is, gebaseerd op het solidariteitsbeginsel, afgesproken exploitatieresultaten te verrekenen met de deelnemende gemeenten.
Voornemens 2026	Voor Beschermd wonen wordt door het rijk gewerkt aan een nieuw financieel verdeelmodel. Groninger gemeenten hebben via de centrumregeling de afspraak om tot 1 juli 2031 qua kosten solidair met elkaar te zijn. Voor 2026 worden vanuit de centrumgemeente tekorten verwacht voor de onderdelen Maatschappelijke opvang en Huiselijk geweld. Voor Beschermd wonen vanaf 2028. De tekorten worden doorberekend aan de Groninger gemeenten.

Naam	Agenda voor de Veenkoloniën
Verbonden Partijen	Gemeenten Oldambt, Pekela, Stadskanaal, Westerwolde, Borger-Odoorn, Coevorden, Midden-Groningen, Aa en Hunze en Emmen, de waterschappen Hunze en Aa's en Vechtstromen en de provincies Groningen en Drenthe
Programma	Dienstverlening
Bestuurlijk belang	De Agenda voor de Veenkoloniën heeft een rol waar het gaat om samenwerking, bestuurlijke ondersteuning en afstemming van projecten. De Agenda voor de Veenkoloniën initieert afstemming en overleg tussen haar leden over thema's die spelen binnen het landelijke gebied. Tevens coördineert zij de sociaaleconomische ontwikkeling van het gebiedsplan Veenkoloniën. Hierbij ligt het accent op landbouw, natuur en omgeving.
Financieel belang	De bijdrage in de kosten van het projectbureau en de proceskosten voor 2026 zijn geraamd op € 5.150,00.
Voornemens 2026	In 2026 wordt het uitvoeringsprogramma geconcretiseerd. Hierbij regisseert Agenda voor de Veenkoloniën waar nodig projecten of beleidstrajecten die boven de taken en verantwoordelijkheden van de afzonderlijke leden uitstijgen maar waar meerwaarde te behalen valt door samen te werken en hiervoor gezamenlijk besluiten te nemen. Tevens zal de Agenda een belangrijke gesprekspartner voor ons zijn op het gebied van agrarische ontwikkelingen. Met name vanuit de Transitie Landelijk Gebied.

Naam	Eems Dollard Regio (EDR)
Verbonden Partijen	Grensoverschrijdend samenwerkingsverband in het noordelijk Nederlands-Duits grensgebied
Programma	Dienstverlening
Bestuurlijk belang	Op allerlei terreinen contacten in de regio tussen mensen, overheden, ondernemingen en organisaties tot stand te brengen en te versterken.
Financieel belang	De contributie voor 2026 is geraamd op € 4.600,00.
Voornemens 2026	De bestaande samenwerking wordt voortgezet.

7. PARAGRAAF BEDRIJFSVOERING

Organisatie- en personeelsbeleid

We blijven de koers volgen zoals opgenomen in de HRM-visie 2022-2025 en het plan Organisatie in beweging. Daarin is de ambitie opgenomen dat we als gemeente Stadskanaal een cultuur willen creëren waarin continu leren en ontwikkelen centraal staan. Het team P&O speelt hierbij een sleutelrol door duurzame inzetbaarheid te ondersteunen en te stimuleren én door te focussen op ontwikkeling, gezonde werkomstandigheden en zinvol werk. Ook leiderschap komt aan bod, waarbij leidinggevend en ondersteund worden om veranderingen effectief te begeleiden en verdere groei te stimuleren.

Dit zijn onze plannen voor 2026:

- Vernieuwing, ontwikkeling, implementatie en borging van P&O instrumenten en beleid, zoals bijvoorbeeld Strategische Personeelsplanning (SPP), mobiliteit, ontwikkeling en opleiding, arbeidsmarktcommunicatie, werving en selectie, vitaliteit en inzetbaarheid.
- Het (door)ontwikkelen van de rol van de P&O adviseur naar HR businesspartner, met als doel onze meerwaarde en expertise te vergroten en integrale samenwerking te bevorderen.
- Het ontwikkelen en digitaliseren van de werkzaamheden binnen de personeels- en salarisadministratie. Dit door het verder inrichten en ontwikkelen van het huidige personeels- en salarissysteem en het efficiënter inrichten van onze werkprocessen.
- Het stimuleren en faciliteren van organisatieontwikkeling, zoals bijvoorbeeld leiderschap, sturing, veranderkunde, gesprekkencyclus, rolduidelijkheid en verzuimbeheersing.

Dienstverlening/Klant Contact Centrum (KCC)

We willen onze inwoners en ondernemers snel en goed van dienst zijn. Daarvoor hebben we voldoende mensen en middelen nodig. Dat is een uitdaging, want we hebben te maken met een krappe arbeidsmarkt zeker op het gebied van Burgerzaken. Daarom kijken we kritisch naar wat echt nodig is en hoe we dat zo efficiënt mogelijk kunnen doen. Ook houden we rekening met nieuwe ontwikkelingen zoals AI.

Dit zijn onze plannen voor 2026:

- We organiseren de gemeenteraadsverkiezingen op woensdag 18 maart 2026.
- We ontwikkelen een calamiteitenplan voor Burgerzaken, zodat we voorbereid zijn op onverwachte situaties en de continuïteit van dienstverlening gewaarborgd blijft.
- We ontwikkelen een nieuwe klachtenregeling.
- We zorgen voor voldoende personeel om onze taken goed uit te voeren.
- We controleren en actualiseren de adresgegevens van onze inwoners.
- We maken het mogelijk voor inwoners en bedrijven om onze diensten ook online te gebruiken binnen de Europese Unie.
- We digitaliseren meer processen binnen het KCC, zoals inschrijvingen en naturalisaties.

Communicatie

We hebben een communicatiestrategie ontwikkeld waarin staat hoe we met onze inwoners en andere partijen communiceren. We willen een sterke, open relatie met hen opbouwen en samenwerken aan de verdere ontwikkeling van onze gemeente. We zijn betrokken en praktisch, waarbij onze waarden en koers de basis vormen voor al onze communicatie. Het communicatieteam ondersteunt hierbij actief. Onze ambitie is om inwoners goed te informeren en hen actief te betrekken bij ons beleid. We luisteren naar hun mening, zoeken naar draagvlak en zorgen ervoor dat iedereen zich gehoord en gerespecteerd voelt. Onze communicatie is altijd duidelijk, begrijpelijk en toegankelijk voor iedereen.

Dit zijn onze plannen voor 2026:

- We voeren het projectplan De Taal van Stadskanaal uit, waarbij schrijven in begrijpelijke taal voor iedereen centraal staat. Dit betekent dat alle schriftelijke communicatie – van brieven tot digitale berichten – wordt getoetst en aangepast op eenvoud en begrijpelijkheid.
- We bieden trainingen en begeleiding aan medewerkers om zelf begrijpelijk te leren schrijven en communicatie-instrumenten toegankelijk te maken.
- We monitoren en evalueren de effectiviteit van onze communicatie regelmatig door het analyseren van data.
- We maken onze digitale kanalen niet alleen beter toegankelijk, maar ook gebruiksvriendelijker en inclusiever. Zo bereiken we ook mensen met een taalachterstand of een beperking.
- We zorgen ervoor dat we als organisatie transparant zijn: we laten zien wat we doen en doen wat we zeggen. We vertalen beleid naar concrete, begrijpelijke informatie over wat dit betekent voor onze inwoners.
- We blijven onze communicatie vereenvoudigen en verbeteren, bijvoorbeeld door het schrijven van heldere en eenvoudige brieven. Dit draagt bij aan onze inzet voor inclusie en versterking van de democratie.
- We gebruiken een mix van bestaande en nieuwe media, zoals sociale media, video en visuele hulpmiddelen, om onze boodschap breed en begrijpelijk over te brengen.

Door deze aanpak zorgen we ervoor dat iedereen in Stadskanaal – ongeacht achtergrond, taalvaardigheid of beperking – toegang heeft tot begrijpelijke informatie en betrokken wordt bij wat er in onze gemeente gebeurt. Zo bouwen we verder aan een inclusieve, transparante en verbindende communicatiecultuur.

Inkoop

In 2026 bouwen we voort op de verbeteringen die we in 2025 hebben ingezet. Dankzij de hulpmiddelen die we gebruiken om onze inkoopprocessen te controleren, kunnen we het proces van inkopen en aanbesteden effectief monitoren en evalueren. Dit zorgt ervoor dat we tijdig bij kunnen sturen waar nodig en onze werkzaamheden steeds verder verbeteren. Door deze gestructureerde aanpak houden we grip op kwaliteit, kosten en naleving van wetten en regels. Ook blijven we kennis delen binnen ons team en vragen we advies van deskundigen om onze inkoopkracht te versterken.

Informatiebeveiliging & automatisering

We werken volgens het Informatiebeleidsplan 2025-2028. Hierin is beschreven hoe we omgaan met onze informatie en systemen, afgestemd op de wensen en prioriteiten van onze gemeente en organisatie. De functionele afdelingen zijn verantwoordelijk voor de juistheid van de informatie. Het team informatievoorziening biedt ondersteuning, verstrekt advies, controleert en zorgt voor de juiste hulpmiddelen en voorzieningen.

Het beleidsplan wordt jaarlijks uitgewerkt in een projectenplan voor het komende jaar, met een vooruitblik op de daaropvolgende jaren.

In 2026 werken we met een nieuwe leverancier van hardware (laptops) en een nieuwe leverancier van telefonie.

Eind 2025 willen we een nieuw werkplekconcept gaan introduceren, waardoor we niet alleen efficiënter en effectiever werken, maar ook optimale beveiliging is toegepast.

Informatiemanagement & Privacy

Cybercriminaliteit is een groeiende bedreiging die ons verplicht om onze informatie goed te beveiligen. De nieuwe Europese wet voor cybersecurity (NIS2) wordt hierbij door ons nauwlettend gevolgd. Deze wet is

bedoeld om de beveiliging van onze informatie en systemen beter te maken en te zorgen dat alle landen in de EU dezelfde regels volgen.

Een veilige en betrouwbare werkomgeving is alleen maar belangrijker geworden. Hiervoor voeren we een dynamisch Informatiebeveiligingsbeleid. We houden de realiteit nauwlettend in de gaten en herzien zo nodig het informatiebeveiligingsbeleid.

Naast de reguliere processen voor informatiebeveiliging zijn dit de plannen voor 2026:

- We gaan het wachtwoordenbeleid aanscherpen.
- We richten een proces in om te zorgen dat we kunnen blijven werken zodra een calamiteit zich voordoet.
- We brengen de risico's in brengen die we lopen in de samenwerking met IT leveranciers, gemeenschappelijk regelingen en ketenpartners.

Uitvoeringskracht organisatie

In 2024 is, op basis van de notitie Uitvoeringskracht, besloten om extra formatie beschikbaar te stellen. Daarmee geven we invulling aan de bestuurlijke ambitie om de organisatie beter in staat te stellen strategische én operationele opgaven aan te pakken, evenals interne ontwikkelvragen. Doel is om deze opgaven duurzaam, met voldoende aandacht en op het gewenste kwaliteitsniveau te kunnen uitvoeren. De extra formatie stelt ons in staat om bestaande taken, waarvoor eerder onvoldoende capaciteit beschikbaar was, nu duurzaam en met de gewenste kwaliteit uit te voeren. Dit draagt bij aan een toekomstbestendige organisatie die beter aansluit bij maatschappelijke en bestuurlijke ontwikkelingen.

Tegelijkertijd blijft de organisatie kwetsbaar. Binnen de organisatie worden veel functies slechts door één medewerker uitgevoerd. Bij uitval, bijvoorbeeld door ziekte of vertrek, is de mogelijkheid om taken intern op te vangen daardoor beperkt. Ondanks de versterking via de notitie Uitvoeringskracht vraagt deze kwetsbaarheid blijvende aandacht.

De notitie Uitvoeringskracht is/wordt geïmplementeerd in de periode 2024-2028. In 2026 gaan we de voor 2026 geraamde formatie-uitbreiding realiseren. Via de Najaarsnota 2025 (behandeling in december 2025) stellen wij u op de hoogte van de voortgang van de uitvoering van de nota tot en met 2025.

8. PARAGRAAF WET OPEN OVERHEID

De Wet open overheid (Woo) heeft tot doel de transparantie van de overheid te vergroten en de toegang tot informatie te verbeteren. Artikel 5.3 van de Woo, bepaalt dat bepaalt dat een gemeente in de jaarlijkse begroting aandacht besteed aan de beleidsvoornemens en uitvoering van de Woo.

De invoering van de wet is gestart in 2021. De gemeente heeft tot 2027 de tijd om de wet in zijn geheel in te voeren. Hiervoor is door het rijk budget beschikbaar gesteld.

Binnen de gemeente Stadskanaal is een projectgroep ingesteld die zich richt op de belangrijkste punten van de Woo:

- Actieve openbaarmaking
- Passieve openbaarmaking
- Een effectieve informatiehuishouding

Actieve openbaarmaking

De Woo heeft elf informatiecategorieën aangewezen die op termijn actief openbaar gemaakt moeten worden. Vanaf oktober 2024 is landelijk bepaald welke van de categorieën openbaar gemaakt moeten worden. Dit gebeurt in 4 fases. De landelijke sturing laat te wensen over. Er is veel onduidelijkheid over de 3 fases die nog moeten volgen. In 2027 moet de gemeentelijke informatievoorziening zo zijn ingericht dat de volgende informatiecategorieën actief openbaar kunnen worden gemaakt.

- Wet- en regelgeving
- Organisatiegegevens
- Raadsstukken
- Bestuursstukken (besluitenlijsten)
- Stukken van adviescolleges
- Convenanten
- Jaarplannen en -verslagen
- Informatieverzoeken
- Onderzoeken
- Beschikkingen
- Klachten

Beleidsvoornemens 2026

We volgen zoveel mogelijk de landelijke aanwijzingen in het actief openbaar maken van de informatiecategorieën.

Passieve openbaarmaking

De publicatie van de informatieverzoeken valt onder de passieve openbaarmaking omdat de gemeente hier niet de initiatiefnemer is. De aanleiding voor deze publicatie is een extern verzoek. We publiceren de informatieverzoeken sinds de invoering van de wet in 2022. Dit proces is onder controle. Daarom zijn er voor 2026 voor dit onderdeel geen beleidsvoornemens.

Een effectieve informatiehuishouding

Om de informatiecategorieën snel en goed openbaar te kunnen maken, moet de informatiehuishouding van de gemeente Stadskanaal goed zijn ingericht. De informatie moet snel vindbaar zijn en de zaken moeten compleet zijn. Voordat we publiceren controleren we de documenten op inhoud om te zorgen dat we gegevens van personen die erin voorkomen beschermen.

Na publicatie moet iedereen de informatie kunnen lezen. Dit betekent dat de taal duidelijk moet zijn en ook voor mensen met een beperking leesbaar moet zijn. Om dit te kunnen bereiken, geven we cursussen aan de medewerkers.

Beleidsvoornemen 2026

- Voortzetten van het opleidingsprogramma voor verbetering van de informatiehuishouding, duidelijk schrijven en digitale toegankelijkheid van documenten.
- Per informatiecategorie herinrichten van de werkprocessen en procedures.

FINANCIËLE BEGROTING

Overzicht van baten en lasten

Overzicht baten en lasten

Het overzicht van baten en lasten bevat:

- per programma de raming van baten en lasten en het saldo, uitgesplitst naar de onderdelen nieuw beleid en bestaand beleid;
- de geraamde algemene dekkingsmiddelen;
- de geraamde kosten van de overhead;
- het geraamde bedrag voor onvoorzien;
- het geraamde saldo van baten en lasten;
- de beoogde toevoegingen en onttrekkingen aan reserves;
- het geraamde resultaat.

**Toelichting op het
overzicht baten en lasten**

De toelichting op het overzicht van baten en lasten bevat:

- de gerealiseerde bedragen van het vorig begrotingsjaar, de geraamde bedragen van het vorig begrotingsjaar na wijziging en de geraamde bedragen van het begrotingsjaar;
- het overzicht van de geraamde incidentele baten en lasten per programma;
- het overzicht van de beoogde structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves in het begrotingsjaar.

De gronden waarop de ramingen zijn gebaseerd zijn opgenomen in het onderdeel Uiteenzetting financiële positie (uitgangspunten).

De verklaringen aanmerkelijke verschillen zijn opgenomen in de toelichtingen in de Beleidsbegroting bij de betreffende programma's en/of Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien en het overzicht Overhead.

Overzicht van baten en lasten

Programma	Omschrijving	Lasten	Baten	Saldo
		Geraamd bedrag 2026	Geraamd bedrag 2026	Geraamd bedrag 2026
1	Participatie			
	Nieuw beleid			
	Bestaand beleid	97.623.629	22.963.269	-74.660.360
		97.623.629	22.963.269	-74.660.360
2	Ontplooiing			
	Nieuw beleid			
	Bestaand beleid	12.178.245	2.663.545	-9.514.700
		12.178.245	2.663.545	-9.514.700
3	Leefbaarheid			
	Nieuw beleid			
	Bestaand beleid	24.485.554	10.171.566	-14.313.988
		24.485.554	10.171.566	-14.313.988
4	Dienstverlening			
	Nieuw beleid			
	Bestaand beleid	8.787.638	696.000	-8.091.638
		8.787.638	696.000	-8.091.638
	Totalen programma's	143.075.066	36.494.380	-106.580.686
	Algemene dekkingsmiddelen	1.695.016	122.024.641	120.329.625
	Onvoorzien	10.000		-10.000
	Overhead	14.676.796	6.510	-14.670.286
	Totaal saldo van baten en lasten	159.456.878	158.525.531	-931.347
	Mutaties reserves			
1	Participatie		103.330	103.330
2	Ontplooiing	4.347	457.434	453.087
3	Leefbaarheid		427.372	427.372
4	Dienstverlening			
	Algemene dekkingsmiddelen	300.503	25.475	-275.028
	Overhead		12.200	12.200
	Totaal mutaties reserves	304.850	1.025.811	720.961
	Resultaat	159.761.728	159.551.342	-210.386

Toelichting op het overzicht van baten en lasten

Programma	Omschrijving	Lasten			Baten		
		Gerealiseerd bedrag 2024	Geraamd bedrag 2025	Geraamd bedrag 2026	Gerealiseerd bedrag 2024	Geraamd bedrag 2025	Geraamd bedrag 2026
1	Participatie						
	Nieuw beleid						
	Bestaand beleid	97.508.803	102.305.878	97.623.629	31.684.378	29.403.278	22.963.269
		97.508.803	102.305.878	97.623.629	31.684.378	29.403.278	22.963.269
2	Ontplooiing						
	Nieuw beleid						
	Bestaand beleid	12.267.136	14.379.387	12.178.245	3.338.982	3.709.968	2.663.545
		12.267.136	14.379.387	12.178.245	3.338.982	3.709.968	2.663.545
3	Leefbaarheid						
	Nieuw beleid						
	Bestaand beleid	23.672.920	30.501.530	24.485.554	11.171.678	15.643.829	10.171.566
		23.672.920	30.501.530	24.485.554	11.171.678	15.643.829	10.171.566
4	Dienstverlening						
	Nieuw beleid						
	Bestaand beleid	9.383.122	9.279.586	8.787.638	1.011.698	989.103	696.000
		9.383.122	9.279.586	8.787.638	1.011.698	989.103	696.000
	Totalen programma's	142.831.980	156.466.381	143.075.066	47.206.736	49.746.178	36.494.380
	Algemene dekkingsmiddelen	1.674.050	1.837.034	1.695.016	115.984.855	118.530.963	122.024.641
	Onvoorzien		10.000	10.000			
	Overhead	12.871.292	14.679.615	14.676.796	45.354	18.410	6.510
	Totaal saldo van baten en lasten	157.377.322	172.993.030	159.456.878	163.236.945	168.295.551	158.525.531
1	Mutaties reserves						
2	Participatie				115.695	104.710	103.330
3	Ontplooiing	9.254	3.232	4.347	603.837	506.558	457.434
4	Leefbaarheid	320.624	1.208.568		496.752	2.068.042	427.372
	Dienstverlening				117.730	40.000	
	Algemene dekkingsmiddelen	8.017.891	308.142	300.503	7.810.154	25.792	25.475
	Overhead				81.707	13.209	12.200
	Totaal mutaties reserves	8.347.770	1.519.942	304.850	9.225.876	2.758.311	1.025.811
	Totaal	165.725.091	174.512.972	159.761.728	172.462.821	171.053.862	159.551.342

	Saldo 2024	Saldo 2025	Saldo 2026
Totaal lasten	157.377.322	172.993.030	159.456.878
Totaal baten	163.236.945	168.295.551	158.525.531
Saldo van baten en lasten	5.859.623	-4.697.479	-931.347
Totaal mutatie reserves lasten	8.347.770	1.519.942	304.850
Totaal mutatie reserves baten	9.225.876	2.758.311	1.025.811
Saldo mutaties reserves	878.106	1.238.369	720.961
Resultaat lasten	165.725.091	174.512.972	159.761.728
Resultaat baten	172.462.821	171.053.862	159.551.342
Saldo resultaat	6.737.730	-3.459.110	-210.386

Overzicht geraamde incidentele baten en lasten

Programma	Taakveld	Omschrijving	Incidentele Lasten	Incidentele Baten
1. Participatie				
	6.812	Maatschappelijke- en vrouwenopvang		66.669
			0	66.669
2. Ontplooiing				
	4.2	Onderwijshuisvesting	25.000	
	5.3	Theater Geert Teis	50.000	
			75.000	0
3. Leefbaarheid				
	2.1	Verkeer en vervoer	35.000	
	7.4	Milieubeheer	38.000	
	8.2	Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	567.946	567.946
	8.3	Wonen en bouwen	18.480	
			659.426	567.946
Algemene dekkingsmiddelen				
	0.8	Overige baten en lasten	50.220	
			50.220	0
		Totaal	784.646	634.615
		Mutatie reserves	0	0
		Totaal	784.646	634.615

Overzicht van geraamde structurele mutaties reserves

Programma	Taakveld	Omschrijving	Structurele Lasten	Structurele Baten
1. Participatie	6.1	Dekking kapitaallasten		103.330
				103.330
2. Ontplooiing	4.2	Dekking kapitaallasten		258.833
	4.3	Dekking kapitaallasten		8.122
	5.2	Dekking kapitaallasten		51.290
	5.2	Egalisatie kapitaallasten	4.347	
	5.3	Dekking kapitaallasten		101.446
	5.4	Egalisatie kapitaallasten		29.926
	5.4	Dekking kapitaallasten		4.918
	5.7	Dekking kapitaallasten		2.899
			4.347	457.434
3. Leefbaarheid	2.1	Dekking kapitaallasten		170.973
	2.3	Dekking kapitaallasten		152.821
	7.2	Dekking kapitaallasten		1.397
	8.3	Dekking kapitaallasten		102.181
				427.372
Algemene dekkingsmiddelen	0.3	Dekking kapitaallasten		25.475
	0.5	Rentetoevoeging	300.503	
Overhead	0.4	Dekking kapitaallasten		12.200
			300.503	37.675
		Totaal	304.850	1.025.811

Uiteenzetting financiële positie

Uitgangspunten Begroting 2026

De volgende uitgangspunten voor het samenstellen van de begroting 2026 zijn vastgesteld en toegelicht in de Voorjaarsnota 2025. Voor het aantal inwoners wordt uitgegaan van het actuele inwoneraantal per 1 juni van het jaar voorafgaand aan het begrotingsjaar.

- Aantal inwoners: 32.100.
- Budget voor onvoorziene uitgaven: € 10.000,00.
- Rente over investeringen (omslagrente) 2,0%; rente over eigen vermogen en voorzieningen (bespaarde rente): 2,00 %.
- Loonontwikkeling: salarisniveau 2025 + 3,5%.
- Prijsontwikkeling: + 2,5%.
- Gesubsidieerde instellingen: voor zowel de loon- als prijsstijging gelden dezelfde uitgangspunten als voor de gemeentebegroting.
- Huren en pachten: + 2,5%.

Geprognosticeerde balans 2026

Bedragen x € 1.000

	1 januari 2026	31 december 2026
Activa		
Immateriële vaste activa		
Bijdragen aan activa in eigendom van derden	3.882	3.685
<i>Totaal immateriële vaste activa</i>	3.882	3.685
Materiële vaste activa		
Investerings met een economisch nut	37.415	45.438
Investerings met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	34.265	34.316
Investerings in de openbare ruimte met maatschappelijk nut	29.980	32.778
<i>Totaal materiële vaste activa</i>	101.660	112.532
Financiële vaste activa		
Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen	650	650
Overige langlopende geldleningen	3.798	3.798
Leningen aan deelnemingen	1.899	1.899
Overige uitzettingen	3	3
<i>Totaal financiële vaste activa</i>	6.351	6.351
Vorraden		
Bouwgrond in exploitatie/voorraad grond	283	-268
<i>Totaal voorraden</i>	283	-268
Totaal activa	112.176	122.300
Passiva		
Eigen vermogen		
Algemene reserve	15.907	15.907
Bestemmingsreserves	42.280	41.559
Resultaat volgend uit het overzicht van baten en lasten		-210
<i>Totaal eigen vermogen</i>	58.187	57.255
Voorzieningen		
Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	5.003	4.729
Van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden	1.843	1.832
<i>Totaal voorzieningen</i>	6.845	6.561
Vaste schulden		
Onderhandse leningen van binnenlandse banken en overige financiële instellingen	46.500	43.360
Waarborgsommen	1	1
<i>Totaal vaste schulden</i>	46.501	43.361
Totaal passiva	111.533	107.177
Financieringsbehoefte	643	15.123

Specificaties

Vaste activa	1 jan. 2026	Vermeer- deringen	Vermin- deringen	Afschrij- vingen	31 dec. 2026
Immateriële vaste activa					
Bijdragen aan activa in eigendom van derden	3.882			-197	3.685
<i>Totaal immateriële vaste activa</i>	3.882			-197	3.685
Materiële vaste activa					
Investerings met een economisch nut	37.415	10.347		-2.324	45.438
Investerings met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	34.265	562		-511	34.316
Investerings in de openbare ruimte met maatschappelijk nut	29.980	3.894		-1.096	32.778
<i>Totaal materiële vaste activa</i>	101.660	14.802	0	-3.930	112.532
Financiële vaste activa					
Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen	650				650
Overige langlopende geldleningen	3.798				3.798
Leningen aan deelnemingen	1.899				1.899
Overige uitzettingen	3				3
<i>Totaal financiële vaste activa</i>	6.351	0	0	0	6.351

Vlottende activa	1 jan. 2026	Toename	Afname	31 dec. 2026
Voorraden				
Bouwgrond in exploitatie/voorraad grond	283	-25	-526	-268
<i>Totaal voorraden</i>	283	-25	-526	-268

Eigen vermogen	1 jan. 2026	Toevoe- gingen	Onttrek- kingen	31 dec. 2026
Algemene reserves				
Algemene reserve	15.907			15.907
<i>Totaal algemene reserves</i>	15.907			15.907
Bestemmingsreserves				
<i>Beklemd</i>				
Verkoop aandelen Essent	14.000			14.000
Bijdragen in kosten activa	15.025	301	-996	14.330
<i>Overig</i>				
Incidentele bestedingen	224			224
KCC	66			66
Sociaal domein	218			218
Sportvelden	155	4		159
Strategische opgaven	6.515			6.515
Vervangingsinvest. (Stads)kanaal	143			143
Duurzame energie	32			32
Werkgelegenheid	73			73

Eigen vermogen	1 jan. 2026	Toevoe- gingen	Onttrek- kingen	31 dec. 2026
Afvalstoffenheffing	292			292
Grondexploitatie	422			422
Riolering	329			329
Egalisatiefonds	130		-30	100
Sponsorgelden	81			81
Egalisatie onderhoud	2			2
Opvang ontheemden en vluchtelingen	2.304			2.304
Strategische aankopen	2.269			2.269
<i>Totaal bestemmingsreserves</i>	42.280	305	-1.026	41.559
<i>Resultaat</i>			-210	-210

Voorzieningen	1 jan. 2026	Vermeer- deringen	Vermin- deringen	31 dec. 2026
Pensioenverplichtingen wethouders	3.499		-262	3.237
Onderhoud begraafplaatsen	1.843	180	-191	1.832
Voorziening Regeling Vervroegde uittreding (RVU)	128			128
Verlofsparen	156			156
Bovenwettelijk verlof	969			969
Wachtgeldverplichtingen wethouders	28		-11	17
Sanering voormalig gasfabriekterrein	224			224
<i>Totaal voorzieningen</i>	6.845	180	-464	6.561

Vaste schulden	1 jan. 2026	Mutaties	31 dec. 2026
Onderhandse leningen van binnenlandse banken en overige financiële instellingen	46.500	-3.140	43.360
Waarborgsommen	1		1
<i>Totaal vaste schulden</i>	46.501	-3.140	43.361

Tabel berekening EMU-saldo 2025-2027

(*euro 1.000)		2025 <i>volgens realisatie t/m september 2025 aangevuld met raming resterende periode</i>	2026 <i>volgens begroting 2026</i>	2027 <i>volgens meerjaren- raming in begroting 2026</i>
1	Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves	-4.697	-931	-1.095
-2	Mutatie (im)materiële activa	14.455	10.675	2.414
+3	Mutatie voorzieningen	-356	-284	-273
-4	Mutatie voorraden (incl. bouwgronden in exploitatie)	-289	-551	-282
- 5	Verwachte boekwinst/verlies bij de verkoop van financiële vaste activa en (im)materiële vaste activa, alsmede de afwaardering van financiële vaste activa			-277
Berekend EMU-saldo		-19.219	-11.339	-3.223

Overzicht geraamde baten en lasten per taakveld

Overzicht geraamde baten en lasten per taakveld

Taakveld	Omschrijving taakveld	Progr.	Omschrijving programma	Lasten	Baten	Saldo
0.1	Bestuur	4	Dienstverlening	2.367.513		-2.367.513
0.10	Mutaties reserves			304.850	1.025.811	720.961
0.2	Burgerzaken	4	Dienstverlening	1.405.534	687.000	-718.534
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	AD	Algemene dekkingsmiddelen	199.427	48.850	-150.577
0.4	Overhead			14.676.796	6.510	-14.670.286
0.5	Treasury	AD	Algemene dekkingsmiddelen	127.224	1.841.887	1.714.663
0.61	OZB woningen	AD	Algemene dekkingsmiddelen	525.482	5.622.400	5.096.918
0.62	OZB niet-woningen	AD	Algemene dekkingsmiddelen	95.019	3.527.850	3.432.831
0.7	Algemene uitkering en ov. uitkeringen gemeentefonds	AD	Algemene dekkingsmiddelen		110.201.654	110.201.654
0.8	Overige baten en lasten	AD	Algemene dekkingsmiddelen	757.864	782.000	24.136
0. Bestuur en ondersteuning				20.459.709	123.743.962	103.284.253
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	4	Dienstverlening	2.330.288		-2.330.288
1.2	Openbare orde en veiligheid	4	Dienstverlening	1.202.053	9.000	-1.193.053
1. Veiligheid				3.532.341	9.000	-3.523.341
2.1	Verkeer en vervoer	3	Leefbaarheid	10.278.724	282.335	-9.996.389
2.2	Parkeren	3	Leefbaarheid		500	500
2.3	Recreatieve havens	3	Leefbaarheid	10.798	2.950	-7.848
2.4	Economische havens en waterwegen	3	Leefbaarheid	678.799	33.400	-645.399
2.5	Openbaar vervoer	3	Leefbaarheid	34.935		-34.935
2. Verkeer, vervoer en waterstaat				11.003.256	319.185	-10.684.071
3.1	Economische ontwikkeling	1	Participatie	136.086		-136.086
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	1	Participatie	95.774	56.400	-39.374
3.4	Economische promotie	1	Participatie	167.363	173.000	5.637
3. Economie				399.223	229.400	-169.823
4.2	Onderwijshuisvesting	2	Ontplooiing	2.200.401	8.960	-2.191.441
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	2	Ontplooiing	2.746.084	1.309.550	-1.436.534
4. Onderwijs				4.946.485	1.318.510	-3.627.975
5.1	Sportbeleid en activering	2	Ontplooiing	151.406		-151.406
5.2	Sportaccommodaties	2	Ontplooiing	2.699.789	209.065	-2.490.724
5.3	Cultuurpresentatie, -productie en -participatie	2	Ontplooiing	3.017.450	1.066.280	-1.951.170
5.4	Musea	2	Ontplooiing	146.679	5.010	-141.669
5.5	Cultureel erfgoed	2	Ontplooiing	109.105		-109.105
5.6	Media	2	Ontplooiing	923.945	6.650	-917.295
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	2	Ontplooiing	183.386	58.030	-125.356
5. Sport, cultuur en recreatie				7.231.760	1.345.035	-5.886.725

Overzicht geraamde baten en lasten per taakveld

Taakveld	Omschrijving taakveld	Progr.	Omschrijving programma	Lasten	Baten	Saldo
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	1	Participatie	5.420.221	704.115	-4.716.106
6.21	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Wmo	1	Participatie	931.518		-931.518
6.22	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Jeugd	2	Participatie	3.269.927	80.000	-3.189.927
6.3	Inkomensregelingen	1	Participatie	23.122.749	16.575.500	-6.547.249
6.4	WSW en beschut werk	1	Participatie	20.713.058		-20.713.058
6.5	Arbeidsparticipatie	1	Participatie	3.040.456	20.000	-3.020.456
6.60	Hulpmiddelen en diensten (Wmo)	1	Participatie	2.507.795	130.000	-2.377.795
6.711	Huishoudelijke hulp (Wmo)	1	Participatie	8.143.572	550.000	-7.593.572
6.712	Begeleiding (Wmo)	1	Participatie	3.006.500		-3.006.500
6.713	Dagbesteding (Wmo)	1	Participatie	1.019.000		-1.019.000
6.714	Overige maatwerkarrangementen (Wmo)	1	Participatie	105.398	30.000	-75.398
6.751	Jeugdhulp ambulant lokaal	1	Participatie	614.118		-614.118
6.752	Jeugdhulp ambulant regionaal	1	Participatie	10.155.369		-10.155.369
6.753	Jeugdhulp ambulant landelijk	1	Participatie	47.759		-47.759
6.761	Jeugdhulp met verblijf lokaal	1	Participatie	1.341.040		-1.341.040
6.762	Jeugdhulp met verblijf regionaal	1	Participatie	5.160.707		-5.160.707
6.763	Jeugdhulp met verblijf landelijk	1	Participatie	185.679		-185.679
6.791	PGB Wmo	1	Participatie	935.000		-935.000
6.792	PGB Jeugd	1	Participatie	30.000		-30.000
6.811	Beschermde wonen (Wmo)	1	Participatie	5.147.688	4.531.821	-615.867
6.812	Maatschappelijke- en vrouwenopvang (Wmo)	1	Participatie	456.753	112.433	-344.320
6.821	Jeugdbescherming	1	Participatie	1.019.713		-1.019.713
6.822	Jeugdreclassering	1	Participatie	219.195		-219.195
6.92	Coördinatie en beleid Jeugd	1	Participatie	631.191		-631.191
6. Sociaal domein				97.224.406	22.733.869	-74.490.537
7.1	Volksgezondheid	4	Dienstverlening	1.482.250		-1.482.250
7.2	Riolering	3	Leefbaarheid	2.783.434	3.476.525	693.091
7.3	Afval	3	Leefbaarheid	3.467.079	4.449.225	982.146
7.4	Milieubeheer	3	Leefbaarheid	2.373.494	637.500	-1.735.994
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	3	Leefbaarheid	619.755	256.870	-362.885
7. Volksgezondheid en milieu				10.726.012	8.820.120	-1.905.892
8.1	Ruimte en leefomgeving	3	Leefbaarheid	670.607		-670.607
8.2	Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	3	Leefbaarheid	567.946	567.946	
8.3	Wonen en bouwen	3	Leefbaarheid	2.999.983	464.315	-2.535.668
8. Volkshuisvesting, leefomgeving en stedelijke vernieuwing				4.238.536	1.032.261	-3.206.275
Totaal				159.761.728	159.551.342	-210.386

MEERJARENRAMING

- Meerjarenraming** De meerjarenraming bevat:
- de begroting 2026 en de meerjarenraming 2027-2029;
 - het overzicht van de geraamde incidentele baten en lasten per programma;
 - het overzicht van de beoogde structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves;
 - bepaling van de structurele begrotingssaldi;
 - voor de drie jaren volgend op het begrotingsjaar de geprognosticeerde balans;
 - voor de drie jaren volgend op het begrotingsjaar de ontwikkeling van het EMU-saldo.

In de meerjarenraming 2027-2029 is opgenomen:

- de geraamde baten en lasten en saldi per programma;
- de geraamde algemene dekkingsmiddelen;
- de geraamde kosten van de overhead;
- de geraamde bedragen voor onvoorzien;
- de geraamde totalen saldo van baten en lasten;
- de beoogde toevoegingen en onttrekkingen aan reserves;
- de geraamde resultaten.

**Toelichting op de
meerjarenraming**

Wij hebben de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- constant loon- en prijsniveau;
- constante aantallen inwoners en woonruimten;
- voortzetten en in stand houden van bestaand beleid.

De belangrijkste ontwikkelingen ten opzichte van de meerjarenraming van het vorige begrotingsjaar zijn opgenomen bij de Financiële beschouwingen, onderdeel analyseresultaat.

Meerjarenraming 2026-2029

	Omschrijving		Begroting 2026	Mutaties	Begroting 2027	Mutaties	Begroting 2028	Mutaties	Begroting 2029
1	Participatie								
	Bestaand beleid	L	97.623.629	-5.311.821	92.311.808	-1.479.913	90.831.895	-1.508.000	89.323.895
	Bestaand beleid	B	22.963.269	-4.531.821	18.431.448	-66.669	18.364.779		18.364.779
		S	-74.660.360		-73.880.360		-72.467.116		-70.959.116
2	Ontplooiing								
	Bestaand beleid	L	12.178.245	1.049.902	13.228.147	-133.884	13.094.263	480.970	13.575.233
	Bestaand beleid	B	2.663.545	34.700	2.698.245	48.570	2.746.815		2.746.815
		S	-9.514.700		-10.529.902		-10.347.448		-10.828.418
3	Leefbaarheid								
	Bestaand beleid	L	24.485.554	115.902	24.601.456	-217.240	24.384.216	86.212	24.470.428
	Bestaand beleid	B	10.171.566	-120.153	10.051.413	156.256	10.207.669	-590.349	9.617.320
		S	-14.313.988		-14.550.043		-14.176.547		-14.853.108
4	Dienstverlening								
	Bestaand beleid	L	8.787.638		8.787.638		8.787.638		8.787.638
	Bestaand beleid	B	696.000		696.000		696.000		696.000
		S	-8.091.638		-8.091.638		-8.091.638		-8.091.638
	Totaal	L	143.075.066		138.929.049		137.098.012		136.157.194
	Totaal	B	36.494.380		31.877.106		32.015.263		31.424.914
	Totaal programma's	S	-106.580.686		-107.051.943		-105.082.749		-104.732.280
	Algemene Dekkingsmiddelen	L	1.695.016	113.968	1.808.984	153.878	1.962.862	57.999	2.020.861
	Algemene Dekkingsmiddelen	B	122.024.641	427.515	122.452.156	-2.853.287	119.598.869	897.161	120.496.030
	Onvoorzien	L	10.000		10.000		10.000		10.000
	Overhead	L	14.676.796	5.700	14.682.496		14.682.496		14.682.496
	Overhead	B	6.510		6.510		6.510		6.510
	Totaal	L	159.456.878		155.430.529		153.753.370		152.870.551
	Totaal	B	158.525.531		154.335.772		151.620.642		151.927.454
	Totaal saldo van baten en lasten	S	-931.347		-1.094.757		-2.132.728		-943.097

Meerjarenraming 2026-2029

	Omschrijving		Begroting 2026	Mutaties	Begroting 2027	Mutaties	Begroting 2028	Mutaties	Begroting 2029
	Mutaties reserves								
1	Participatie	L							
		B	103.330		103.330		103.330		103.330
		S	103.330		103.330		103.330		103.330
2	Ontplooing	L	4.347		4.347		4.347	2.377	6.724
		B	457.434	-3.930	453.504	-6.030	447.474	-2.918	444.556
		S	453.087		449.157		443.127		437.832
3	Leefbaarheid	L				602.156	602.156	-602.156	
		B	427.372		427.372		427.372		427.372
		S	427.372		427.372		-174.784		427.372
4	Dienstverlening	L							
		B							
		S							
	Algemene dekkingsmiddelen	L	300.503	-13.907	286.596	-13.736	272.860	-13.752	259.108
		B	25.475		25.475		25.475		25.475
		S	-275.028		-261.121		-247.385		-233.633
	Overhead	L							
		B	12.200		12.200		12.200		12.200
		S	12.200		12.200		12.200		12.200
	Totaal	L	304.850		290.943		879.363		265.832
	Totaal	B	1.025.811		1.021.881		1.015.851		1.012.933
	Totaal mutaties reserves	S	720.961		730.938		136.488		747.101
	Resultaat								
	Totaal	L	159.761.728		155.721.472		154.632.733		153.136.383
	Totaal	B	159.551.342		155.357.653		152.636.493		152.940.387
	Totaal	S	-210.386		-363.819		-1.996.240		-195.996

Overzicht geraamde incidentele baten en lasten

Programma	Taakveld	Omschrijving		Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
INCIDENTELE LASTEN							
1. Participatie							
	6.1	Algemeen maatschappelijk werk	L			25.000	
2. Ontplooiing							
	4.2	Onderwijshuisvesting	L	25.000	389.683		
	5.2	Sportaccommodaties	L		187.300		
	5.3	Theater Geert Teis	L	50.000			
3. Leefbaarheid							
	2.1	Verkeer en vervoer	L	35.000			
	7.4	Milieubeheer	L	38.000			
	8.2	Grondexploitatie	L	567.946	434.093	-11.807	
	8.3	Wonen en bouwen	L	18.480			
Algemene dekkingsmiddelen							
	0.8	Overige baten en lasten	L	50.220	43.890	4.230	
Totaal programma's				784.646	1.054.966	17.423	0
Incidentele toevoegingen aan reserves							
3. Leefbaarheid							
	8.2	Grondexploitatie				602.156	
Totaal mutaties reserves				0	0	602.156	0
Totaal incidentele lasten				784.646	1.054.966	619.579	0

Overzicht geraamde incidentele baten en lasten

Programma	Taakveld	Omschrijving		Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
INCIDENTELE BATEN							
1. Participatie	6.812	Maatschappelijke- en vrouwenopvang	B	66.669	66.669		
3. Leefbaarheid	8.2	Grondexploitatie	B	567.946	434.093	590.349	
Totaal programma's				634.615	500.762	590.349	0
Incidentele onttrekkingen aan reserves							
Totaal mutaties reserves				0	0	0	0
Totaal incidentele baten				634.615	500.762	590.349	0

	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Totaal incidentele lasten	784.646	1.054.966	619.579	0
Totaal incidentele baten	634.615	500.762	590.349	0
Saldo van incidentele baten en lasten	-150.031	-554.204	-29.230	0

Overzicht beoogde structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves

Programma	Taakveld	Omschrijving		Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Structurele toevoegingen aan reserves							
2. Ontplooiing							
	5.2	Egalisatie kapitaallasten	L	4.347	4.347	4.347	4.347
	5.3	Egalisatie kapitaallasten	L				2.377
Algemene dekkingsmiddelen							
	0.5	Rentetoevoeging	L	300.503	286.596	272.860	259.108
Totaal structurele toevoegingen				304.850	290.943	277.207	265.832
Structurele onttrekkingen aan reserves							
1. Participatie							
	6.1	Dekking kapitaallasten	B	103.330	103.330	103.330	103.330
2. Ontplooiing							
	4.2	Dekking kapitaallasten	B	258.833	258.833	258.833	258.833
	4.3	Dekking kapitaallasten	B	8.122	8.122	8.122	8.122
	5.2	Dekking kapitaallasten	B	51.290	51.290	51.290	51.290
	5.3	Dekking kapitaallasten	B	101.446	101.446	101.446	101.446
	5.3	Egalisatie kapitaallasten	B	29.926	25.996	19.966	17.048
	5.4	Dekking kapitaallasten	B	4.918	4.918	4.918	4.918
	5.7	Dekking kapitaallasten	B	2.899	2.899	2.899	2.899
3. Leefbaarheid							
	2.1	Dekking kapitaallasten	B	170.973	170.973	170.973	170.973
	2.3	Dekking kapitaallasten	B	152.821	152.821	152.821	152.821
	7.2	Dekking kapitaallasten	B	1.397	1.397	1.397	1.397
	8.3	Dekking kapitaallasten	B	102.181	102.181	102.181	102.181
Algemene dekkingsmiddelen							
	0.3	Dekking kapitaallasten	B	25.475	25.475	25.475	25.475
Overhead							
	0.4	Dekking kapitaallasten	B	12.200	12.200	12.200	12.200
Totaal structurele onttrekkingen				1.025.811	1.021.881	1.015.851	1.012.933

Bepaling structurele begrotingssaldi

		Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
LASTEN					
Bruto lasten		159.761.728	155.721.472	154.632.733	153.136.383
Incidentele lasten	-/-	784.646	1.054.966	17.423	0
Incidentele toevoegingen reserves	-/-	0	0	602.156	0
Structurele lasten		158.977.082	154.666.506	154.013.154	153.136.383
BATEN					
Bruto baten		159.551.342	155.357.653	152.636.493	152.940.387
Incidentele baten	-/-	634.615	500.762	590.349	0
Incidentele onttrekkingen reserves	-/-	0	0	0	0
Structurele baten		158.916.727	154.856.891	152.046.144	152.940.387
Structurele saldi		-60.355	190.385	-1.967.010	-195.996

Geprognosticeerde balans 2026-2029

Bedragen x € 1.000

	Ultimo 2026	Ultimo 2027	Ultimo 2028	Ultimo 2029
Activa				
Immateriële vaste activa				
Bijdragen aan activa in eigendom van derden	3.685	3.488	3.291	3.094
<i>Totaal immateriële vaste activa</i>	3.685	3.488	3.291	3.094
Materiële vaste activa				
Investerings met een economisch nut	45.438	43.403	40.795	38.102
Investerings met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	34.316	33.803	33.290	32.776
Investerings in de openbare ruimte met maatschappelijk nut	32.778	37.937	38.124	36.627
<i>Totaal materiële vaste activa</i>	112.532	115.144	112.208	107.505
Financiële vaste activa				
Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen	650	650	650	650
Overige langlopende geldleningen	3.798	3.798	3.798	3.798
Leningen aan deelnemingen	1.899	1.899	1.899	1.899
Overige uitzettingen	3	3	3	3
<i>Totaal financiële vaste activa</i>	6.351	6.351	6.351	6.351
Voorraden				
Bouwgrond in exploitatie/voorraad grond	-268	-550	40	40
<i>Totaal voorraden</i>	-268	-550	40	40
Totaal activa	122.300	124.432	121.889	116.989
Passiva				
Eigen vermogen				
Algemene reserve	15.907	15.907	15.907	15.907
Bestemmingsreserves	41.559	40.828	40.692	39.944
Resultaat volgend uit het overzicht van baten en lasten	-210	-574	-2.570	-2.766
<i>Totaal eigen vermogen</i>	57.255	56.161	54.028	53.085
Voorzieningen				
Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	4.729	4.467	4.205	3.943
Van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden	1.832	1.821	1.809	1.798
<i>Totaal voorzieningen</i>	6.561	6.288	6.015	5.742
Vaste schulden				
Onderhandse leningen van binnenlandse banken en overige financiële instellingen	43.360	40.220	37.080	33.940
Waarborgsommen	1	1	1	1
<i>Totaal vaste schulden</i>	43.361	40.221	37.081	33.941
Totaal passiva	107.177	102.670	97.124	92.768
Financieringsbehoefte	15.123	21.762	24.765	24.222

Specificaties

Bedragen x € 1.000,00

Vaste activa	Ultimo 2026	Vermeer- deringen	Vermin- deringen	Afschrij- vingen	Ultimo 2027	Vermeer- deringen	Vermin- deringen	Afschrij- vingen	Ultimo 2028	Vermeer- deringen	Vermin- deringen	Afschrij- vingen	Ultimo 2029
Activa													
Immateriële vaste activa													
Bijdragen aan activa in eigendom van derden	3.685			-197	3.488			-197	3.291			-197	3.094
<i>Totaal immateriële vaste activa</i>	3.685			-197	3.488			-197	3.291			-197	3.094
Materiële vaste activa													
Investerings met een economisch nut	45.438	864		-2.899	43.403	253		-2.862	40.795	379		-3.072	38.102
Investerings met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	34.316			-513	33.803			-513	33.290			-513	32.776
Investerings in de openbare ruimte met maatschappelijk nut	32.778	6.483		-1.323	37.937	1.646		-1.460	38.124			-1.497	36.627
<i>Totaal materiële vaste activa</i>	112.532	7.347		-4.736	115.144	1.899		-4.835	112.208	379		-5.082	107.505
Financiële vaste activa													
Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen	650				650				650				650
Overige langlopende geldleningen	3.798				3.798				3.798				3.798
Leningen aan deelnemingen	1.899				1.899				1.899				1.899
Overige uitzettingen	3				3				3				3
<i>Totaal financiële vaste activa</i>	6.351				6.351				6.351				6.351

Vlottende activa	Ultimo 2026	Toename	Afname	Ultimo 2027	Toename	Afname	Ultimo 2028	Toename	Afname	Ultimo 2029
Voorraden										
Bouwgrond in exploitatie/voorraad grond	-268	-43	-240	-550		590	40			40
<i>Totaal voorraden</i>	-268	-43	-240	-550		590	40			40

Vaste passiva	Ultimo 2026	Toevoe- ging	Onttrek- king	Ultimo 2027	Toevoe- ging	Onttrek- king	Ultimo 2028	Toevoe- ging	Onttrek- king	Ultimo 2029
Algemene reserve										
Algemene reserve	15.907			15.907			15.907			15.907
<i>Totaal algemene reserves</i>	15.907			15.907			15.907			15.907
Bestemmingsreserves										
<i>Beklemd</i>										
Verkoop aandelen Essent	14.000			14.000			14.000			14.000
Bijdragen in kosten activa	14.330	287	-996	13.621	273	-996	12.897	259	-996	12.161
<i>Overig</i>										
Incidentele bestedingen	224			224			224			224
KCC	66			66			66			66
Sociaal domein	218			218			218			218
Sportvelden	159	4		163	4		168	4		172
Strategische opgaven	6.515			6.515			6.515			6.515
Vervangingsinvesteringen (Stads)kanaal	143			143			143			143
Duurzame energie	32			32			32			32
Werkgelegenheid	73			73			73			73
Afvalstoffenheffing	292			292			292			292
Grondexploitatie	422			422	602		1.024			1.024
Riolering	329			329			329			329
Egalisatiefonds	100		-26	74		-20	54	2	-17	39
Sponsorgelden	81			81			81			81

	Ultimo 2026	Toevoe- ging	Onttrek- king	Ultimo 2027	Toevoe- ging	Onttrek- king	Ultimo 2028	Toevoe- ging	Onttrek- king	Ultimo 2029
Egalisatie onderhoud	2			2			2			2
Opvang ontheemden en vluchtelingen	2.304			2.304			2.304			2.304
Strategische aankopen	2.269			2.269			2.269			2.269
Totaal bestemmingsreserves	41.559	291	-1.022	40.828	879	-1.016	40.692	265	-1.013	39.944
Resultaat	-210		-364	-574		-1.996	-2.570		-196	-2.766

Vaste passiva	Ultimo 2026	Vermeer- deringen	Vermin- deringen	Ultimo 2027	Vermeer- deringen	Vermin- deringen	Ultimo 2028	Vermeer- deringen	Vermin- deringen	Ultimo 2029
Voorzieningen										
Pensioenverplichtingen wethouders	3.237		-262	2.975		-262	2.713		-262	2.451
Onderhoud begraafplaatsen	1.832	180	-191	1.821	180	-191	1.809	180	-191	1.798
Voorz. Regeling Vervroegde uittreding	128			128			128			128
Verlofsparen	156			156			156			156
Bovenwettelijk verlof	969			969			969			969
Wachtgeldverplichting wethouders	17			17			17			17
Sanering voormalig gasfabriekterrein	224			224			224			224
Totaal voorzieningen	6.561	180	-453	6.288	180	-453	6.015	180	-453	5.742

Vaste passiva	Ultimo 2026	Mutaties	Ultimo 2027	Mutaties	Ultimo 2028	Mutaties	Ultimo 2029
Vaste schulden							
Onderhandse leningen v. binnenlandse banken en overige financiële instellingen	43.360	-3.140	40.220	-3.140	37.080	-3.140	33.940
Waarborgsommen	1		1		1		1
Totaal vaste schulden	43.361	-3.140	40.221	-3.140	37.081	-3.140	33.941

Overzicht investering 2026-2029

Progr.	E/M*	Taakveld	Omschrijving	Bedrag 2026	Bedrag 2027	Bedrag 2028	Bedrag 2029	Dekking lasten
2	E	Sportaccommodaties	Sportvelden	950.000	600.000			
2	E	Onderwijshuisvesting	Nieuwbouw onderwijsvoorziening Maarsveld	9.144.800				
3	M	Verkeer en vervoer	Uitvoeringsprogramma wegen	2.526.335	4.600.000	460.000		
			Beweegbare bruggen	1.000.000	1.000.000	900.000		
			Openbare verlichting	367.500	233.000	286.000		
3	M	Economische havens en waterwegen	Beschoeiingen		650.000			
3	E	Riolering	Diverse maatregelen	165.000				Opbrengst rioolheffing
			Uitvoeringsprogramma wegen	396.750				Opbrengst rioolheffing
			Meerjarenprogramma vervangingsinvesteringen					
1	E	Samenkracht en burgerparticipatie	De Drijscheer, technische installaties		19.070			
2	E	Sportaccommodaties	Binnensportaccommodaties	24.800	22.655	26.060	72.375	
2	E	Cultuur c.a.	Theater Geert Teis, technische installaties		12.655			
2	E	Musea	Ceresstraat 2, technische installaties		12.595			
3	E	Verkeer en vervoer	Dierenweide Gooilandlaan, perceelinrichting			29.615		
	E	Overhead	Loods Industriestraat 32, platte daken				87.500	
2	E	Cultuur c.a.	Theater Geert Teis, theaterapparatuur	30.000			22.000	
	E	Overhead	Informatievoorziening&Automatisering	197.200	197.200	197.200	197.200	
			Totaal	14.802.385	7.347.175	1.898.875	379.075	

Tabel berekening EMU-saldo 2027-2029

(*euro 1.000)		2027 <i>volgens meerjaren- raming in begroting 2026</i>	2028 <i>volgens meerjaren- raming in begroting 2026</i>	2029 <i>volgens meerjaren- raming in begroting 2026</i>
1	Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves	-1.095	-2.133	-943
-2	Mutatie (im)materiële vaste activa	2.414	-3.133	-4.900
+3	Mutatie voorzieningen	-273	-273	-273
-4	Mutatie voorraden (incl. bouwgronden in exploitatie)	-282	590	0
-5	Verwachte boekwinst/verlies bij de verkoop van financiële vaste activa en (im)materiële vaste activa, alsmede de afwaardering van financiële vaste activa	-277		
Berekend EMU-saldo		-3.223	137	3.684

BIJLAGEN

Overzicht beschikbaar te stellen kredieten investeringen 2026.

De lasten van deze investeringen worden gedekt zoals aangegeven bij de betreffende onderdelen.

Investerings met maatschappelijk nut

Programma	Taakveld				
3	Verkeer en vervoer	Renovatie Stationsbrug	1.000.000	30 jr. ann.	44.650
		Kruising Exloerweg/Sluistraat Musselkanaal	646.835	30 jr. lin.	34.500
		Kruising Exloerweg/Sluistraat Musselkanaal - subsidie	-118.000	30 jr. lin.	-6.295
		Kruispunt Badstraat/Kruisstraat Musselkanaal	1.368.000	30 jr. lin.	72.960
		Kruispunt Badstraat/Kruisstraat Musselkanaal - subsidie	-118.000	30 jr. lin.	-6.295
		Groot onderhoud Zandtangerweg Mussel	747.500	30 jr. lin.	39.870
		Openbare verlichting	367.500	30 jr. ann.	16.410
			3.893.835		195.800

De lasten van de investering zijn opgenomen in de meerjarenraming

Investerings met economisch nut

Programma	Taakveld				
2	Sportaccommodaties	Vervanging kunstgrasveld Stadskanaal-Noord	600.000	15 jr. ann.	46.700
		Vervanging kunstgrasmat hockeyveld	350.000	15 jr. ann.	27.240
			950.000		73.940

De lasten van de investering zijn opgenomen in de meerjarenraming

Investerings met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven

Programma	Taakveld				
3	Riolering	Diverse maatregelen	165.000	60 jr. ann.	4.750
		Groot onderhoud Zandtangerweg Mussel	396.750	60 jr. ann.	11.415
			561.750		16.165

De lasten van de investeringen worden gedekt door de opbrengst van de rioolheffing.

Vervangingsinvesteringen met economisch nut

De lasten van de investeringen worden gedekt uit de meerjarenprogramma's vervangingsinvesteringen

Programma	Taakveld				
2	Cultuur c.a.	Theater Geert Teis, theaterapparatuur	30.000	15 jr. lin.	3.600
			30.000		3.600
2	Sportaccommodaties	Gymzaal Neuteboomstr, interieurvoorzieningen	24.800	20 jr. ann.	1.515
			24.800		1.515
	Overhead	Automatisering, hardware - devices	139.900	4 jr. ann.	36.740
			57.300	3 jr. ann.	19.870
			197.200		56.610

Overzicht subsidies*

*alleen ramingen € 10.000,00 en hoger zijn gespecificeerd

Diverse programma's		
Diverse taakvelden	Stichting Welstad, budgetsubsidie	3.755.500
		3.755.500
Programma 1. Participatie		
Taakveld	Omschrijving	Raming
Samenkracht en burgerparticipatie	Stichting Vluchtelingenwerk Noord-Nederland	179.400
	Discriminatie meldpunt Groningen	29.900
	Wijkraden	47.300
	MFA Noordstee	102.200
	Overige subsidies	26.900
Inkomensregelingen	Jeugdfonds Sport en Cultuur	31.000
	Stichting Leergeld	85.000
	Overige subsidies	42.800
Huishoudelijk hulp (WMO)	Overige subsidies	10.000
Dagbesteding (WMO)	Algemene voorziening De Regenboog	509.000
		1.063.500

Programma 2. Ontplooiing		
Taakveld	Omschrijving	Raming
Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	Voorschoolse educatie	1.271.400
	Subsidies VVE-thuis	24.100
	Overige subsidies	4.800
Sportbeleid en activering	Sportfonds	11.500
	Freddy Pranger Memorial	10.000
	GO Sports (inclusief Verrassend Stadskanaal)	16.000
	Jeugdsportsubsidies/jeugdkorting op entreegelden/tarieven	22.500
	Overige subsidies	24.000
Sportaccommodaties	Buitensportaccommodaties	94.300
	Zwembaden	247.500
Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	Stichting centrum voor de kunsten Zuid-Groningen	394.900
	Lokale omroep RTV1	24.800
	Subsidieprogramma, activiteitenfonds	11.000
	Overige subsidies	28.000
Musea	Stichting Streekhistorisch Centrum	117.000
Cultureel erfgoed	Overige subsidies	500
Media	Stichting Biblionet Groningen	875.800
Openbaar groen en (openlucht)recreatie	Overige subsidies	3.200
		3.181.300

Overzicht subsidies*

*alleen ramingen € 10.000,00 en hoger zijn gespecificeerd

Programma 3. Leefbaarheid		
<i>Taakveld</i>	<i>Omschrijving</i>	<i>Raming</i>
Openbaar vervoer	Overige subsidies	900
Wonen en bouwen	Overige subsidies	4.200
		5.100

Programma 4. Dienstverlening		
<i>Taakveld</i>	<i>Omschrijving</i>	<i>Raming</i>
Openbare orde en veiligheid	Overige subsidies	7.500
Volksgezondheid	Lentis, preventieprogramma's	18.400
	Overige subsidies	10.700
		36.600

		Totaal subsidies	8.042.000
--	--	-------------------------	------------------

